

Provincie Utrecht

Zomernota 2022

Utrecht, 5 juli 2022

Hoofdstuk 1 - Inleiding	3
1.1 Leeswijzer	3
Hoofdstuk 2 - Trends en ontwikkelingen	6
2.1 Beleidsmatig beeld.....	6
2.2 Financieel beeld	11
2.3 Rechtmatigheidsverantwoording	23
Hoofdstuk 3 - Programmaverantwoording	24
1. Ruimtelijke ontwikkeling.....	24
2. Landelijk gebied	31
3. Bodem, water, milieu.....	39
4. Energietransitie	49
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	59
6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer.....	74
7. Cultuur en erfgoed	77
8. Economie	82
9. Bestuur.....	91
10. Overzicht overhead	103
Algemene middelen	112
Hoofdstuk 4 - Overige informatie	114
4.1 Financiering.....	114
4.2 Staat van begrotingssubsidies.....	115
4.3 Voortgang complexe (investerings)projecten	120

Hoofdstuk 1 - Inleiding

Voor u ligt de Zomernota 2022. De Zomernota is de beleidsmatige afwijkingenrapportage van het lopende begrotingsjaar. Het geeft inzicht in de actualiteit van de eerste maanden ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting 2022. Op basis van die inzichten en overige ontwikkelingen zijn diverse financiële bijstellingen op de primaire begroting opgenomen. Die bijstellingen zijn apart inzichtelijk gemaakt en leiden tot de stand 'bijgestelde begroting'.

De Zomernota geeft uw Staten de mogelijkheid om uw kaderstellende en controlerende rol tijds uit te oefenen. Om uw Staten zo goed mogelijk te informeren, wordt gerapporteerd op de meerjarendoelen. Zo is per onderdeel inzichtelijk wat er speelt.

1.1 Leeswijzer

1.1.1 Indeling zomernota

In hoofdstuk 2 wordt een samenvattend beleidsmatig- en financieel beeld gegeven van de afwijkingen die zijn opgenomen in de Zomernota. Als onderdeel van dat financiële beeld wordt toegelicht wat het nu bekende saldo van baten en lasten is. Eveneens wordt inzicht gegeven in de financiële realisatie tot en met 31 mei 2022 en de verwachte ontwikkeling van de reserves. Ook wordt toegelicht welke meerjarige bijstellingen in deze Zomernota zijn opgenomen en welk effect deze hebben op de omvang van de begrote baten en lasten in de jaren ná 2022. Tot slot wordt de stand van zaken met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording weergegeven.

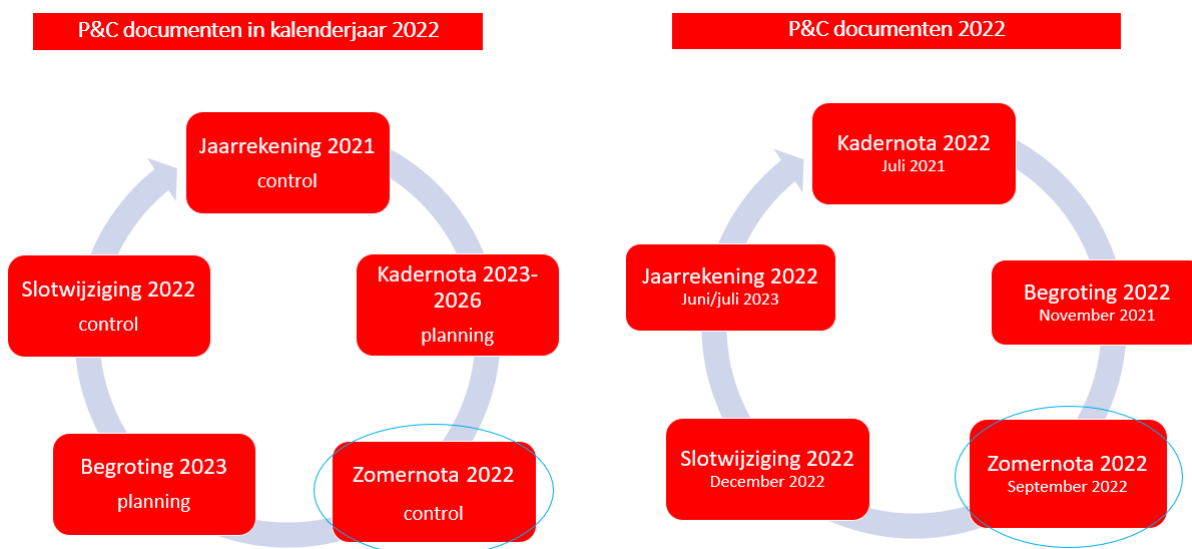
In hoofdstuk 3 wordt per programma en het overzicht Overhead weergegeven wat de beleidsmatige voortgang is op de beleids- en meerjarendoelen. Deze voortgang is gevisualiseerd met behulp van een stoplichtmodel. Als er sprake is van een afwijking, dan wordt die toegelicht. Ook zijn in dit hoofdstuk de toelichtingen op de bijstellingen op de begroting opgenomen.

In hoofdstuk 4 worden overige financiële ontwikkelingen inzichtelijk gemaakt, zoals de ontwikkeling van de liquiditeitspositie van de provincie Utrecht. Ook is in dit hoofdstuk de geactualiseerde staat van begrotingssubsidies opgenomen. Deze staat vormt de grondslag om subsidies aan derden te verstrekken. Tot slot is de voortgang van enkele complexe (investerings)-projecten weergegeven.

1.1.2 Plaats van de Zomernota

De Zomernota is een tussentijdse rapportage waarin de afwijkingen ten opzichte van de gestelde beleids- en meerjarendoelen worden toegelicht. Ook worden hierin bijstellingen op de primaire begroting voorgesteld. De voortgang tot en met 31 mei 2022 wordt afgezet tegen de programmabegroting 2022, die vorig jaar is vastgesteld door uw Staten.

Uw Staten leggen in de begroting zowel de financiële kaders alsook de beleidskaders vast. Via de planning- en control cyclus controleert u of het college de beleidsdoelstellingen binnen deze kaders realiseert. Het college stuurt en beheert het realiseren van de beleidsdoelstellingen en de budgetten via de planning- en control cyclus. Via deze cyclus van verschillende planning- en control producten legt zij verantwoording af aan uw Staten. Elke cyclus start met een kadernota of kaderbrief, de kaders en uitgangspunten voor de begroting, daarna volgt de planning. De planning wordt vastgelegd in de Begroting. Na de planning volgt de uitvoering van deze planning. Naar aanleiding van de Zomernota kan er bijsturing plaatsvinden. Daarnaast is er sprake van een Slotwijziging die primair bedoeld is om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen. Met de Jaarrekening sluiten we de planning- en control cyclus af. Daarmee evalueren we de uitvoering van het beleid en leggen we verantwoording af.

1.1.3 Stoplichtmodel

De Zomernota is de beleidsmatige afwijkingenrapportage over het huidige begrotingsjaar 2022. De afwijkingen tonen wij u op het niveau van de meerjarendoelen onder het kopje 'voortgang in één oogopslag'. Hiervoor gebruiken we drie kleuren symbolen:

●	voortgang conform planning
●	bijsturing gewenst, is wel beheersbaar
●	bijsturing noodzakelijk

Met het gebruik van deze symbolen willen we meer eenduidigheid in de rapportages bereiken. Als de kleur "voortgang conform planning" wordt gebruikt, is er geen toelichting opgenomen. Bij de andere kleuren wordt aan de hand van drie standaardvragen een toelichting gegeven.

- Wat verandert er aan het doel en/of de effecten?
- Wat verandert er in de uitvoering (hoe sturen we bij: wat gaan we dit jaar meer, minder of anders doen)?
- Welke financiële gevolgen heeft de verandering?

1.1.4 Classificatie begrotingswijzigingen

Naast de afwijkingen op de betreffende meerjarendoelen wordt in deze Zomernota ook de begroting bijgesteld. Hiervoor maken we gebruik van verschillende classificaties, die hierna worden toegelicht:

Bijstellingen tot Zomernota	<p>In deze categorie zijn in deze Zomernota de volgende bijstellingen opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bestemmingsvoorstellen en vrijval van reserves, zoals door ons is voorgesteld in het Statenvoorstel bij de Jaarstukken 2021; - het Statenvoorstel 'Uitbreiding Steunpakket Cultuur & Erfgoed COVID-19' dat op 23 maart 2022 door uw Staten is vastgesteld; - het Statenvoorstel 'Vroegefasefinanciering (VFF) innovatieve bedrijven' dat op 11 mei 2022 door uw Staten is vastgesteld. <p>Omdat uw Staten deze voorstellen al eerder heeft behandeld, zijn ze in deze Zomernota cijfermatig apart gepresenteerd.</p>
-----------------------------	--

1. Beleidsmatige wijzigingen	<p>Begrotingswijzigingen met een financieel effect voor onze begroting die vallen binnen het budgetrecht van uw Staten. Dit kan zijn nieuw beleid voor niet eerder vastgestelde te bereiken doelen of niet eerder vastgestelde activiteiten of middelen bedoeld om deze doelen te bereiken. Nieuw wil in de praktijk zeggen, dat wij deze activiteiten nog niet doen en dat wij hier nog geen middelen voor beschikbaar hebben gesteld.</p> <p>In deze categorie zijn ook begrotingswijzigingen opgenomen met betrekking tot de actualisatie van bestaand beleid in de vorm van intensivering of heroverweging. Het gaat hierbij om actualisatie van activiteiten of de inzet van middelen binnen een bestaand takenpakket, gericht op het bereiken van vastgestelde doelstellingen. Ook kan dit een aanpassing van de planning betekenen. Dit betreft dus activiteiten die we al doen en middelen die we al beschikbaar stellen, maar die we uit gaan breiden, inhoudelijk of financieel, of gaan verminderen. Hieronder vallen dus ook de bijstellingen op al eerder opgenomen onttrekkingen aan of stortingen in reserves, evenals bijstellingen op de baten en/of lasten die in de begroting zijn opgenomen.</p>
2. Autonome ontwikkelingen	<p>Dit zijn door ons niet te beïnvloeden ontwikkelingen op basis van door ons vastgesteld beleid of beleid van andere overheden of maatschappelijke ontwikkelingen.</p> <p>Autonome ontwikkelingen hebben verplichte consequenties voor onze begroting. Dit kan dus zijn door in het verleden genomen besluiten van onze Staten, maar ook verbonden partijen en het Rijk. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om accessen in het kader van de Algemene uitkering uit het Provinciefonds of loon- en prijsontwikkelingen. Deze wijzigingen vallen binnen het budgetrecht van uw Staten.</p>
3. Administratieve wijzigingen	<p>Dit betreft budgettair neutrale wijzigingen binnen een programma of beleidsdoel en wijzigingen van een meer technische aard. Deze wijzigingen zijn niet beleidsmatig en vallen binnen het budgetrecht van Gedeputeerde Staten (artikel 6.4 van de financiële verordening). Het betreft bijvoorbeeld verschuivingen tussen of binnen meerjarendoelen. Deze bijstellingen zijn ter kennisname voor uw Staten opgenomen en inzichtelijk gemaakt.</p>

Naast bovengenoemde begrotingswijzigingen is de Staat van begrotingswijzigingen geactualiseerd.

1.1.5 Getal notatie

De bedragen in de financiële tabellen staan weergegeven in eenheden van € 1.000. Dit is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Een bedrag van € 25.000 staat dus als 25 vermeld in een financiële tabel. Een positief bedrag in de tabellen onder lasten, baten, storting of onttrekking betekent dat er per saldo sprake is hogere lasten en/of hogere baten. Een negatief bedrag, c.q. een “-“ voor het bedrag betekent per saldo lagere lasten en/of lagere baten.

Met betrekking tot de tabellen die in hoofdstuk 3 zijn opgenomen geldt een afwijkende getal notatie:

- Bedragen die in de kolom ‘Saldo’ als een negatief bedrag worden getoond geven aan dat er dan een beslag wordt gelegd op de algemene middelen. Ofwel, het saldo aan lasten is groter dan het saldo aan baten.
- De bijstellingen op de begroting worden per beleidsdoel steeds toegelicht onder het kopje ‘Toelichting bijstellingen (saldo)’. De kolom ‘Tot en met Zomernota’ geeft aan wat het effect is van de voorgestelde bijstelling op het saldo van de begroting. Een negatief bedrag geeft aan dat er sprake is van hogere lasten of van lagere baten; vanuit het perspectief van de algemene middelen is dat nadelig. Indien in een bijstelling zowel de baten als de lasten met hetzelfde bedrag worden gewijzigd, dan is het effect 0.

Zoals ook is toegelicht in het Statenvoorstel onder ‘Opzet en opmaak Zomernota’ zullen we bij het volgende P&C-product de getal notatie in alle hoofdstukken zoveel mogelijk gelijklopend laten zijn.

Hoofdstuk 2 - Trends en ontwikkelingen

Onderstaand wordt een compact overzicht gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen per programma. Hier is een aantal hoofdlijnen uit te destilleren. Zoals de impact van de oorlog in de Oekraïne en de Coronacrisis op de voortgang van verschillende programma's. Maar ook het mogelijke uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de ambities van het nieuwe kabinet zijn van invloed op de planning en uitvoering van onze projecten en opgaven. Deze ontwikkelingen en de onzekerheden die zij met zich meebrengen, benadrukken het belang van inspelen op de actualiteiten.

2.1 Beleidsmatig beeld

2.1.1 Totaalbeeld

De Zomernota geeft een beleidsmatig beeld van de voortgang van de uitvoering van de Begroting 2022. We doen dit op basis van de structuur van de programmabegroting. Daarin zijn in totaal 46 beleidsdoelen en 155 meerjarendoelen opgenomen, verdeeld over 9 programma's en het Overzicht Overhead. Onderstaande tabel geeft een samenvattend beeld van de stand van zaken per programma. In hoofdstuk 3 volgt een nadere toelichting bij de doelen waar er afwijkingen zijn ten opzichte van de begroting.

Totaalbeeld over alle beleidsdoelen

Programma	# beleidsdoelen	Doen we wat we ons voorgenomen hadden (activiteit)?			Blijven we binnen de planning (planning)?			Ligt de besteding (in €) in lijn met wat we begroot hadden (budget)?		
		●	●	●	●	●	●	●	●	●
1. Ruimtelijke ontwikkeling	3	3	-	-	1	2	-	1	2	-
2. Landelijk gebied	5	4	-	1	4	-	1	4	-	1
3. Bodem, water en milieu	5	3	2	-	2	3	-	2	3	-
4. Energietransitie	4	4	-	-	3	1	-	-	4	-
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	8	7	1	-	6	2	-	6	2	-
6. Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
7. Cultuur en erfgoed	3	3	-	-	3	-	-	3	-	-
8. Economie	5	5	-	-	4	1	-	4	1	-
9. Bestuur	8	5	3	-	5	3	-	8	-	-
10. Overzicht Overhead	4	2	2	-	4	-	-	4	-	-
Totaal	46	37	8	1	33	12	1	33	12	1
in %		80%	17%	2%	72%	26%	2%	72%	26%	2%

De beleidsdoelen hebben een tijdshorizon die reikt tussen ongeveer vier en acht jaar. Voor ruim 70% daarvan geldt dat zowel de beoogde activiteiten, de afgesproken planning als het toegekende budget voor het jaar 2022 goed op schema liggen (groen). Voor een kwart geldt dat er bijsturing gewenst is op zowel de planning als de mate waarin de realisatie in lijn zal gaan liggen met het toegekende budget (oranje). Voor slechts een enkele doelstelling geldt dat zowel de beoogde activiteiten, als de planning en de realisatie niet gehaald zullen gaan worden. Dit betreft echter wel een beleidsdoelstelling die gezien alle actuele ontwikkelingen heel relevant is, namelijk dat het natuurnetwerk (NNN) robuust is (ontwikkeld). In programma 2. Landelijk gebied wordt dit nader toegelicht.

We verwachten dat bij 72% van de beleidsdoelen de realisatie in lijn zal liggen met de toegekende budgetten. Voor 28% geldt dat er mogelijk sprake zal zijn van een onder- of overschrijding in de resterende zeven maanden van het jaar 2022. Mede in dat licht worden in deze Zomernota al diverse bijstellingen op de begroting voorgesteld. In het laatste planning- en control product, de Slotwijziging, zullen we een geactualiseerd beeld verstrekken en daar waar nodig opnieuw bijstellingen op de begroting voorstellen.

In onderstaande tabel is vervolgens de stoplichtscore samengevat die op het niveau van meerjarendoelen is toegekend. De tijdshorizon van dergelijke doelen is in het algemeen korter dan vier jaar.

Totaalbeeld over alle meerjarendoelen

Programma	# meerjarendoelen	Doen we wat we ons voorgenomen hadden (activiteit)?						Blijven we binnen de planning (planning)?		
										
1. Ruimtelijke ontwikkeling	12	12	-	-			6	5	1	
2. Landelijk gebied	11	9	-	2			8	1	2	
3. Bodem, water en milieu	21	16	5	-			17	4	-	
4. Energietransitie	13	11	2	-			9	4	-	
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	31	27	3	1			22	7	2	
6. Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	5	4	1	-			5	-	-	
7. Cultuur en erfgoed	9	9	-	-			9	-	-	
8. Economie	17	15	2	-			13	4	-	
9. Bestuur	21	19	2	-			18	3	-	
10. Overzicht Overhead	15	11	3	1			10	4	1	
Totaal	155	133	18	4			117	32	6	
in %		86%	12%	3%			75%	21%	4%	

Voor de meerjarendoelen geldt dat ruim driekwart van de voorgenomen doelen van 2022 naar verwachting worden gehaald in lijn met de daarvoor afgesproken planning. Daarbij ligt veel van de voorgenomen realisatie pas in het tweede deel van 2022.

Op basis van de huidige stand van zaken schatten we in dat we bij 86% van de meerjarendoelen de activiteiten uitvoeren zoals we die ons hadden voorgenomen. Bij 15% is (lichte) bijsturing gewenst. Bij 75% van de meerjarendoelen blijven we binnen de voorgenomen planning. Bij 25% van de meerjarendoelen is bijsturing gewenst om de planning te behalen.

2.1.2 Beeld per programma

1. Ruimtelijke ontwikkeling

De schaarste aan ruimte maakt dat het Rijk de regie in het ruimtelijke domein wil hernemen. Dit staat in de Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening van 17 mei 2022. Provincies spelen hierbij een cruciale rol om tot een goede ruimtelijke aanpak te komen. Praktisch betekent dit de komende tijd een intensivering van de samenwerking tussen het Rijk en de decentrale overheden.

Een andere belangrijke ontwikkeling in het ruimtelijke domein is de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit staat voor nu gepland op 1 januari 2023. Dit zorgt onder andere voor verschuivingen rond de planning van de omgevingsverordening van de provincie Utrecht. De eerste Omgevingsverordening is op 30 maart 2022 vastgesteld door de Staten en treedt tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking op 1 januari 2023. De planning van de eerste actualisering van de omgevingsverordening is doorgeschoven naar 2023.

2. Landelijk gebied

Naast de hierboven genoemde Kamerbrief over de ruimtelijke ordening zijn er recent nog twee brieven verstuurd naar de Tweede Kamer die van invloed zijn op ons werk en in het bijzonder op de toekomstige ontwikkelingen in het landelijk gebied: de Kamerbrief bij aanbieding van de startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de Kamerbrief over het perspectief voor agrarische ondernemers.

In deze brieven schetst het Rijk de opgaven voor het landelijk gebied. Naast de stikstofopgave gaat het ook over andere opgaven zoals water, klimaat, bodemdaling, landbouw en natuur. De komende tijd worden deze opgaven verder geconcretiseerd en het instrumentarium wat daar voor nodig is en vormen daarmee het kader voor een provinciaal gebiedsprogramma voor het landelijk gebied dat in juni 2023 gereed moet zijn. Met dit gebiedsprogramma kan de provincie aanspraak maken op Rijksmiddelen voor de transitie van het landelijk gebied.

In de provincie Utrecht is er sprake van een lage grondmobiliteit. Dit betekent dat de verwerving of functieverandering van gronden voor de realisatie van NNN, de Groene contour en de stikstofopgave langzaam gaat. Agrariërs zijn minder genegen om hun grond te verkopen of om deze van functie te veranderen, omdat niet duidelijk is wat de impact is van de plannen van het Rijk op hun bedrijf en hun grond. Ze nemen hierdoor een afwachtende houding aan.

Terreinbeheerders geven aan door capaciteitstekorten minder voortgang met de inrichting van terreinen te kunnen maken. De krapte op de arbeidsmarkt leidt er toe dat steeds moeilijker goed personeel te vinden is.

Daarnaast is de verwachting dat de komende tijd er hogere uitvoeringskosten zullen zijn bij inrichtingsprojecten voor de realisatie van NNN. Dit als gevolg van de prijsstijgingen voor energie en grondstoffen. Op dit moment leiden deze prijsstijgingen nog niet tot aanpassingen in deze zomernota.

3. Bodem, water, milieu

Op het gebied van bodem en water spelen diverse ontwikkelingen, die samen leiden tot een integrale en gebiedsgerichte aanpak met onze gebiedspartners. Zo is het Bodem- en Waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027 vastgesteld en is gestart met de uitvoering. In het Bodem- en Waterprogramma zijn de (uitvoerings-)ambities voor de komende 6 jaar vastgelegd. Ook wordt er gewerkt aan een monitoringsprogramma. Het Rijk ontwikkelt het programma "Bodem en water sturend".

In verband met het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het programma Bodemsanering met een jaar verlengd. Er wordt met gemeenten en waterschappen gewerkt aan een 'warme' overdracht van taken die bij de Omgevingswet naar de gemeenten gaan.

Qua gezonde leefomgeving zitten we in zijn algemeen op schema. Het Omgevingswetprogramma Gezond en Veilig 2022-2025 is vastgesteld door GS. Dit programma beschrijft hoe – via de inrichting van de leefomgeving – de gezondheid en veiligheid worden bevorderd en beschermd, en wat daarvoor nodig is. Ook de herijkte agenda Gezonde Lucht en het uitvoeringsprogramma VTH zijn vastgesteld door GS. Daarmee staan de kaders voor een gezonde leefomgeving. We starten iets later dan gepland met de uitvoering van het beleid.

4. Energietransitie

Door de oorlog in Oekraïne en de hoge energieprijzen is het isoleren van woningen en de transitie naar aardgasvrije wijken nog urgenter geworden. Als provincie ondersteunen we bij de ontwikkeling van wijkaanpakken en voeren we een actieve lobby voor passende wet- en regelgeving. Ook helpen we gemeenten bij het opzetten van een regionale projectleiderspool en hebben we een aanpak ontwikkeld voor het versneld isoleren van woningen van eigenaren met een smalle beurs.

De uitwerking van zoekgebieden in de Regionale Energie Strategieën (RES) en verloopt te traag. Planologische procedures bij gemeenten starten te laat, waardoor de afspraken uit het Klimaatakkoord (uiterlijk 1 januari 2025 vergunningen verleend) niet gehaald worden. Ook raakt de verhouding zon/wind verder uit balans en zijn er onvoldoende reservelocaties in beeld. Dit vraagt het komend half jaar extra inzet van gemeenten en provincie. Om oplossingen te bieden voor problemen rondom acute netcongestie zijn diverse acties in gang gezet. Een plan van aanpak voor de langere termijn volgt in het najaar.

5. Bereikbaarheid - Algemeen

Er is al geruime tijd te weinig capaciteit beschikbaar binnen de provincie om alle infraprojecten goed en tijdig te realiseren. Dit uit zich in zowel onderzoekstudies naar wegen, realisatie, beheer en onderhoud. Door krapte op de arbeidsmarkt verloopt de werving moeizaam en ook tijdelijk inhuren is steeds minder succesvol. Dit leidt ertoe dat we een fors aantal geplande werkzaamheden door moeten schuiven naar een later moment.

Dit is bijvoorbeeld praktisch merkbaar bij het beleidsdoel 5.1. 'Het provinciale netwerk is sterk'. Er wordt de komende jaren kritisch gekeken naar de werkvoorraad en geprioriteerd. Waarbij beheer en onderhoud de hoogste prioriteit heeft. Omdat deze activiteiten de veiligheid van ons wegennet garanderen.

6. *Bereikbaarheid – Openbaar Vervoer*

De provincie Utrecht werkt aan een goede duurzame bereikbaarheid per openbaar vervoer. De uitvoering van het meerjarendoel 'Er zijn minder knelpunten in de doorstroming van het OV' loopt volgens planning. Er is voor 2022 € 9,3 miljoen beschikbaar in de begroting. De verwachting is dat er vanuit de gemeenten in totaal maximaal € 6,3 miljoen aan aanvragen wordt ontvangen. Hierdoor kan er aan het eind van het jaar een bedrag van € 3 miljoen vrijvallen.

7. *Cultuur en erfgoed*

De uitvoering van de plannen uit het Cultuur- en Erfgoed Programma ligt op schema. In de Statenvergadering van maart is besloten om het steunpakket Cultuur & Erfgoed Covid-19 eenmalig uit te breiden voor de periode 2022-2023. Met dit steunpakket werken we verder aan het herstel van de sector. Cultuur- en erfgoedinstellingen die door de gevolgen van de coronacrisis zwaar zijn getroffen, kunnen via regelingen uit het herstellepakket in aanmerking komen voor steun van de provincie.

8. *Economie*

De activiteiten van economie liggen in het algemeen op schema. Wel zijn er toenemende zorgen over de economische ontwikkeling in het algemeen. Het bedrijfsleven krijgt naar verwachting in de loop van 2022 te maken met een stapeling van negatieve effecten. Dit zijn uitgestelde effecten door de doorwerking van coronalockdowns (wegvallen steunmaatregelen, start betaling uitgestelde belastingen); toenemende personeelstekorten die effect hebben op het verdienvermogen (doordat bedrijven niet op maximale sterkte kunnen draaien); directe effecten van de Oekraïne-crisis (prijsstijgingen voor energie, voedsel, huisvesting, grondstoffen); lockdowns in China die nog steeds verstoringen in de wereldhandel veroorzaken; knelpunten in import en export en hoge transportkosten. Daarnaast zullen rentestijgingen leiden tot stijging van de financieringslasten en onzekerheid voor zowel bedrijven als consumenten (hypotheek). We zien op dit moment dat het aantal ondernemers dat uit zichzelf stopt, stijgt. Hoe de economie, ondernemerschap en werkgelegenheid zich daadwerkelijk ontwikkelt zullen we goed blijven monitoren.

Het jaar 2022 is het eerste uitvoeringsjaar van het nieuwe Programma Recreatie en Toerisme. Het opstarten van enkele activiteiten kost tijd, waardoor beperkt middelen worden doorgeschoven. Het nog steeds intensieve traject in de transitie van RMN en recreatieschappen speelt daarbij een rol. De planning daarvan ligt nog op schema.

9. *Bestuur*

We hebben een steeds betere verbinding met partners en de regionale slagkracht verbeterd. Dit blijkt onder andere uit de uitvoering van de programma's Sterk Utrechts Bestuur en Participatie. Ook is de Public Affairs-strategie en de Nota Samenwerkende partijen vastgesteld.

De slagkracht en verbinding vragen ook aandacht bij de grote opgave van de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne, de opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders. Deze opgaven vragen om extra inzet, ook vanuit de provincie.

Bij financieel toezicht is nog onduidelijkheid over de uitkomst van de gesprekken tussen Rijk en VNG over het accres in het gemeentefonds, de opschalingskorting en tegemoetkoming in de kosten voor de Jeugdzorg vanaf 2026. De onduidelijkheid over deze laatste jaarschijf in het meerjarenbeeld bij de begroting 2023 zet gemeenten en daarmee ook de toezichthouder voor lastige afwegingen die in de tweede helft van 2022 moeten worden gemaakt.

De verschillende concern brede programma's lopen op schema; de sociale agenda is vastgesteld en er wordt gewerkt aan de klimaatmonitor. Bij de transitie naar een circulaire samenleving wordt de focus gelegd op kennisontwikkeling en bewustwording in de eigen organisatie, circulair aanbesteden en inkopen en het ondersteunen van de bouwketen bij de transitie naar circulaire bouw.

10. *Bedrijfsvoering*

In 2022 werken we, vanuit het programma BV Beter, verder aan heldere taakbeschrijvingen, het digitaliseren van processen en het verbeteren van de samenwerking tussen verschillende teams, om zo voor alle bedrijfsvoering onderdelen de basis op orde te krijgen. Daarnaast is er aandacht voor de invoering van de Wet open overheid (Woo) en de implementatie van een nieuw subsidiesysteem. De huidige ontwikkelingen in de maatschappij hebben ook consequenties voor onze bedrijfsvoering. Er wordt daarom een impactanalyse opgesteld die inzicht geeft in de financiële en maatschappelijke risico's die direct of indirect het gevolg zijn van de oorlog in Oekraïne. Zoals prijsontwikkelingen en de opvang van vluchtelingen in het provinciehuis.

2.2 Financieel beeld

2.2.1 Saldo van baten en lasten (begrotingssaldo) 2022

In deze Zomernota is het saldo van baten en lasten (begrotingssaldo) geraamd op € 17,282 miljoen voordelig. Dit bestaat vanuit € 20,489 miljoen uit voordelen en -/- € 3,207 miljoen uit financieel nadelige ontwikkelingen, welke we hieronder nader toelichten:

Bijstellingen met een voordelig effect	Programma	Bedrag
Hoger accres provinciefonds De Meicirculaire laat zien dat we zowel in 2022 als de jaren daarna een substantieel hogere provinciefonds uitkering ontvangen. Via de Kadernota 2023-2026 is daar deels al rekening mee gehouden. Echter, met name door de verwerking van de hogere loon- en prijsindexen door het Rijk ontvangen we meer middelen dan waar we op hebben gerekend. In onze Statenbrief 'Uitkomsten meicirculaire provinciefonds 2022' is dit nader toegelicht.	Algemene middelen	€ 11.911.000
Vrijval budget hoogspanningskabels In de Slotwijziging 2021 hebben wij gemeld dat we in het jaar 2022 het opgenomen budget voor hoogspanningskabels laten vrijvallen, omdat de lasten zijn verantwoord in 2021.	3.	€ 1.798.000
Minder subsidies doorstroming OV De verwachting is dat er voor € 3 miljoen minder aan subsidies zal worden aangevraagd in 2022 qua maatregelen om de doorstroming in het openbaar vervoer te bevorderen. Van een deel van dit bedrag wordt voorgesteld om het te laten vrijvallen.	6.	€ 1.486.000
Vrijval kapitaallasten Op basis van een actualisatie van de kapitaallasten is gebleken dat het in 2022 opgenomen budget hoger is dan wat daadwerkelijk aan kapitaallasten zal worden verantwoord. Dit wordt met name veroorzaakt door een lagere realisatie van investeringslasten in 2021.	5. en 6.	€ 1.460.000
Voordelige afrekening project Driebergen-Zeist De financiële afronding van het infraproject Stationsgebied Driebergen-Zeist resulteert voor de provincie Utrecht in een eenmalig voordeel.	5.	€ 1.143.000
Kasritme effecten In één programma verlagen we het lastenbudget ten gunste van het begrotingssaldo van dit jaar, omdat we verwachten dit budget pas in 2023 of later in te kunnen zetten. Dit betreft een bedrag van € 95.000. Daarnaast zal in de Begroting 2023 een krediet worden aangevraagd voor een fietsknooppuntensysteem dat resulteert in kapitaallasten in latere jaren maar een vrijval van exploitatiebudget dit jaar dat optelt tot € 778.000. Eén en ander is nader toegelicht in paragraaf 2.2.5. 'Financiële bijstellingen Zomernota met een meerjarig effect'.	3., 5. en 7.	€ 873.000
Hogere opbrengst opcenten MRB Op basis van de Meicirculaire blijkt dat de opbrengst per opcent op de motorrijtuigenbelasting, en de verwachte groei in komende jaren, hoger is dan eerder was voorzien.	Algemene middelen	€ 686.000
Minder subsidies knooppunten Bereikbaarheid De verwachting is dat er € 400.000 minder aan subsidies wordt verstrekt m.b.t. knooppunten door capaciteitsgebrek bij gemeenten.	5.	€ 400.000
Extra baten cultuur en erfgoed In programma 7. Cultuur en erfgoed zijn twee baten opgenomen voor het beheer en onderhoud van recreatiegebieden en voor de infrastructuur van routes en streekpaden. Deze waren niet eerder in de begroting voorzien.	7.	€ 307.000
Voordelig jaarrekeningresultaat IPO 2021 De IPO-jaarrekening 2021 meldt een voordelig resultaat dat wordt gerestitueerd aan de provincies. Het Utrechtse aandeel hierin € 205.000.	9.	€ 205.000

Afwikkeling balanspost OV De afwikkeling van een balanspost resulteert in een eenmalig voordeel.	6.	€ 143.000
Vrijval beperkt deelbudget bodemdaling Veenweiden Bij de actualisatie van het project bodemdaling Veenweiden is aangegeven dat een beperkt deel van het budget in 2022 kan vrijvallen.	3.	€ 62.000
Extra baat Smart Industry Hub We ontvangen een bijdrage van de provincie Flevoland.	8.	€ 15.000
Voordelig effect op het saldo van baten en lasten		€ 20.489.000

Bijstellingen met een nadelig effect	Programma	Bedrag
Uitvoeringsverordening subsidie versterking vitaliteit binnensteden, dorpskernen en winkelcentra Voor de Uitvoeringsverordening subsidie versterking vitaliteit binnensteden, dorpskernen en winkelcentra is budget benodigd dat in 2021 is vrijgevallen. In de Slotwijziging van 2021 hebben wij dit al gemeld toen het eerder geraamde budget van € 1,84 miljoen is vrijgevallen.	8.	€ 1.434.000
Lagere te ontvangen baat Rijksafkoopsom Merwedekanaal In de jaarrekening 2021 hebben wij een baat verantwoord van € 2,7 miljoen in programma 5. Bereikbaarheid I – Algemeen met betrekking tot een nog te ontvangen Rijksafkoopsom die verband houdt met de overdracht van het Zederiks deel van het Merwedekanaal. In ons Statenvoorstel van 14 december is dit nader toegelicht. De herijking van het provinciefonds wordt naar verwachting een jaar later ingevoerd dan we destijds hadden ingeschat. Dat resulteert in een verlaging van het te ontvangen bedrag vanuit de provincie Zuid-Holland.	5.	€ 1.200.000
Opleidingskosten tram- en buschauffeurs (niet activeerbaar) De opleidingskosten van tram- en buschauffeurs van het project VRT mogen niet geactiveerd worden conform de verslaggevingsregels. De lasten worden daarom verantwoord in de exploitatie van 2022.	6.	€ 257.000
Uitvoeringsagenda ontwikkelbeeld 'Regio Amersfoort Centraal!' In programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling wordt gemeld dat voor de uitvoeringsagenda van het ontwikkelbeeld 'Regio Amersfoort Centraal!' in 2022 een incidenteel budget benodigd is.	1.	€ 125.000
Nagekomen kosten Rekenkamer-onderzoek In programma 9. Bestuur zijn nagekomen kosten verantwoord voor het gedane onderzoek door de Randstedelijke Rekenkamer naar de Vernieuwde Regionale Tramlijn.	9.	€ 71.000
Herijking kwaliteitsgids In programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling wordt gemeld dat de herijking van de kwaliteitsgids in 2022 wordt afgerond, waarvoor een eenmalig budget benodigd is dat eerder was opgenomen in 2021.	1.	€ 70.000
Incidentele formatie voor het kansenmakersteam In programma 9. Bestuur wordt, aanvullend op de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen, een budget gevraagd van € 50.000 voor tijdelijke formatie voor het kansenmakersteam dat zich richt op het realiseren van extra plekken voor asielopvang en huisvesting van statushouders.	9.	€ 50.000
Nadelig effect op het saldo van baten en lasten		€ 3.207.000

Per saldo is daarmee sprake van een toename van het saldo van baten en lasten van € 17,282 miljoen voordelig (€ 20,489 miljoen -/- € 3,207 miljoen).

Beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer (BVOV-2022)

Wij ramen in 2022 een voorlopige ontvangst van € 28 miljoen als bijdrage van het Rijk aan OV, vanwege de lagere reizigersaantallen in nasleep van de lockdownmaatregelen door het Corona virus. Deze bijdrage gaat echter door naar de concessiehouders en leidt tot een even grote lastenstijging. Per saldo pakt dit dus neutraal uit voor het saldo van baten en lasten, en vandaar dat wij deze bedragen niet hebben meegenomen in de voorgaande toelichtingen.

Storting in bestemmingsreserve OV-concessie

In de Meicirculaire is ook genoemd dat we compensatie ontvangen voor de gedeerde opcenten op elektrische auto's die vrijgesteld zijn van motorrijtuigenbelasting. Dit betreft € 13.554.000 voor het jaar 2022. Conform hetgeen we hierover hebben opgenomen in de Kadernota 2023-2026, stellen we voor om dit bedrag direct te storten in de bestemmingsreserve OV-concessie. Per saldo heeft deze extra opbrengst daarom geen effect op het saldo van baten en lasten in 2022.

Stortingen in en/of onttrekkingen aan de saldireserve

In deze Zomernota zijn onderstaande mutaties in de saldireserve verwerkt:

- In de categorie 'Bijstellingen tot Zomernota' wordt € 2.062.000 gestort in de saldireserve, over de verwerking van vrijval van een drietal bestemmingsreserves vanuit het Statenvoorstel bij de jaarstukken 2021;
- In de categorie 'Bijstellingen tot Zomernota' wordt voor € 23.401.000 onttrokken aan de saldireserve over de verwerking van de bestemmingsvoorstellen vanuit het Statenvoorstel bij de jaarstukken 2021;
- In de categorie 'Bijstellingen tot Zomernota' wordt voor € 2.000.000 onttrokken aan de saldireserve betreffende verwerking van het [Statenvoorstel](#) 'Uitbreiding Steunpakket Cultuur & Erfgoed COVID-19' dat op 23 maart door uw Staten is vastgesteld;
- In de categorie 'Bijstellingen tot Zomernota' wordt voor € 750.000 onttrokken aan de saldireserve betreffende de verwerking van het [Statenvoorstel](#) 'Vroegefasefinanciering (VFF) innovatieve bedrijven' dat op 11 mei door uw Staten is vastgesteld.

2.2.2 Samenvattend financieel beeld bijgestelde begroting Zomernota en realisatie per 31 mei 2022

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt dat in deze Zomernota wordt voorgesteld om het lastensaldo te verhogen met € 2,4 miljoen, en het batensaldo te verhogen met € 62,8 miljoen. Hierbij zij opgemerkt dat in deze bijstellingen een schatting is gemaakt dat de van het Rijk te ontvangen beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer als gevolg van corona voor het jaar 2022 ongeveer € 28 miljoen bedraagt. Op basis van de nog definitief te maken afspraken hierover zal het definitieve bedrag worden verwerkt in de Slotwijziging 2022. In de afgelopen jaren ging dit ook om een substantieel bedrag (ruim € 37 miljoen in 2020 en € 44 miljoen in 2021). Exclusief de genoemde vergoeding wordt het lastensaldo naar beneden bijgesteld met ruim € 25 miljoen, terwijl het batensaldo toeneemt met bijna € 35 miljoen.

Naast de bijstellingen die betrekking hebben op de exploitatielasten en -baten, wordt ook voorgesteld om de verschillende reserves te muteren. Per saldo stellen we voor om ruim € 92 miljoen extra in de diverse reserves te storten, en tegelijkertijd voor een bedrag van bijna € 49 miljoen aan de diverse reserves te onttrekken. In paragraaf 2.2.4 'Overzicht verwachte ontwikkeling van de reserves in 2022' hebben wij dit inzichtelijk gemaakt.

Ook zijn de realisatiecijfers die in de periode januari t/m mei 2022 zijn verantwoord in deze Zomernota opgenomen. In paragraaf 2.2.3 'Analyse bijgestelde begroting (stand Zomernota) in relatie tot de realisatie per 31 mei 2022' wordt dit inzichtelijk gemaakt met behulp van diverse visualisaties.

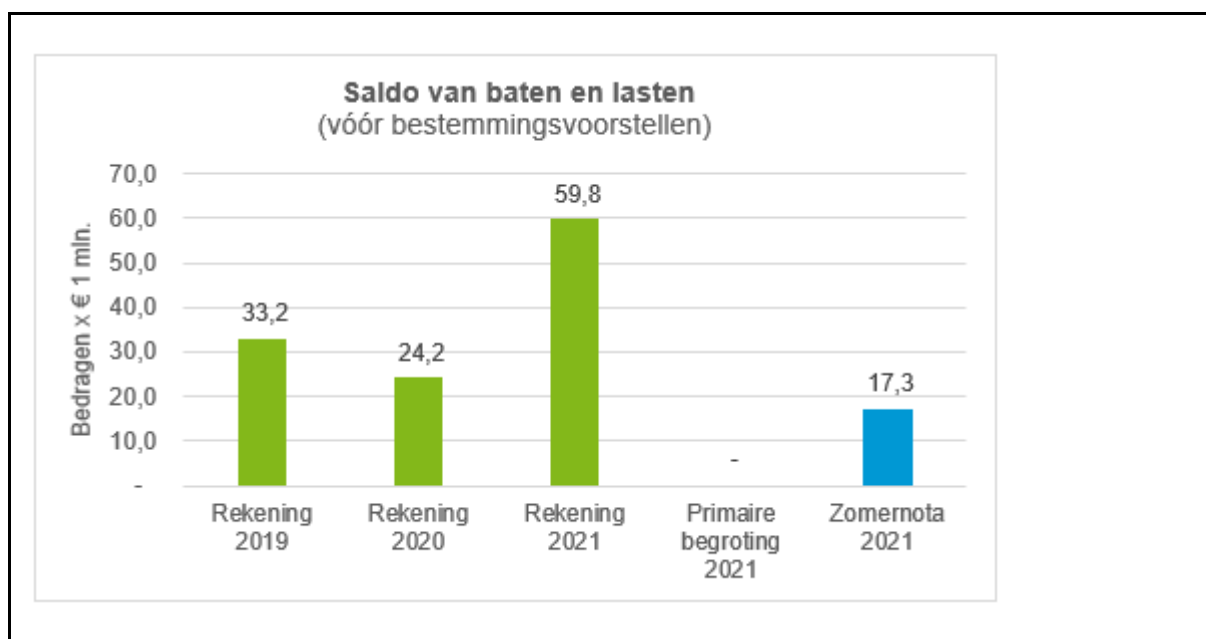
Bijstellingen op de begroting 2022												Bedragen x € 1.000		
Programma	Primaire begroting 2022			Bijstellingen tot Zomernota		Bijstellingen Zomernota		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m mei 2022			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
1. Ruimtelijke ontwikkeling	18.406	175	-18.231	-	-	2.311	-	20.717	175	-20.542	8.269	-	-8.269	
2. Landelijk gebied	83.510	5.184	-78.326	3.877	-	-18.640	1.414	68.747	6.598	-62.149	28.946	1.409	-27.537	
3. Bodem, water, milieu	29.534	1.488	-28.046	3.550	-	-3.103	1.992	29.981	3.480	-26.501	10.336	1.000	-9.337	
4. Energietransitie	9.379	-	-9.379	-	-	-185	515	9.194	515	-8.679	2.270	15	-2.255	
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	89.138	1.268	-87.870	5.949	-	-5.868	2.078	89.219	3.346	-85.873	22.126	630	-21.496	
6. Bereikbaarheid II - OV	166.417	27.358	-139.059	3.041	-	25.506	27.707	194.964	55.065	-139.899	55.425	4.289	-51.137	
7. Cultuur en erfgoed	21.649	-	-21.649	2.181	-	-273	-	23.557	-	-23.557	10.992	17	-10.975	
8. Economie	15.870	36	-15.834	2.000	-	4.311	3.151	22.181	3.187	-18.994	10.833	1.374	-9.460	
9. Bestuur	17.828	354	-17.474	-	-	628	360	18.456	714	-17.742	6.729	321	-6.408	
10. Overzicht Overhead	58.935	4.068	-54.867	-	-	1.084	-876	60.019	3.192	-56.827	24.080	124	-23.956	
Saldo Programma's	510.666	39.931	-470.735	20.598	0	5.771	36.341	537.035	76.272	-460.763	180.007	9.177	-170.829	
Stelposten	4.295	-	-4.295	-	-	-2.051	-	2.244	-	-2.244	-	-	-	
Onvoorzien	1.800	-	-1.800	-	-	-1.196	-	604	-	-604	-	-	-	
Algemene middelen	-584	375.994	375.578	-	-	-	26.514	-584	402.508	403.092	5	152.178	152.173	
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal begroting excl. reserves	516.177	415.925	-100.252	20.598	0	2.524	62.855	539.299	478.780	-60.519	180.011	161.355	-18.656	
Reserves	Storting	Onttrek.	Saldo	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Saldo	Storting	Onttrek.	Saldo	
Mutatie reserves	9.304	109.557	100.253	7.615	28.213	92.053	49.004	108.972	186.774	77.802	-	-	-	
Begroting incl. reserves	525.482	525.482	0	28.213	28.213	94.577	111.859	648.271	665.554	17.282	180.011	161.355	-18.656	

Specificatie begrotingswijzigingen per categorie											Bedragen x € 1.000	
Programma	Bijstellingen tot Zomernota		1. Beleidsmatige wijzigingen		2. Autonome ontwikkelingen		3. Administratieve wijzigingen		Totaal			
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo	
1. Ruimtelijke ontwikkeling	-	-	2.129	-	182	-	-	-	2.311	-	2.311	
2. Landelijk gebied	3.877	-	-18.888	1.414	248	-	-	-	-14.763	1.414	-16.177	
3. Bodem, water, milieu	3.550	-	-3.397	1.992	294	-	-	-	447	1.992	-1.545	
4. Energietransitie	-	-	-235	515	50	-	-	-	-185	515	-700	
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	5.949	-	-5.702	2.078	-166	-	-	-	81	2.078	-1.997	
6. Bereikbaarheid II - OV	3.041	-	26.570	27.707	-1.064	-	-	-	28.547	27.707	840	
7. Cultuur en erfgoed	2.181	-	-339	-	66	-	-	-	1.908	-	1.908	
8. Economie	2.000	-	4.242	3.151	69	-	-	-	6.311	3.151	3.160	
9. Bestuur	-	-	120	360	508	-	-	-	628	360	268	
10. Overzicht overhead	-	-	476	-876	608	-	-	-	1.084	-876	1.960	
Totaal programma's	20.598	0	4.976	36.341	795	0	0	0	26.369	36.341	-9.972	
Stelposten	-	-	-16	-	-2.035	-	-	-	-2.051	-	-2.051	
Onvoorzien	-	-	-1.196	-	-	-	-	-	-1.196	-	-1.196	
Algemene middelen	-	-	-	-	-	26.514	-	-	-	26.514	-26.514	
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal excl. reserves	20.598	0	3.764	36.341	-1.240	26.514	0	0	23.122	62.855	-39.733	
Reserves	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Saldo	
Mutatie reserves	7.615	28.213	92.053	49.004	-	-	-	-	99.668	77.217	22.451	
Totaal programma's incl reserves	28.213	28.213	95.817	85.345	-1.240	26.514	0	0	122.790	140.072	-17.282	

2.2.3 Analyse bijgestelde begroting (stand Zomernota) in relatie tot de realisatie per 31 mei 2022

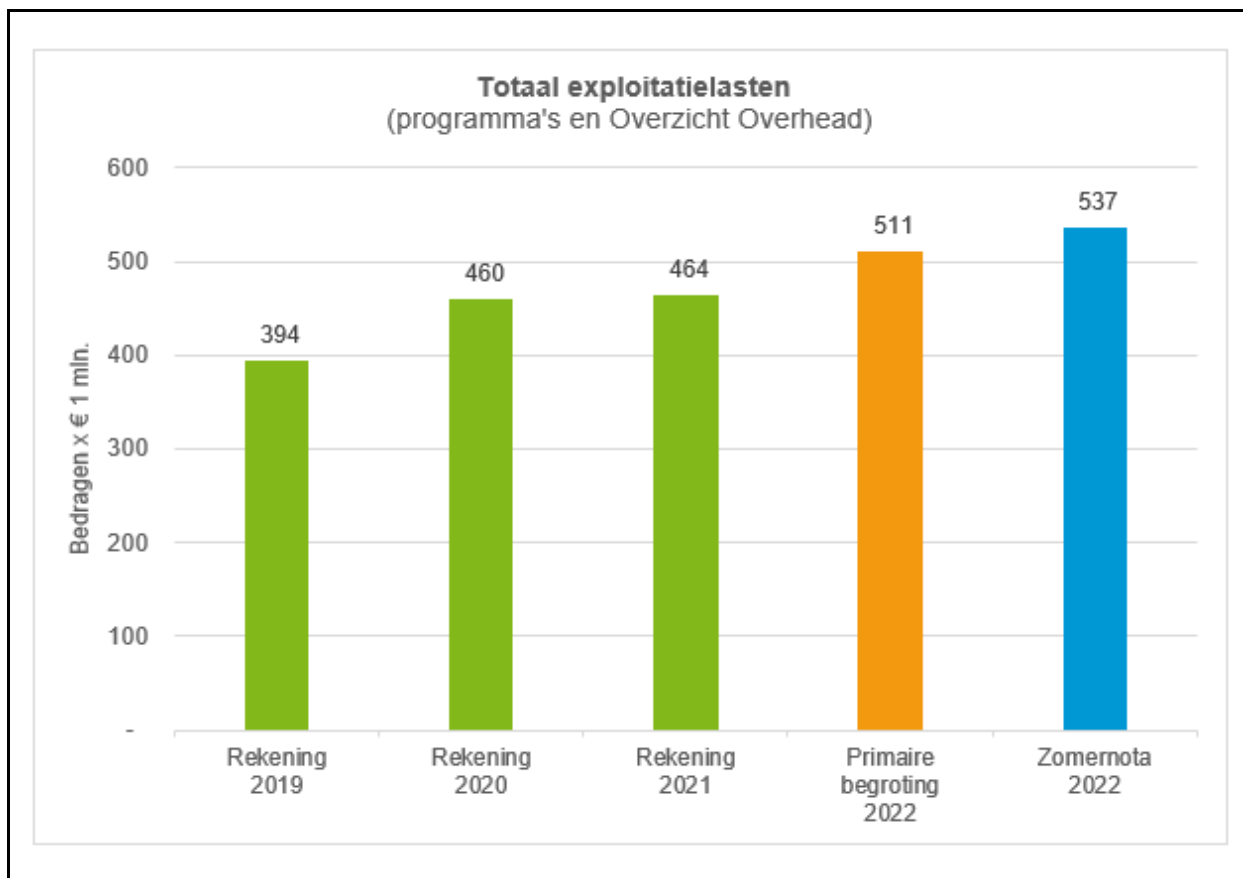
In deze paragraaf wordt met behulp van visualisaties inzicht gegeven in de financiële stand van zaken in deze Zomernota. De toelichtende tekst volgt ná de visualisatie.

Saldo van baten en lasten (begrotingsaldo)

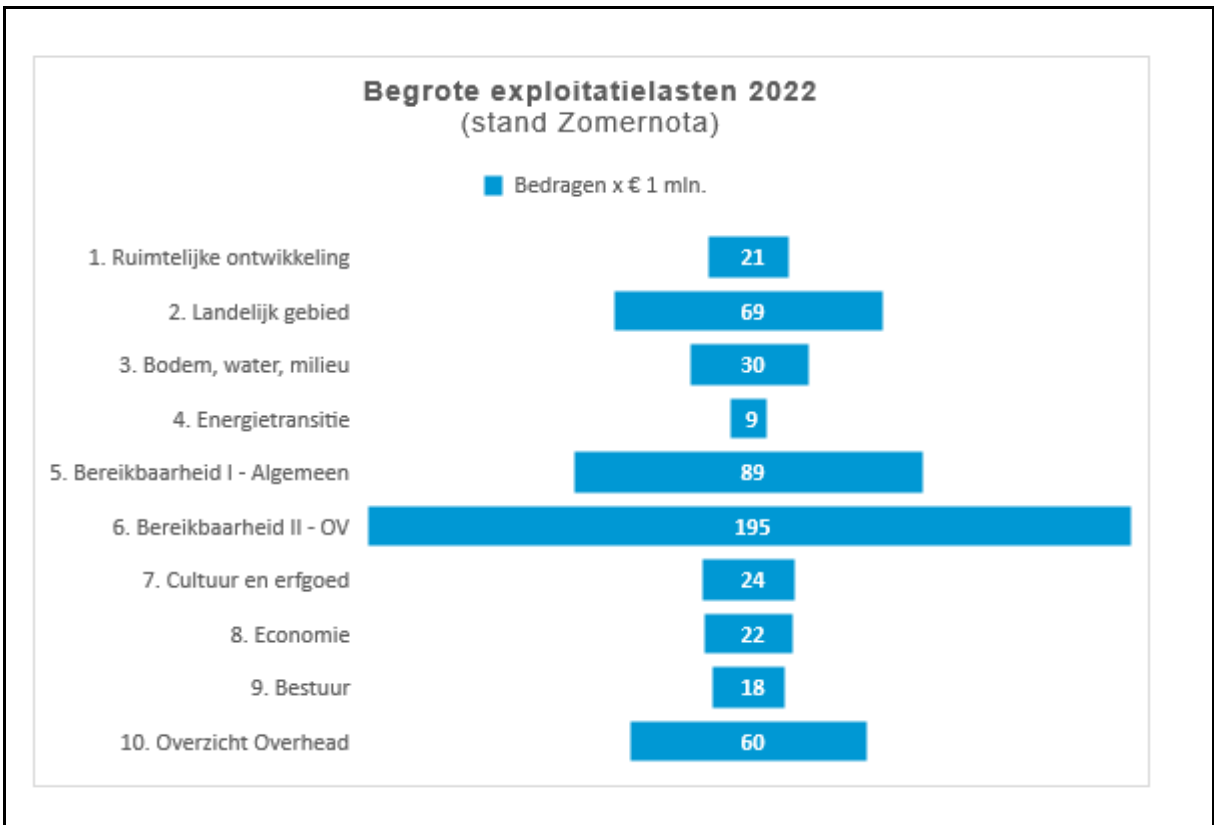
In deze Zomernota komt het saldo van baten en lasten uit op ruim € 17 miljoen voordelig. Dit saldo zal dan, na vaststelling van de jaarstukken 2022, gestort worden in de saldireserve. Op basis van onze ervaring is de verwachting overigens dat richting het einde van dit jaar zal blijken dat dit saldo toch nog voordeliger uitvalt dan nu is voorzien. In het Statenvoorstel bij deze Zomernota licht GS dit toe bij 'Het beeld uit de Zomernota 2022 op hoofdlijnen'. Mede om die reden is al bij vaststelling van de Begroting 2022 voor dit jaar rekening gehouden met een verwachte onderbesteding van 3% op de materiële budgetten van € 7,3 miljoen en voor € 0,7 miljoen aan lagere personele lasten. In de toelichtende teksten bij de programma's wordt dit aangeduid als 'voortgang vertragingsfactor'. In het laatste planning- en control product van 2022, de Slotwijziging, zullen wij opnieuw een geactualiseerd beeld verstrekken.

Exploitatielasten

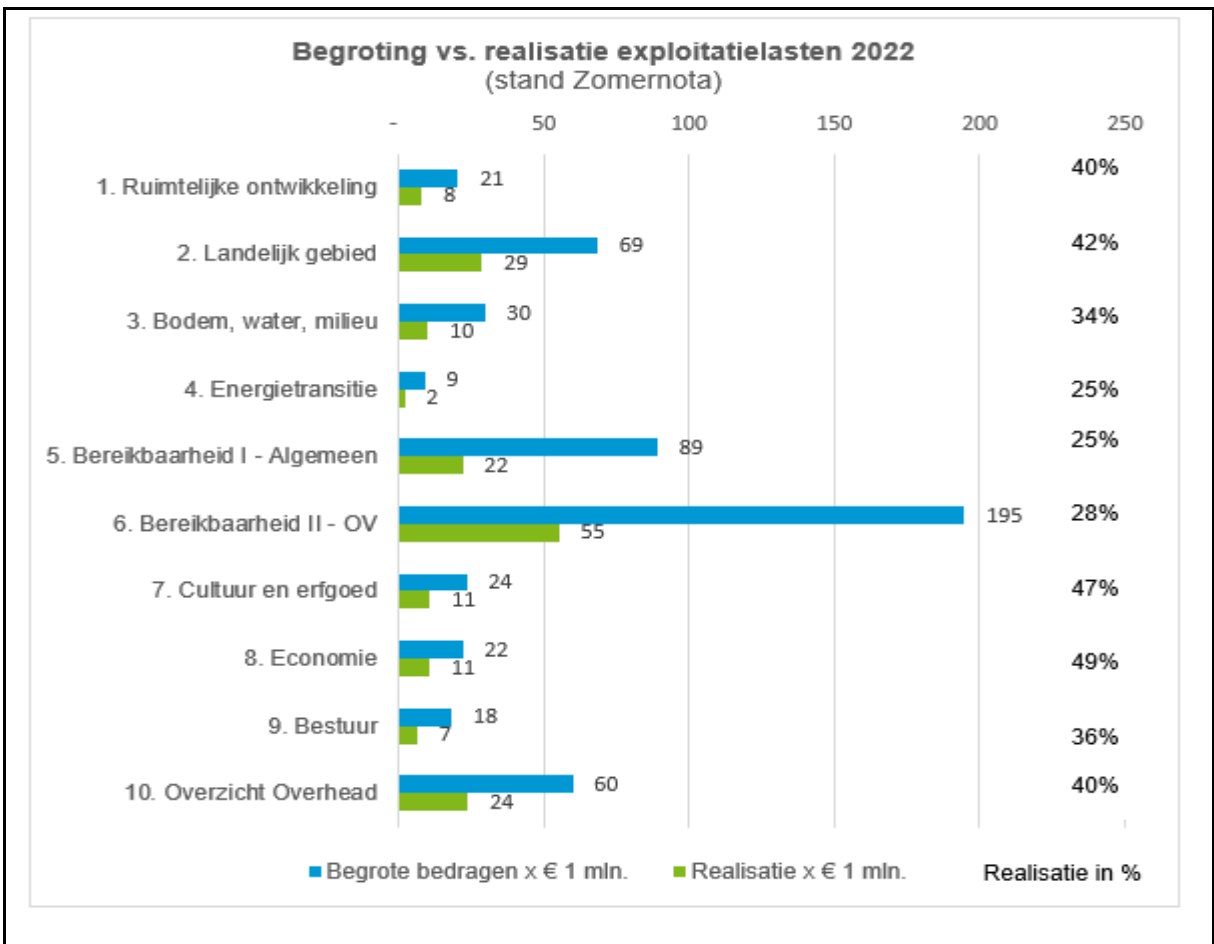

Na vaststelling van de voorgestelde begrotingswijzingen bedraagt het begrote lastensaldo in de programma's en het Overzicht Overhead voor 2022 € 537 miljoen. Dit is inclusief de inschatting dat we ongeveer € 28 miljoen aan beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer ontvangen van het Rijk, die we vervolgens doorstorten aan de concessiehouders. Als hiermee rekening wordt gehouden, dan wijkt de bijgestelde begroting nauwelijks af ten opzichte van de primaire begroting 2022. Cijfermatig wordt dit verklaard doordat de verwerking van de bestemmingsvoorstellen vanuit de jaarstukken 2021 (+ € 19 miljoen aan lasten) en de eerder vastgestelde Statenvoorstellen (+ € 2,75 miljoen) bijna gelijk is aan de bijstellingen die in de Zomernota worden voorgesteld (-/- € 25 miljoen aan lasten). In aanloop naar de Slotwijziging 2022 zullen we wederom een aanvullende, kritische check doen op het realiteitsgehalte van het nu geraamde lastenbedrag.

De begrote € 537 miljoen aan exploitatielasten heeft betrekking op de negen programma's en het Overzicht Overhead. De programma's van Bereikbaarheid nemen gezamenlijk 53% van de lasten voor hun rekening.

In deze Zomernota zijn bij elk programma per beleidsdoel ook de realisatiecijfers per 31 mei 2022 getoond. In bovenstaande visualisatie is daarbij de vergelijking gemaakt met de bijgestelde begroting ná verwerking van de voorgestelde begrotingswijzigingen in deze Zomernota. Het gerealiseerde lastensaldo bedraagt per 31 mei ongeveer € 180 miljoen. Dat is 34% van het begrote lastensaldo en is minder dan hetgeen op basis van 5/12^e qua aantal maanden mag worden verwacht (42%). Opgemerkt hierbij zij dat in programma 6. Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer een begrotingsbijstelling in deze Zomernota van € 28 miljoen is geraamd aan vergoeding van het openbaar vervoer die wordt doorgestort aan de concessiehouders. Deze vergoeding is toegezegd maar hebben we nog niet ontvangen, en is dus nog niet opgenomen in de realisatie. Als dat wel het geval zou zijn dan zou er ongeveer € 12 miljoen aan lasten verantwoord zijn (5/12^e van € 28 miljoen). Rekening houdend met deze majeure bijstelling zou het lastensaldo per 31 mei uit zijn gekomen op ongeveer € 192 miljoen, dat overeenkomt met 36% van het begrote lastensaldo voor 2022. En bij het programma 6 Bereikbaarheid OV zou het percentage van de realisatie alsdan niet 28% maar 34% zijn.

De programma's die verhoudingsgewijs in deze Zomernota met name een lager dan verwachte realisatie laten zien worden hieronder beknopt toegelicht:

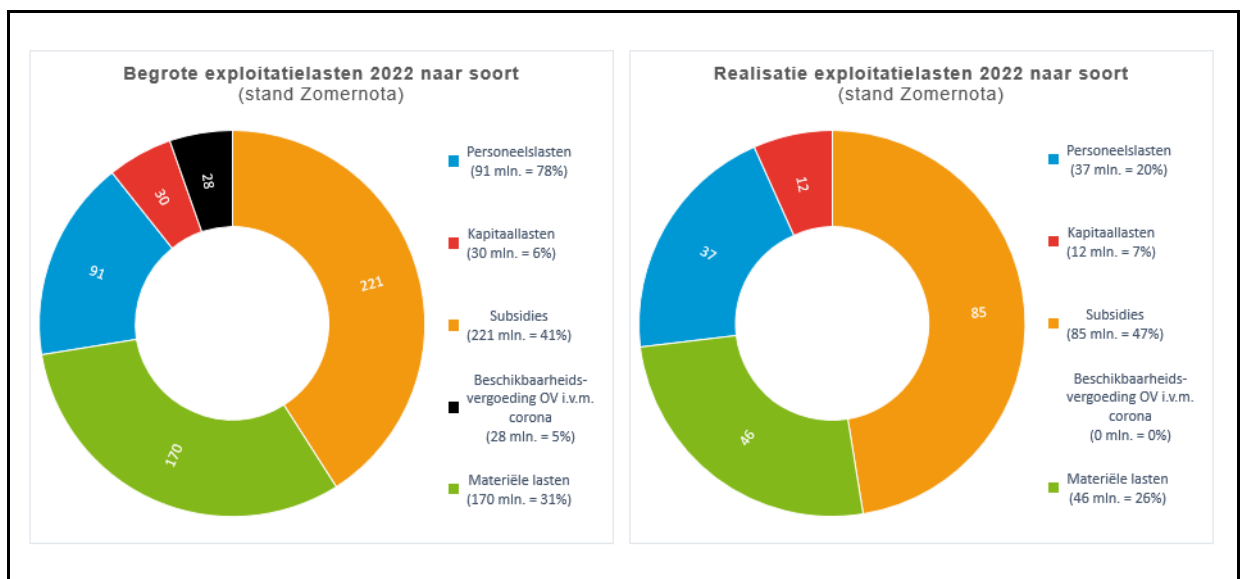
- Programma 3. Bodem, water en milieu
  - o Van de geraamde € 1,3 miljoen aan grondwaterheffing is pas € 40.000 besteed. De inschatting is dat in de diverse projecten die hieruit gedekt worden in de resterende maanden van het jaar de kosten gaan vallen.
  - o Van de geraamde € 2,1 miljoen aan klimaatadaptatie is € 900.000 besteed. Deze subsidieregeling was in 2021 succesvol overtekend, en de verwachting is dat dit ook in 2022 het geval is. En dat daarmee dus de lasten in de 2^e helft van 2022 worden verantwoord.
  - o Van de geraamde € 3,9 miljoen aan gezonde leefomgeving is € 1,8 miljoen besteed. De resterende middelen worden verstrekt aan de RUD in de overige maanden van 2022.
  - o Van de geraamde € 4,2 miljoen aan bodemdaling is pas € 0,2 miljoen besteed. In deze Zomernota wordt al voorgesteld om het budget met € 1 miljoen te verlagen. Het gebiedsproces is gestart in 2022 met een doorloop naar 2023. Ook geldt dat er verschillende subsidieaanvragen voor deze post zijn binnengekomen of dat verwachten wij op korte termijn. Opgeteld benaderen deze aanvragen na toekenning het beschikbare (en afgeraamde) bedrag in de begroting.
- Programma 5. Bereikbaarheid I – Algemeen
  - o Bij beleidsdoel 5.1 provinciale (vaar)wegen zien we dat investerings- en onderhoudsprojecten (MIP en MOP) vertraging oplopen door te weinig beschikbare capaciteit. Anderzijds zien we grote prijsstijgingen. Het is op dit moment nog lastig aan te geven wat van deze beide effecten het nettoresultaat zal zijn. Los hiervan worden bij de infraprojecten, zowel investeringen als beheer en onderhoud, de meeste kosten gemaakt in de periode april-november. En veel (eind)facturen van aannemers volgen dan in november/december. Er is dus geen sprake van een gelijkmatig verdeling van verricht werk en lastneming door het jaar heen.
  - o Bij beleidsdoel 5.3 Fiets zien we enerzijds dat investeringsprojecten vertraging oplopen door te weinig beschikbare capaciteit. Anderzijds zien we grote prijsstijgingen. Het is op dit moment nog lastig aan te geven wat van deze beide effecten het nettoresultaat zal zijn. We zien voor mobiliteit ook al een paar jaar dat gemeenten hun subsidie aanvragen vooral indienen in de periode april-begin juli en net na de zomer (eind oktober) en veel minder aan het begin van het jaar. Uit contacten met gemeenten weten we dat er dus nog veel aanvragen aankomen, maar hebben wij deze dus nog niet ontvangen. Maar ook hier is het in lijn der verwachting dat het percentage realisatie achterloopt t.o.v. het aantal maanden dat is verstreken. Mocht het aantal aanvragen alsnog tegenvallen (ook bij gemeenten komt men immers personeel tekort om projecten uit te voeren, en inhuur is ook lastig door tekorten) dan stellen we dit bij in de Slotwijziging. Bij de doorfietsroutes spelen beide voorgaande effecten, aangezien die uit zowel investerings- als subsidie- en als volmacht projecten bestaat.
  - o Bij beleidsdoel 5.4 Verkeersveiligheid is onze verwachting dat veel gemeenten wachten op publicatie van de Rijksregeling 'Impulsgelden verkeersveiligheid' in het 2^e/3^e kwartaal van 2022. Door de 'Impulsgelden verkeersveiligheid' te combineren met subsidie van de provincie Utrecht kunnen gemeenten verkeersveiligheidsverbeteringen treffen zonder eigen middelen. Wij verwachten daarom een toename in aanvragen in die kwartalen. Tegelijkertijd blijft het onzeker of gemeenten daadwerkelijk overgaan tot het doen van

subsidieaanvragen. Op dit moment lopen diverse gesprekken met gemeenten over mogelijke aanvragen.

- Programma 6. Bereikbaarheid II – Openbaar vervoer
  - o Voor het beheer en onderhoud geldt dat de werkzaamheden van het MOP conform de planning worden uitgevoerd. Wel zit er druk op capaciteit enerzijds (vertragend effect) en op budgetten (stijgende prijzen) anderzijds. Het netto-effect hiervan is op dit moment nog niet duidelijk.

Ook bij de andere programma's is een analyse uitgevoerd naar de mate waarin de realisatie zich nu verhoudt tot de opgenomen budgetten en wat mogelijke verklaringen zijn voor een achterblijvend percentage. Een opsomming van enkele verklaringen:

- De omvangrijke subsidieregeling voor restauraties van rijksmonumenten (erfgoedparels) moet nog beschikt worden, maar er zijn aanvragen voldoende.
- Een deel van de bijdragen aan recreatieschappen en routebureau moet nog worden betaald. Dit zijn omvangrijke én zekere bestedingen.
- Er zit al een aantal uitgaven in de pijplijn, zoals het inrichten van de learning community voor alle samenwerkende partijen, de doorontwikkeling van MaakJeStap (het regionale LLO-platform) en investeringen in een tweetal impulsplannen. Ook wordt er een projectadviseur toegevoegd aan het uitvoeringsteam.
- In de diverse programma's dienen nog detachingslasten te worden verwerkt, die we veelal in het tweede halfjaar ontvangen en dan verwerkt worden.
- Ook voor programma's die werken met diverse subsidieregelingen, waaronder Energietransitie, geldt dat gedurende de resterende maanden van het jaar nog aanvragen worden verwacht. Nadat die zijn ontvangen en beoordeeld kan een betere inschatting worden gemaakt of dat tot een lastneming in het jaar 2022 zal leiden.

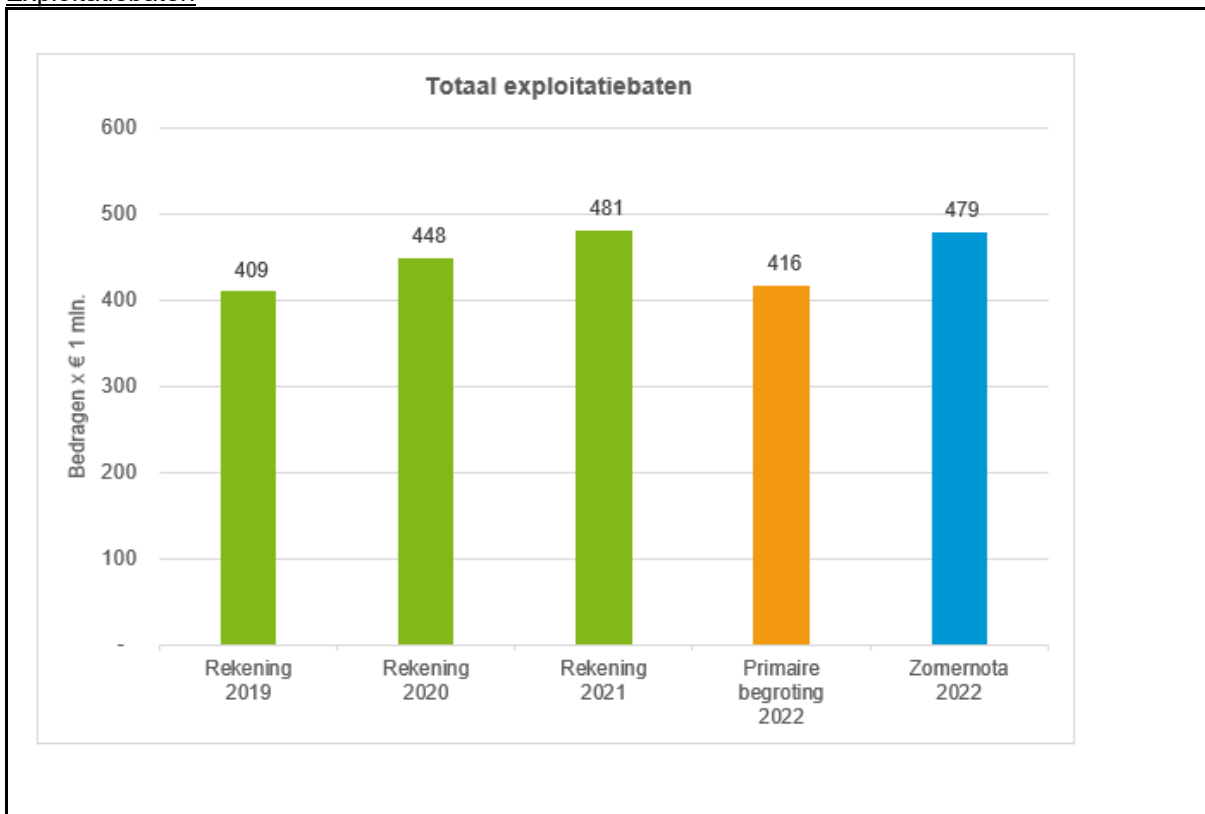

In bovenstaande visualisatie is inzichtelijk gemaakt hoe de begrote lasten van € 539 miljoen zijn opgebouwd in de begroting. De procentuele verdeling van de begrote lasten ligt in lijn met de gepresenteerde cijfers in de jaarstukken 2021.

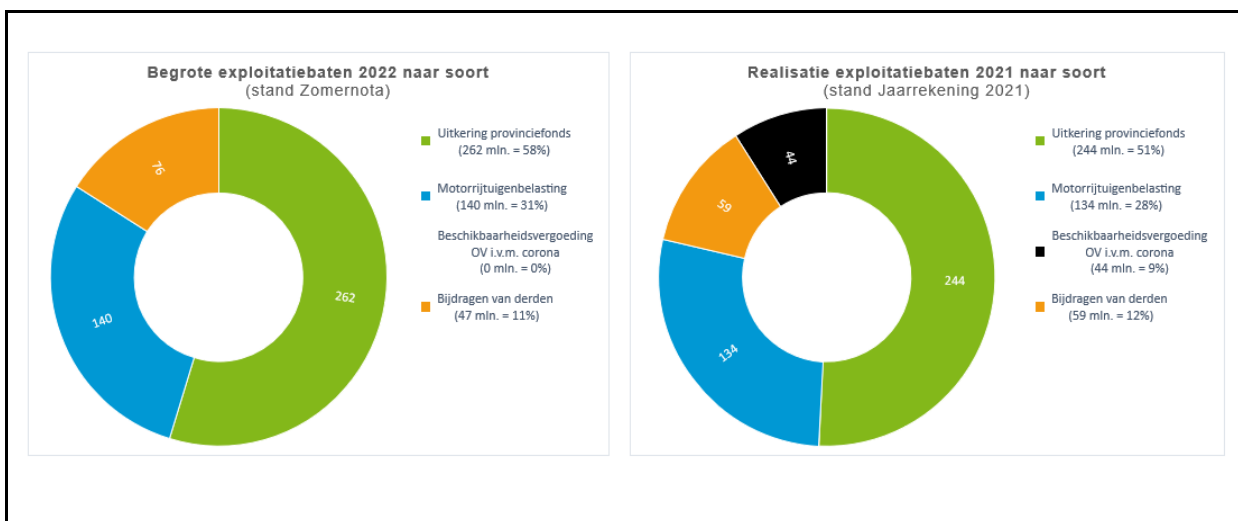
De te verstrekken subsidies (inclusief inkomstenoverdrachten) vormen met € 221 miljoen (41%) daarbij de hoofdmoot van de begroting. De post 'materiële lasten', goed voor bijna 1/3 van de begroote lasten is met € 170 miljoen opgebouwd uit een grote variatie aan verschillende uitgaven, waaronder de kosten voor beheer en onderhoud van het wegennet en het openbaar vervoer, de vervoerskosten voor de regiotaxi, en de kosten die gepaard gaan met de aankoop van gronden voor o.a. het Natuurnetwerk Nederland. In de gerealiseerde lasten zijn dezelfde verhoudingen terug te zien.

In de cijfers tot en met 31 mei blijven vooral de materiële budgetten achter op de begroting.

Exploitatiebaten

Na vaststelling van de voorgestelde begrotingswijzingen bedraagt het begrote batensaldo voor 2022 € 479 miljoen. Dit is € 63 miljoen hoger dan eerder geraamd. De toename van het batensaldo ten opzichte van de primaire begroting wordt met name verklaard vanuit de ingeschatte bereikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer (€ 28 miljoen) en de positieve effecten vanuit de meicirculaire 2022 (€ 26,5 miljoen). Dit laatste bedrag betreft een toename van de uitkering (accres) van het provinciefonds inclusief de daarin opgenomen compensatie voor derving opcenten motorrijtuigenbelasting elektrische auto's (€ 13,6 miljoen).

In bovenstaande visualisatie is inzichtelijk gemaakt hoe de begrote baten van € 479 miljoen zijn opgebouwd in de begroting. De verdeling van de begrote baten komt overeen met de gepresenteerde cijfers in de jaarstukken 2021 (de rechtse visualisatie). De uitkering uit het provinciefonds blijft de grootste inkomstenbron voor de provincie, gevolgd door de opcenten die we heffen op de motorrijtuigenbelasting. De post 'bijdragen van derden' is opgebouwd uit diverse verwachte inkomsten, zoals de huurbaten van de OV-infrastructuur en van externe huurders van het provinciehuis. Ook diverse (specifieke) bijdragen van het Rijk en te ontvangen bijdragen van gemeenten worden hiertoe gerekend.

2.2.4 Overzicht verwachte ontwikkeling van de reserves in 2022

Het werken met bestemmingsreserves is kenmerkend voor organisaties zonder winstoogmerk in het algemeen en voor overheidsorganisaties in het bijzonder. Bij deze organisaties staat immers niet het maken van winst en daarmee de groei van het eigen vermogen centraal, maar het behalen van bepaalde maatschappelijke doelen. Dit soort doelen is vaak zo groot en ingewikkeld, dat ze niet in één jaar te bereiken zijn. Denk bijvoorbeeld maar aan de ontwikkeling van een vitaal landelijk gebied of de verbetering van de bereikbaarheid van onze provincie. Hierbij is het dus nodig om geld meerjarig beschikbaar te houden. In lijn met de recentelijk door uw Staten vastgestelde Nota Reserves en voorzieningen (2022) is het uitgangspunt om dat zo veel mogelijk via de exploitatie te laten verlopen en zo min mogelijk te werken met reserves. Alleen wanneer dat niet mogelijk is, ligt de inzet van bestemmingsreserves voor de hand. Daarbij geldt als minimale omvang een bedrag van € 1 mln.

Ook in het jaar 2022 is sprake van omvangrijke financiële mutaties die via de reserves worden afgewikkeld. Ná verwerking van de voorgestelde begrotingswijzigingen in deze Zomernota gaat het om bijna € 187 miljoen aan onttrekkingen, waarvan € 161 miljoen betrekking heeft op het lopende jaar. Het resterende deel van € 25 miljoen betreft de verwerking van de resultaatbestemmingen uit de jaarstukken 2021. Daarnaast wordt er in de diverse reserves een bedrag gestort van € 169 miljoen, waarvan € 102 miljoen betrekking heeft op het lopende jaar. Het resterende deel van € 67 miljoen betreft de verwerking van de resultaatbestemmingen uit de jaarstukken 2021.

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt welke bedragen er zijn begroot om in de verschillende reserves te worden gestort en/of daaraan te onttrekken. Eén bestemmingsreserve is gemarkeerd met een asterisk (*), om duidelijk te maken dat deze wordt opgeheven. Van de reserves die per eind 2022 naar verwachting een omvang zullen hebben die kleiner is dan het grensbedrag van € 1 mln. zullen we bij de jaarstukken 2022 voorstellen om die reserves op te heffen, waarbij uiteraard oplossingsrichtingen worden voorgesteld voor financiële knelpunten die dan mogelijk ontstaan.

Prognose ontwikkeling reserves op basis van de Zomernota 2022	Saldo 31-12-2021	Resultaat- bestemming 2021: toevoegingen	Resultaat- bestemming 2021: onttrekkingen	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Prognose saldo 31-12-2022
a. Algemene reserves						
Saldireserve	157.686	61.853	23.401	49.135	39.004	206.269
Reserve Weerstandsvermogen	45.000	-	-	-	-	45.000
Subtotaal a.	202.686	61.853	23.401	49.135	39.004	251.269
b. Bestemmingsreserves						
Beheer en Onderhoud Openbaar vervoer	2.785	-	-	-	435	2.350
Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	28.026	-	-	3.220	25.799	5.447
Cofinancieringsfonds	2.022	-	-	-	-	2.022
Egalisatie Bodemsanering	6.588	-	-	-	2.557	4.031
Energietransitie	2.000	1.259	-	850	-	4.109
Gebiedsprocessen Stikstof	9.697	-	-	4.400	-	14.097
Groot onderhoud Huisvesting	4.162	-	-	-	-	4.162
Hart vd Heuvelrug/Mliegbasis Soesterberg	1.241	128	-	-	360	1.009
IGP/RAP	3.900	-	-	-	1.700	2.200
Investeringsfonds Provinciaal erfgoed	383	-	-	-	270	113
Kapitaallasten Uithoflijn*	44.986	-	-	4.149	49.135	-0
Lastneming subsidies	-	1.818	-	7.127	-	8.945
Meerjarige programma's en projecten	13.790	328	1.062	4.930	9.963	8.023
Mobiliteitsprogramma	94.500	-	-	9.500	15.509	88.491
OV Concessie	17.069	1.220	-	13.554	3.343	28.500
Programma Landelijk gebied	56.372	-	-	4.887	10.392	50.867
Realisatiestrategie Natuurvisie	12.072	-	-	405	1.270	11.207
Wonen-Binnenstedelijke ontwikkeling	2.574	-	1.000	-	1.574	-0
Subtotaal b.	302.165	4.753	2.062	53.022	122.307	235.571
Totaal (a + b)	504.852	66.606	25.463	102.157	161.311	486.841

* In de Kadernota 2023-2026 is voorgesteld om deze reserve op te heffen, wat wordt verwerkt in 2022.

2.2.5 Financiële bijstellingen Zomernota met meerjarig effect

In deze Zomernota zijn diverse meerjarige bijstellingen opgenomen. Ofwel, we muteren niet alleen de begroting 2022 maar ook die van het jaar (of jaren) daarna. De meeste van die mutaties zijn over de jaren heen (cumulatief) saldo neutraal en beïnvloeden dus niet het begrotingssaldo. Enkele voorbeelden ter illustratie:

- In deze Zomernota worden de effecten van de cao uit 2021 meerjarig verwerkt. Dat leidt tot een structurele ophoging van de personeelslasten in de diverse programma's, terwijl gelijktijdig voor hetzelfde bedrag de stelpost loon/prijscompensatie structureel wordt verlaagd.
- In deze Zomernota wordt voor ongeveer € 5 miljoen de begroting verlaagd qua lasten die betrekking hebben op meerjarige programma's en projecten. Omdat we bijvoorbeeld een beter zicht hebben op welke activiteiten in welk jaar gerealiseerd gaan worden. Die middelen worden gestort in de betreffende bestemmingsreserve, en worden vervolgens vanaf 2023 en verder geraamd om te onttrekken.

Sommige meerjarige bijstellingen hebben wél een effect op het meerjarige begrotingssaldo. Die bijstellingen zijn hieronder apart inzichtelijk gemaakt:

- In programma 3. Bodem, water en milieu wordt het lastenbudget in 2022 verlaagd, en vervolgens geraamd in de jaren 2023 tot en met 2025. Omdat er hier geen bestemmingsreserve voor is ingesteld, verloopt dit via het begrotingssaldo.
- In programma 5. Bereikbaarheid I - Algemeen en in programma 8. Economie wordt gemeld dat de revisie van het fietsknooppuntensysteem als investeringskrediet via de Begroting 2023 zal worden aangevraagd. Dat betekent dat de nu opgenomen lastenbudgetten kunnen vrijvallen. De kapitaallasten van het fietsknooppuntensysteem, geraamd op € 226.000 per jaar voor een periode van 5 jaar, worden betrokken bij de actualisatie van het MIP bij de Begroting 2023.
- In programma 5. Bereikbaarheid I - Algemeen wordt gemeld dat in boekjaar 2021 een subsidie volledig als last is verantwoord, terwijl het budget nog geraamd staat in de jaren daarna. Die middelen kunnen vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo.
- In programma 7. Cultuur en erfgoed wordt gemeld dat ook in het jaar 2023 er een opbrengst wordt verwacht voor onderhoud recreatiegebieden. Dat kan ten gunste van het begrotingssaldo worden gebracht.
- Bij de Algemene middelen worden de meerjarige effecten vanuit de Meicirculaire provinciefonds 2022 verwerkt die ten gunste komen van het begrotingssaldo.

Meerjarig effect op het begrotingssaldo vanuit bijstellingen Zomernota 2022											
Programma	Bijstelling	2022		2023		2024		2025		2026	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1. Ruimtelijke ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Landelijk gebied	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Bodem, water, milieu	Provinciaal beleidskader Sport en bewegen	-95	-	35	-	30	-	30	-	-	-
4. Energietransitie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	Revisie fietsknooppuntensysteem	-353	-	-352	-	-	-	-	-	-	-
	Vrijval subsidiebudget MRAE i.v.m. lastneming in 2021	-	-	-100	-	-100	-	-100	-	-	-
6. Bereikbaarheid II - OV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Cultuur en erfgoed	Bijdrage voor onderhoud recreatiegebieden	-	-	-	295	-	-	-	-	-	-
8. Economie	Revisie fietsknooppuntensysteem	-425	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Bestuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Overzicht overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal programma's		-873	-	-417	295	-70	-	-70	-	-	-
Stelposten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene middelen	Bijstelling accres provinciefonds	-	-	-	7.243	-	9.926	-	15.699	-	8.156
	Actualisatie opcenten MRB	-	-	-	1.370	-	4.116	-	6.860	-	9.762
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal excl. reserves		-873	-	-417	8.908	-70	14.042	-70	22.559	-	17.918
Mutatie reserves	-										
Totaal programma's incl reserves		-873	-	-417	8.908	-70	14.042	-70	22.559	-	17.918
Saldo effect (+ = positief)		873	-	9.325	-	14.112	-	22.629	-	17.918	-

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiële effecten vanuit bijstellingen in deze Zomernota met een meerjarig financieel effect. De onderstaande regel "Saldo effect" geeft aan wat het effect is van deze bijstellingen op het begrotingssaldo in de jaren 2023 tot en met 2026.

Meerjarig effect vanuit bijstellingen Zomernota 2022								
Programma	2023		2024		2025		2026	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1. Ruimtelijke ontwikkeling	182	-	182	-	182	-	182	-
2. Landelijk gebied	16	900	858	900	248	-	248	-
3. Bodem, water, milieu	2.702	-	324	-	324	-	294	-
4. Energietransitie	50	-	50	-	50	-	50	-
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	1.830	-44	559	-	479	-14	376	-
6. Bereikbaarheid II - OV	-341	-338	-341	-338	-341	-338	-341	-338
7. Cultuur en erfgoed	882	-	482	-	82	-	82	-
8. Economie	369	295	69	-	69	-	69	-
9. Bestuur	145	-	145	-	145	-	145	-
10. Overzicht overhead	-268	-876	-268	-876	784	176	258	-350
Totaal programma's	5.567	-63	2.060	-314	2.022	-176	1.363	-688
Stelposten	-2.051	-	-2.051	-	-2.051	-	-2.051	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene middelen	-	8.613	-	14.042	-	22.559	-	17.918
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal excl. reserves	3.516	8.550	9	13.728	-29	22.383	-688	17.230
	Storting	Onttrek	Storting	Onttrek	Storting	Onttrek	Storting	Onttrek
Mutatie reserves	-	4.291	-	393	-	217	-	-
Totaal programma's incl reserves	3.516	12.841	9	14.121	-29	22.600	-688	17.230
Saldo effect (+ = positief)	9.325		14.112		22.629		17.918	

2.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Zoals toegezegd in de Statenbrief "stand van zaken Rechtmatigheidsverantwoording 2022" documentnummer (PS2022FAC09) zullen we u actief informeren over de voortgang van de invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording. Het oordeel ten aanzien van de rechtmatigheid zal met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording verschuiven van de accountant naar het College.

Invoering Rechtmatigheidsverantwoording

De invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de wetswijziging Wet versterking decentrale rekenkamers (35 298). Dit voorstel is recent door de Tweede Kamer aangenomen. De vervolgstap is dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel zal behandelen. Ook zal onderliggende regelgeving nog moeten worden aangepast. Wel is door de minister van BZK besloten om de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording uit te stellen tot het verslagjaar 2023.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is weliswaar uitgesteld tot 2023, echter 2022 moet worden gezien als extra intern proefjaar om zoveel mogelijk te verbeteren in de processen (1e lijn) en in de eigen werkzaamheden van de VIC (2e lijn).

Stappen die de organisatie zet

Om als organisatie klaar te zijn voor de invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording wordt al vanaf 2020 in de organisatie hard gewerkt aan de voorbereiding van de provincie op deze verandering. We hebben, tijdelijk, extra inhuurkrachten aangesteld om het team te versterken om een kwaliteitsslag te maken. Met de vaststelling van de nieuwe subsidieverordening (AsvPu) en de bijbehorende beleidsregels zal de controle op te rechtmatigheid van deze uitgaven efficiënter worden vormgegeven. Het controleprotocol dat controlerend accountants moeten gebruiken is ook geactualiseerd. Bij inkopen en aanbestedingen is de organisatie drukdoende om (nog meer) in control te komen.

Uitkomsten Verbijzonderde Interne controle (VIC) 2021 en begin 2022

Op dit moment kan er nog niet zelfstandig een uitspraak worden gedaan over de rechtmatigheid van de in scope genomen processen zoals vastgelegd in het VIC plan 2021-2022. De VIC voor het eerste kwartaal van 2022 is inmiddels afgerond. Het team is bezig met het tweede kwartaal van 2022. Er is al een begin gemaakt met de verbeterpunten uit 2021. Deze zullen in het resterende deel van 2022 verder worden opgepakt. De opvolging van deze bevindingen uit 2021 heeft tijd nodig. Een projectplan voor de verbetering van de punten is opgesteld.

Hoofdstuk 3 - Programmaverantwoording

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten.	●	●	●
1.1.1 De integrale aanpak van het provinciaal omgevingsbeleid is beter geborgd.	●	●	
1.1.2 Het provinciaal ruimtelijk beleid biedt meer ruimte aan regionale opgaven	●	●	
1.1.3 Met gemeenten wordt pro-actiever samengewerkt aan lokale opgaven vanuit wederzijdse belangen	●	●	
1.1.4 Agenda's en afspraken met (boven)regionale partners zijn beter afgestemd op wederzijdse belangen	●	●	
1.1.5 In een groeiende regio groeit groen evenwichtiger mee met rode ontwikkelingen	●	●	
1.1.6 Nieuwe ontwikkelingen voegen meer ruimtelijke kwaliteit toe	●	●	
1.1.7 Data en digitale toepassingen worden beter benut	●	●	
1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik.	●	●	●
1.2.1 Bij gebieds- en omgevingsgericht werken, zetten we in op het slim combineren van provinciale doelen, o.a. met behulp van vindingrijk aanpakken in ruimtelijke werkprocessen en effectieve samenwerking.	●	●	
1.2.2 Bij gebiedsontwikkeling is meer aandacht voor het slim combineren van provinciale doelen (Doel komt te vervallen door integratie met doel 1.2.1)	●	●	
1.2.3 De gebiedsontwikkelingen Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg zijn verder ontwikkeld en gerealiseerd	●	●	
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht.	●	●	●
1.3.1 De woningbouwopgave vindt sneller en vraag gestuurd plaats door gerichte en slimme interventies en maatwerk	●	●	
1.3.2 Het provinciaal woningmarktbeleid ondersteunt beter de woningbouwopgave	●	●	
1.3.3 Wijken zijn vitaler door een integrale aanpak van sociale en fysieke wijkvernieuwing	●	●	

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Ruimte maatschappelijke ontwikkelingen	175	8.474	-8.299		456	175	8.930	-8.755		3.297	-3.297
1.2 Gebiedsontwikkeling en ruimtegebruik		3.493	-3.493		390		3.883	-3.883		1.493	-1.493
1.3 Passende woonruimte bij woningbehoefte		6.439	-6.439		1.465		7.904	-7.904		3.476	-3.476
Totaal voor bestemming	175	18.406	-18.231		2.311	175	20.717	-20.542		8.267	-8.267

Mutaties reserves

Res. 01. Ruimtelijke ontwikkeling	1.700		1.700	2.934	128	4.634	128	4.506			
Totaal mutaties reserves	1.700		1.700	2.934	128	4.634	128	4.506			
Totaal na bestemming	1.875	18.406	-16.531	2.934	2.311	4.809	20.845	-16.036		8.267	-8.267

1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten

Voortgang beleid per meerjarendoel

Beleidsdoel 1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten.

Meerjarendoel 1.1.1 De integrale aanpak van het provinciaal omgevingsbeleid is beter geborgd.

Activiteit Planning

Stand van zaken

Toelichting

Door uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet treedt de eerste versie van de Omgevingsverordening pas op 1 januari 2023 in werking. De eerste herziening van de Omgevingsverordening wordt daarom uitgesteld naar 2023.

Meerjarendoel 1.1.2 Het provinciaal ruimtelijk beleid biedt meer ruimte aan regionale opgaven

Activiteit Planning

Stand van zaken

Toelichting

Om meer zorgvuldigheid in de afstemming met de regio's te bereiken wordt het aangepaste Kader behorende bij Regionaal programmeren van wonen en werken in het derde kwartaal ter besluitvorming aan PS voorgelegd.

Meerjarendoel**1.1.4 Agenda's en afspraken met (boven)regionale partners zijn beter afgestemd op wederzijdse belangen****Activiteit** **Planning**

Stand van zaken

Toelichting

Met het aantreden van het nieuwe kabinet is door het kabinet een aantal nieuwe prioriteiten gesteld in de samenwerking tussen Rijk en regio. De Omgevingsagenda Landsdeel Noord-west zal daarom niet meer worden vastgesteld. Deze zal worden vervangen door provinciale arrangementen en NOVEX-gebiedsarrangementen.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	175	8.474	-8.299	456	175	8.930	-8.755		3.297	-3.297	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-130	-130
--------------------------	--	------	------

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-130** **-130**

Beleidsmatige wijzigingen

Agenda's en afspraken met (boven)regionale partners zijn beter afgestemd op wederzijdse belangen (Lasten +€ 125.000)		-125	-125
--	--	------	------

Samen met de regio Amersfoort hebben we in 2021 gewerkt aan een Ontwikkelbeeld "Regio Amersfoort Centraal!". Het Ontwikkelbeeld is opgesteld voor de periode 2030- 2040. Voor de uitwerking van de pijlers is een uitvoeringsagenda opgesteld, deze gaat dit jaar lopen. Financieel is daar nog niet in de begroting voorzien. Ten tijde van het vaststellen van de programmabegroting was nog niet bekend welke kosten hiermee gemoeid zijn en welk bedrag voor rekening van de provincie Utrecht komt. Inmiddels is duidelijk dat de kosten in 2022 hiervan € 125.000 zullen bedragen.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen **-125** **-125**

Administratieve wijzigingen **-201** **-201**

Totaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling **-456** **-456**

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	175		175	262	350	350
Lasten	8.930	3.297	5.633	8.037	8.331	8.397
Saldo	-8.755	-3.297	-5.458	-7.775	-7.981	-8.047

1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik

Beleidsdoel 1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik.

Meerjarendoel 1.2.3 De gebiedsontwikkelingen Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg zijn verder ontwikkeld en gerealiseerd

Activiteit ● Planning ●

Stand van zaken

Toelichting

Het planontwikkelp proces voor de diverse projecten binnen HvdH- VBS vordert goed. Er zijn belangrijke mijlpalen gehaald in de planvorming van diverse woningbouwontwikkelingen en er zijn opnieuw delen van projecten gerealiseerd. Wel is er in algemene zin sprake van vertraging in het programma. De einddatum van 2025 lijkt niet meer opportuun. Een deel van de projecten zal wel gestart, maar nog niet afgerond zijn. We onderzoeken welke projecten nog afgerond worden na 2025 en op welke manier de samenwerking met de gebiedspartners georganiseerd kan worden.

De vertraging heeft een aantal oorzaken:

- Juridisch planologische procedures; voor verschillende deelprojecten worden bestemmingsplannen en wijzigingsplannen opgesteld of een ontheffing voor de wet natuurbescherming aangevraagd. We zien dat er op bijna alle procedures bezwaar wordt gemaakt. Behandeling in Rechtbank en Raad van State laten soms lang op zich wachten. Dit is niet te sturen. De procedures worden zo zorgvuldig mogelijk voorbereid.
- Extra onderzoeken: in een aantal onderhandelingstrajecten (o.a. PFOS op Vliegbasis, Kamp van Zeist) worden extra onderzoeken uitgevoerd om de onderhandelingen zo goed mogelijk te kunnen voeren.
- Capaciteit: voor een aantal onderdelen in het programma is extra capaciteit nodig. Het ontbreekt aan specifieke kennis en ervaring in gebiedsontwikkeling. Deze kennis moet extern geworven worden. De huidige inhuurprocedures nemen veel tijd in beslag en de arbeidsmarkt is zeer krap. Hierdoor moet geprioriteerd worden en stellen we enkele onderdelen van projecten uit.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	3.493	-3.493		390		3.883	-3.883		1.493	-1.493	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
Autonome ontwikkelingen			
Looncompensatie cao 2021		-24	-24
<p>In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.</p>			
Totaal Autonome ontwikkelingen		-24	-24
Beleidsmatige wijzigingen			
Actualisatie grondexploitaties 2022 programma Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg (Lasten +€ 1.234.000; Baten +€ 874.000; Reserve -€ 360.000)		-360	-360
<p>Op basis van de recentelijk vastgestelde grondexploitaties 2022 voor het programma Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg worden de daaruit voortvloeiende financiële bijstellingen voor het jaar 2022 verwerkt via deze begrotingswijziging.</p>			
Herijking Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen (Lasten +€ 70.000)		-70	-70
<p>Door vertraging in het proces loopt de opstelling van de kwaliteitsgids landschap door in 2022. In 2021 was er een onderbesteding van € 50.000. Dit budget is nodig om in 2022 tot afronding te komen. Daarbij is € 20.000 aanvullend nodig om de kwaliteitsgids ook digitaal toegankelijk te maken voor mensen met een visuele beperking. Totaal € 70.000.</p>			
Totaal Beleidsmatige wijzigingen		-430	-430
Administratieve wijzigingen		64	64
Totaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling		-390	-390

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	3.883	1.493	2.390	1.761	1.940	1.732
Saldo	-3.883	-1.493	-2.390	-1.761	-1.940	-1.732

1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht

Beleidsdoel 1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht.

Meerjarendoel 1.3.1 De woningbouwopgave vindt sneller en vraag gestuurd plaats door gerichte en slimme interventies en maatwerk

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

In maart heeft de nieuwe minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de Nationale Woon- en Bouwagenda gepresenteerd, dat zal bestaan uit 6 programma's die in 2022 worden uitgebracht. In het eerste programma Woningbouw wordt beschreven op welke manier de woningbouw versneld wordt en hoe de woningvoorraad beter kan aansluiten bij de woonwensen. In dit programma neemt het rijk meer regie op de volkshuisvesting en kondigt aan prestatieafspraken te willen maken met de provincies. De provincie maakt op haar beurt weer afspraken met gemeenten die in regionale woondeals worden vastgelegd. Deze afspraken moeten in Q4 afgerond worden. In april volgde het programma Een Thuis Voor Iedereen waarin extra taken voor de provincie zijn voorzien. Het voldoen aan de vragen van het rijk levert extra werkdruk op, zowel voor de provincie als voor de gemeenten. Hierdoor kan minder provinciale capaciteit worden ingezet worden op de geplande activiteiten. We voorzien dat we minder subsidieaanvragen van de gemeenten zullen ontvangen dan verwacht en ook het aantal cases dat behandeld zal worden door het versnellingssteam TEMPO zal achterblijven. Ondanks deze werkdruk verwachten we toch het budget in 2022 volledig te besteden. Een ander aandachtspunt is de stikstofproblematiek waardoor woningbouwprojecten vertraagd kunnen worden. In samenwerking met de gemeenten brengen we de omvang van de stikstofproblematiek in kaart en zoeken we naar oplossingen.

Meerjarendoel 1.3.3 Wijken zijn vitaler door een integrale aanpak van sociale en fysieke wijkvernieuwing

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

De realisatie van het uitvoeringsprogramma van de Regiodeal Vitale Wijken heeft in 2021 vertraging opgelopen. De voortgang van projecten is in hoge mate afhankelijk van participatieprocessen in de wijken met bewoners, professionals en andere belanghebbenden. Vanwege de beperkende coronamaatregelen moesten fysieke bijeenkomsten en activiteiten worden beperkt en soms uitgesteld. Dit heeft ook impact gehad op de uitvoering van het kennis- en monitoringsprogramma omdat doelen en ambities veelal nog in beweging waren en daarmee de keuze van te monitoren indicatoren en dataverzameling moest worden uitgesteld. Inmiddels is gebleken dat het participatieve deel van het monitoringsprogramma verder moet worden versterkt en meer maatwerk moet worden geleverd om voldoende gegevens op wijkniveau te kunnen genereren.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	6.439		-6.439	1.465		7.904		-7.904	3.476		-3.476

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-28	-28
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -28 -28

Beleidsmatige wijzigingen

Passende woonruimte bij woningbehoefte (lasten +€ 1.574.000 Reserve -€ 1.574.000) -1.574 -1.574

In de Zomernota wordt een voorstel opgenomen het budget te verhogen met € 1.574.000 door middel van een onttrekking uit de reserve Wonen/Binnenstedelijke ontwikkeling. De reserve is na realisatie uitgeput.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen -1.574 -1.574

Administratieve wijzigingen 137 137

Totaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling -1.465 -1.465

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	7.904	3.476	4.428	6.557	5.958	2.158
Saldo	-7.904	-3.476	-4.428	-6.557	-5.958	-2.158

2. Landelijk gebied

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)	●	●	●
2.1.1 Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is verder gerealiseerd (groter van oppervlakte)	●	●	
2.1.2 De groene contour is verder gerealiseerd	●	●	
2.1.3 Natuurgebieden zijn beter met elkaar verbonden	●	●	
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig	●	●	●
2.2.1 Het beheer van bestaande bos-, natuur- en agrarische gebieden is effectiever en efficiënter	●	●	
2.2.2 De biodiversiteit in stad en platteland is verbeterd	●	●	
2.2.3 De balans tussen ingrepen/faunabeheer en instandhoudingsdoelen bewaken en verbeteren	●	●	
2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk	●	●	●
2.3.1 De betrokkenheid van inwoners bij natuur is groter en de samenwerking tussen bij natuur betrokken partijen is beter)	●	●	
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw	●	●	●
2.4.1 De landbouw is meer circulair, natuur inclusief, klimaatneutraal èn economisch rendabel	●	●	
2.4.2 Utrechtse voedselproducenten produceren meer voor de regionale markt en Utrechtse inwoners kunnen gemakkelijker kiezen voor gezond en duurzaam voedsel.	●	●	
2.4.3 Het ongewenst gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) is door sloop of hergebruik teruggedrongen	●	●	
2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt	●	●	●
2.5.1 De leefbaarheid van het landelijk gebied en de kleine kernen is beter	●	●	

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
2.1 Natuurnetwerk is robuust (ontwikkeld)	948	21.699	-20.751	1.045	-7.363	1.993	14.336	-12.343	628	4.328	-3.700
2.2 De kwaliteit van natuur is goed/divers	4.236	50.015	-45.779		-7.071	4.236	42.944	-38.708	769	20.227	-19.458
2.3 Verbinding natuur, mensen, maatschappij		3.490	-3.490		11		3.501	-3.501		2.770	-2.770

2.4 Duurzaamheid een substantieel onderdeel	7.869	-7.869	369	-367	369	7.502	-7.133	13	1.559	-1.547	
2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied	437	-437		27		464	-464		63	-63	
Totaal voor bestemming	5.184	83.510	-78.326	1.414	-14.763	6.598	68.647	-62.049	1.409	28.946	-27.537

Mutaties reserves

Res. 02. Landelijk gebied	21.323	405	20.918	-13.162	7.524	8.161	7.929	232			
Totaal mutaties reserves	21.323	405	20.918	-13.162	7.524	8.161	7.929	232			
Totaal na bestemming	26.507	83.915	-57.408	-11.748	-7.239	15.119	76.576	-61.817	1.409	28.946	-27.537

2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)

Beleidsdoel 2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)

Meerjarendoel 2.1.1 Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is verder gerealiseerd (groter van oppervlakte)

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

De prognose functieverandering voor 2022 bedraagt op dit moment (medio mei) 38 hectare en de prognose inrichting momenteel 89 hectares. Het gewenste/beoogde resultaat van 125 hectare functieverandering en 300 hectare inrichting wordt daarmee niet gehaald. De belangrijkste verklaringen voor deze achterblijvende resultaten zijn de beperkte bereidheid bij grondeigenaren hun gronden te verkopen of van functie te laten veranderen én de prijs die de provincie (staatssteun technisch) kan betalen aan grondeigenaren. De provincie is gehouden aan de taxatieprijs (met daaromheen een kleine marge) en kan in concurrentie niet meer bieden.

In de maanden voorafgaand aan de slotwijziging worden alle natuurontwikkelingsprojecten nog eens kritisch doorlopen wat betreft prognoses functieverandering en inrichting. Bij de slotwijziging zal dan een actuele prognose worden opgenomen. Daarnaast wordt ook kritisch gekeken naar hectares NNN die nog niet zijn geprogrammeerd en naar bijvoorbeeld hectares in bezit bij terrein behorende organisaties (TBO's), die geen deel uitmaken van inrichtingsprojecten, maar nog niet zijn ingericht. De TBO's zullen met nog meer nadruk worden gevraagd met inrichting van die hectares te beginnen. Onverkort wordt uitvoering gegeven aan de acties uit het plan Versnelling Natuurrealisatie. Daarbij zal nauw worden samengewerkt met de landelijke Taskforce Versnelling Inrichting restopgave 80.000 ha extra natuur, kortweg Taskforce restopgaven van het IPO.

Meerjarendoel 2.1.2 De groene contour is verder gerealiseerd

Activiteit Planning

Stand van zaken

Toelichting

Het einddoel van 400 hectare groene contour in 2023 is niet haalbaar in 2023. Tot nu toe is van de ambitie van 400 ha nog niets gerealiseerd, voor 5 hectares wordt realisatie in 2022 voorzien. De realisatie van het totale einddoel van 3.000 ha Groene Contour in 2040 lijkt onzeker.

De belangrijkste verklaringen voor deze achterblijvende resultaten zijn grotendeels dezelfde als bij de realisatie van de NNN (MJD 2.1.1). Dat zijn de beperkte bereidheid bij grondeigenaren hun gronden te verkopen of van functie te laten veranderen én de prijs die de provincie (staatssteun technisch) kan betalen aan grondeigenaren. Van de vijf instrumenten uit het Instrumentenkader Uitvoering Groene Contour zijn medio mei instrument 1 en 4 opengesteld voor subsidie.

Voor opengestelde instrumenten 1 en 4 zal nog meer een beroep worden gedaan op de partners uit de Kopgroep Akkoord van Utrecht voor realisatie hectares Groene Contour. De openstelling van de instrumenten 2, 3 en 5 blijkt juridisch complex, deze zullen hoogstwaarschijnlijk niet in 2022 kunnen worden opengesteld.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	948	21.699	-20.751	1.045	-7.363	1.993	14.336	-12.343	628	4.328	-3.700

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-93	-93
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -93 -93

Beleidsmatige wijzigingen

Ontwikkeling Natuurnetwerk Nederland (Lasten -€ 4.850.000; Baten +€ 1.045.000; Reserve +€ 5.895.000)			5.895	5.895
--	--	--	-------	-------

De lasten voor ontwikkeling Natuurnetwerk Nederland worden bijgesteld van € 14,85 mln., naar € 10 mln., een verlaging van € 4.850.000. De prognose gebaseerd, op voortgangsrapportages van projecten, komt uit op € 10,6 mln. De prognose hectares functieverandering 2022 bedraagt medio mei 38 hectare en de prognose hectares inrichting 89 hectare.

In de financiële prognose zitten onder andere diverse grondaankopen waarvan de vraag is of deze in de praktijk allemaal gaan lukken en ook een inschatting van kosten voor inrichtingsprojecten, waarbij de ervaring leert dat een deel hiervan mogelijk doorschuift. Gezien de achterblijvende realisatie € 2,3 mln. (stand medio mei 2022) en de ervaring dat prognoses in de praktijk vaak lager uitvallen wordt voorgesteld om het budget al iets verder bij te stellen dan de prognose namelijk naar € 10 mln. Bij de slotwijziging zal opnieuw kritisch gekeken worden naar de financiële

prognose en de prognose voor functieverandering en inrichting.

De baten voor ontwikkeling Natuurnetwerk Nederland worden bijgesteld van € 0,95 mln. naar € 1,99 mln., een verhoging € 1,04 mln. Dit i.v.m. nog niet begrootte baten van partners aan inrichtingsprojecten (Elsterbuitenwaard, Lunenburgerwaard, Marickenland)

De onttrekking uit de reserve zal verlaagd worden met € 5,895 mln.

AVP Groene contour (Lasten -€ 2.740.000; Reserve +€ 2.740.000)	2.740	2.740
--	-------	-------

De lasten voor ontwikkeling Groene contour worden bijgesteld van € 3,110 mln. naar € 0,37 mln. een verlaging van € 2,74 mln. Dit bestaat uit € 0,3 mln. voor een mogelijke SKNL subsidie voor 5 hectare. En daarnaast € 70.000 is m.n. voor inventarisaties/gebiedsanalyses.

Er is een subsidieregeling opengesteld voor de omvorming van agrarische percelen naar natuur. Er wordt op dit moment uitgegaan van één aanvraag voor 5 hectare. Vooralsnog worden er verder geen SKNL-aanvragen in 2022 verwacht. Uit inventariserende gesprekken komt naar voren dat er weinig animo is als er geen vervangende grond beschikbaar is.

Voorgesteld wordt om de € 2,74 mln. te storten in de reserve landelijk gebied. Als er toch (meer) subsidie wordt toegekend volgt er of bij de slotwijziging een bijstelling of bij de jaarrekening een dekkingsvoorstel met dekking uit de reserve landelijk gebied.

AVP Kwaliteit natuur (Lasten +€ 134.000; Reserve -€ 134.000)	-134	-134
--	------	------

Toelichting

Het budget voor het project Natuurlijke Uiterwaarden (€ 189.000) en voor kleine landschapselementen (€ 300.000) voor 2022 wordt bijgesteld van € 489.000 naar € 623.000, een verhoging van € 134.000. Het betreft een verhoging van € 89.000 voor het vooronderzoek bij het project natuurlijke uiterwaarden (in 2021 zijn lasten naar beneden bijgesteld). En daarnaast een verhoging van € 45.000 voor kleine landschapselementen in verband met een project voor een bomenuitdeeltactie om nieuwe kleine landschapselementen aan te leggen. Dekking vindt plaats uit de reserve landelijk gebied.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	8.501	8.501
---	--------------	--------------

Totaal 2. Landelijk gebied	8.408	8.408
-----------------------------------	--------------	--------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	1.993	628	1.365			
Lasten	14.336	4.328	10.008	18.404	16.569	16.935
Saldo	-12.343	-3.700	-8.643	-18.404	-16.569	-16.935

2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig

Beleidsdoel 2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig

Toelichting

Op 14 januari 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland de provincie Utrecht verplicht om de compensatieverplichting op zich te nemen omdat in het verleden ten onrechte geen toeslag is berekend bij de compensatie van gekapt bos in Maarsbergen. Er is voor gekozen om deze compensatieverplichting uit te voeren met behulp van de provinciale compensatiebank. De kosten hiervan bedragen ca. 350.000 Euro. Deze middelen zijn niet beschikbaar via de begroting van het teamvergunningverlening natuur en landschap maar in het weerstandvermogen is wel rekening gehouden met financiële risico's als gevolg van gerechtelijke uitspraken. Zodra de overeenstemming met de betrokken ondernemer bekrachtigd is met een overeenkomst en er een nieuwe beslissing op bezwaar is genomen kan gestart worden met de voorbereiding en uitvoering compensatie. Op dit moment is nog niet bekend of de uitvoering in 2022 of 2023 plaats zal vinden.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	4.236	50.015	-45.779		-7.071	4.236	42.944	-38.708	769	20.227	-19.458

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-116	-116
--------------------------	--	------	------

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-116 -116**

Beleidsmatige wijzigingen

Aanpak stikstofdossier Gebiedsprocessen (Lasten -€ 10,5 miljoen; Reserve +€ 10,5 miljoen)	10.500	10.500
---	--------	--------

In de begroting 2022 is in het budget de aankoop van boerenbedrijven in de exploitatie opgenomen, inclusief de SPUK-gelden. Voor de aankoop van de bedrijven is een raamkrediet beschikbaar gesteld.

De begroting 2022 wordt aangepast, de lasten worden met € 10,5 mln. verlaagd en geboekt naar de Reserve gebiedsprocessen stikstof. Het aankopen van de boerenbedrijven blijft mogelijk indien (Rijks) regelingen hiervoor beschikbaar zijn. De verwachting is dat met de bijstelling voldoende middelen beschikbaar blijven om stikstofrechten aan te kunnen kopen en eventuele verplaatsingsregeling in te kunnen zetten bij aankopen van boerenbedrijven.

Door uitstel van de grondaankopen worden er ook minder proceskosten verwacht. Uitgaven zullen in een later stadium wel plaats vinden, daarom worden de gelden overgeboekt naar de Reserve gebiedsprocessen stikstof.

AVP N2000/PAS (Lasten -€ 564.000; Reserve +€ 564.000)	564	564
---	-----	-----

Het huidige budget van AVP N2000-PAS in 2022 bedraagt momenteel € 3,53 mln., aangevuld met het bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2021 van € 0,877 mln. (in afwachting van goedkeuring) bedraagt het budget € 4,407 mln. Prognose op dit moment is € 3,843 mln., waarbij ervan uit is gegaan dat een grondaankoop in N2000-gebied Uiterwaarden Lek in Vijfheerenlanden nog niet zal lukken in 2022. De prognose van € 3,843 mln. betreft de optelsom van prognoses van een aantal projecten (onder andere sanering Ketelweg bij N2000-gebied

Binnenveld voor € 2,8 mln.), herstelmaatregelen in N2000-gebieden in Vijfheerenlanden en nog enkele algemene posten zoals monitoring en een bijdrage aan BIJ12.

Bestemmingsvoorstellen 2021	-3.877
-----------------------------	--------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal	Beleidsmatige wijzigingen	11.064	7.187
---------------	----------------------------------	---------------	--------------

Totaal	2. Landelijk gebied	-3.877	10.948	7.071
---------------	----------------------------	---------------	---------------	--------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	4.236	769	3.467	6.236	71	71
Lasten	42.944	20.227	22.717	49.830	26.033	26.003
Saldo	-38.708	-19.458	-19.250	-43.594	-25.962	-25.932

2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	3.490	-3.490		11		3.501	-3.501		2.770	-2.770	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	--------------------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021	-11	-11
--------------------------	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal	Autonome ontwikkelingen	-11	-11
---------------	--------------------------------	------------	------------

Totaal	2. Landelijk gebied	11	11
---------------	----------------------------	-----------	-----------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	3.501	2.770	731	3.501	3.509	3.289
Saldo	-3.501	-2.770	-731	-3.501	-3.509	-3.289

2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw

Voortgang beleid per meerjarendoel

Beleidsdoel 2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw

Meerjarendoel 2.4.1 De landbouw is meer circulair, natuur inclusief, klimaatneutraal en economisch rendabel

Activiteit Planning

Stand van zaken

Toelichting

Het stoplicht planning staat op oranje vanwege het project plattelandscoaches. Dit project liep oorspronkelijk tot medio 2023 en zal worden verlengd tot medio 2026. Dit gebeurt binnen het huidige budget. De resultaten blijven ook ongewijzigd behalve dan dat het oorspronkelijk beoogde aantal coaching trajecten 600 bedroeg voor de periode 2020 tot medio 2023. De verwachting is dat dat er 400 worden tot medio 2023 en dat er met de verlenging ruimte is voor nog 300 trajecten. Provinciale Staten zijn met een Statenbrief d.d. 17 mei van dit voornemen op de hoogte gesteld. Bij de verlenging horen de onderstaande financiële wijzigingen. De uitvoering van het project plattelandscoaches blijft hetzelfde. Alleen de looptijd veranderd.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	7.869	-7.869		369	-367	369	7.502	-7.133	13	1.559	-1.547

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	--------------------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-26	-26
--------------------------	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-26 -26**

Beleidsmatige wijzigingen

AVP Duurzame landbouw (Lasten -€ 443.000 ; Baten +€ 369.000; Reserve +€ 812.000) 812 812

Voorgesteld wordt om het budget voor AVP duurzame landbouw in 2022 bij te stellen van € 5,123 mln. naar € 4,68 mln., een verlaging van ongeveer € 0,4 mln. Het betreft een verlaging in verband met (het saldo van) lager uitvallende cofinancieringskosten POP3 (ongeveer € 1 mln.), hoger uitvallende uitvoeringskosten POP3 (ca € 0,4 mln.) en het begroten voor het project Kavelruil Kamerik Harmelen (ca € 0,15 mln.)

Daarnaast wordt voorgesteld om in 2022 € 369.000 aan baten te begroten. Het betreft baten voor technische bijstand RVO (€ 90.000) en daarnaast nog verwachte baten voor 3 POP-subsidies. In verband met de genoemde bijstellingen zal de onttrekking uit de reserve landelijk gebied worden verlaagd.

Voorgesteld wordt verder om meerjarige bijstellingen door te voeren. Voorgesteld wordt om het budget in 2023 aan te passen van € 1,452 mln. naar € 1,17 mln., een verlaging van ongeveer € 0,3 mln. Dit vanwege lagere uitvoeringskosten POP3. Daarnaast het budget in 2024 aan te passen van € 0,1 mln. naar € 0,71 mln., een verhoging van ongeveer € 0,6 mln., dit vanwege het begroten van uitvoeringskosten POP3.

In 2023 en 2024 worden er ook baten verwacht voor technische bijstand RVO (€ 90.000). De bijstellingen voor 2023 en 2024 zullen worden afgewikkeld op de reserve landelijk gebied. De financiële verwerking van deze meerjarige bijstellingen (met name kasritme) vindt plaats bij de zomernota.

AVP Vrijkomende agrarische bebouwing (Lasten +€ 50.000; Reserve -€ 50.000) -50 -50

Voorgesteld wordt om voor AVP Vrijkomende agrarische bebouwing € 50.000 te begroten in 2022 conform programmaplan AVP 2022/ begroting 2022. Dekking vindt plaats uit de reserve landelijk gebied.

Daarnaast wordt voorgesteld om ook € 50.000 te begroten in 2023. Dit zal dan financieel worden meegenomen in de begroting 2023. Dekking vindt plaats uit de reserve landelijk gebied.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen **762 762**

Totaal 2. Landelijk gebied **736 736**

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	369	13	356	900	900	
Lasten	7.502	1.559	5.943	3.308	1.831	890
Saldo	-7.133	-1.547	-5.586	-2.408	-931	-890

2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal voor bestemming	437	-437		27		464	-464		63		-63
Totaal beleidsdoel	437	-437		27		464	-464		63		-63

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
Autonome ontwikkelingen			
Looncompensatie cao 2021		-2	-2
<p>In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.</p>			
Totaal Autonome ontwikkelingen		-2	-2
Beleidsmatige wijzigingen			
AVP Snel internet (Lasten +€ 25.000; Reserve -€ 25.000)		-25	-25
<p>In de periode 2016-2020 zijn van de 14.000 adressen zonder snel internet in het buitengebied 10.500 adressen van snel internet voorzien. In de periode 2016-2019 is in alle gemeenten is een vorm van interessepeiling uitgevoerd onder bewoners van het buitengebied. De provincie heeft de gemeenten hierin financieel ondersteund door het verstrekken van subsidies. De regie van de aanleg ligt bij de individuele gemeenten. Waar de uitrol stagneert gaan we op aangeven van de gemeenten gezamenlijk in gesprek, waarbij de provincie een faciliterende rol vervuld. Dit onderwerp zal in 2022 bij AVP afgerond worden. Wel blijft er ruimte voor gemeenten om dit bespreekbaar te maken in het bredere onderwerp 'Digitalisering' dat bij team Economie ligt.</p> <p>Voorgesteld wordt om voor AVP Snel internet € 25.000 te begroten in 2022 conform programmaplan AVP 2022. Dekking vindt plaats door verschuiving binnen bestaande middelen van AVP (verlaging proceskosten).</p>			
Totaal Beleidsmatige wijzigingen		-25	-25
Totaal 2. Landelijk gebied		-27	-27

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	464	63	401	439	439	89
Saldo	-464	-63	-401	-439	-439	-89

3. Bodem, water, milieu

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd	●	●	●
3.1.1 De primaire en regionale waterkeringen zijn op orde	●	●	
3.1.2 Meekoppelkansen bij dijkversterking zijn vaker benut	●	●	
3.1.3 De provincie is beter voorbereid op de gevolgen van overstromingen	●	●	

3.1.4	De fysieke leefomgeving wordt beter voorbereid op klimaatverandering	●	●	
3.2	De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit	●	●	●
3.2.1	Voor het oppervlaktewater bereiken we de KRW-doelen in 2027	●	●	
3.2.2	De zoetwatervoorziening is robuuster en beter op orde en de waterketens zijn meer circulair	●	●	
3.3	Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust	●	●	●
3.3.1	De bodem- en grondwaterkwaliteit is verbeterd en beter beschermd	●	●	
3.3.2	Energie uit de ondergrond wordt verantwoord en veilig benut	●	●	
3.3.3	Zorg dragen voor voldoende grondwater voor de functies openbare drinkwatervoorziening, menselijke consumptie, natuur en landbouw	●	●	
3.3.4	De duurzame gebiedsgerichte aanpak van bodem en ondergrond is vaker ingezet	●	●	
3.4	De leefomgeving is gezond en veilig	●	●	●
3.4.1	Er zijn meer impulsen voor een gezonde leefomgeving ontwikkeld	●	●	
3.4.2	De inclusieve breedtesport op duurzame accommodaties is sterker	●	●	
3.4.3	De luchtkwaliteit is beter en komt dichterbij de WHO-advieswaarden	●	●	
3.4.4	Er zijn minder geluidbelaste woningen en stiltegebieden zijn beter beschermd	●	●	
3.4.5	De overlast van vliegverkeer is minder geworden	●	●	
3.4.6	De externe veiligheid is beter gewaarborgd	●	●	
3.4.7	Er zijn meer initiatieven genomen voor duurzame en circulaire gebiedsontwikkeling	●	●	
3.4.8	De uitvoering van de VTH-taken door uitvoeringsdiensten, inclusief toezicht in het buitengebied, is effectiever en efficiënter	●	●	
3.4.9	Het ontwikkelen en realiseren van een versnellingsaanpak van asbestdaken in de provincie Utrecht	●	●	
3.5	De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidegebied is verminderd	●	●	●
3.5.1	Er is meer kennis beschikbaar om bodemdaling en broeikasgasuitstoot te beperken	●	●	
3.5.2	Door uitvoeren maatregelen via gebiedsprocessen is bodemdaling en broeikasgasuitstoot verminderd	●	●	

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie		3.528	-3.528	80	368	80	3.896	-3.816	80	880	-799
3.2 Zoetwatervoorziening van goede kwaliteit		1.199	-1.199		50		1.249	-1.249		456	-456

3.3 Bodem- en grondwatersysteem is schoon	1.394	2.499	-1.105	830	2.909	2.224	5.408	-3.184	754	1.863	-1.109
3.4 De leefomgeving is gezond en veilig	94	18.071	-17.977		-1.977	94	16.094	-16.000	36	6.758	-6.721
3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot		4.237	-4.237	1.082	-903	1.082	3.334	-2.252	18	379	-361
Totaal voor bestemming	1.488	29.534	-28.046	1.992	447	3.480	29.981	-26.501	889	10.336	-9.447

Mutaties reserves

Res. 03. Bodem, water, milieu	177	1.108	-931	6.181	8.109	6.358	9.217	-2.859			
Totaal mutaties reserves	177	1.108	-931	6.181	8.109	6.358	9.217	-2.859			
Totaal na bestemming	1.665	30.642	-28.977	7.551	5.006	9.838	39.198	-29.360	889	10.336	-9.447

3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		3.528	-3.528	80	368	80	3.896	-3.816	80	880	-799

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-23	-23
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-23	-23
---------------------------------------	--	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

LIFE-IP subsidie (Lasten + € 80.000; Baten + € 80.000)

Als gevolg van een eerste uitkering van een voorschot van 20% van een toegekende LIFE-IP subsidie van de Europese Commissie is het voorstel om de begrote baten te verhogen met € 80.000. Deze baten dienen ter dekking van toekomstige lasten binnen het programma Klimaatadaptatie.

Klimaatbestendige, Groene en Gezonde Steden en Dorpen (Lasten - € 400.000; Reserve + € 400.000)	400	400
---	-----	-----

Hierbij wordt voorgesteld om de begrote lasten met € 400.000 te verlagen via een storting in de reserve Meerjarige programma's en projecten. Dit is ten behoeve van het ophogen van de subsidieplafonds van 2023 van de subsidieregeling Klimaatbestendige, Groene en Gezonde Steden en Dorpen. Daartoe zal een wijzigingsbesluit worden voorbereid. De toestroom van projectvoorstellen voor deze regeling is ook dit jaar zeer groot gebleken en er is sprake van een grote over-aanvraag. Daarom zal het loket voor dit jaar vroegtijdig dichtgaan en zullen een groot aantal projecten dit jaar niet meer in aanmerking kunnen komen voor financiering. De projecten die wél gehonoreerd kunnen worden, zullen dit jaar ook de beschikking kunnen krijgen, waardoor we mooi in de pas gaan lopen met de jaarafhandeling. De extra € 400.000 voor het verhogen van de plafonds in 2023 leidt tot een verhoging van ruim 50% van het voor 2023 beschikbare budget en zal zorgen voor een extra boost van concrete uitvoeringsprojecten op het gebied van klimaatadaptatie. In de begroting 2023 worden de begrote lasten verhoogd met € 400.000 via een onttrekking uit de reserve Meerjarige programma's en projecten.

Mooie en veilige dijken (Lasten - € 150.000; Reserve + € 150.000)	150	150
---	-----	-----

De verwachte realisatiekosten vanaf 2023 zijn hoger en dus is het voorstel om de begrote lasten te verlagen met € 150.000 ten gunste van de reserve Meerjarige programma's en projecten. In de begroting 2023 zullen de begrote lasten verhoogd worden met eenzelfde bedrag via een onttrekking uit de genoemde reserve. Daarnaast wordt er een verschuiving van de middelen voorgesteld van € 14.000 binnen het beleidsdoel.

Bestemmingsvoorstellen 2021	-145
-----------------------------	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	550	405
Administratieve wijzigingen	-670	-670

Totaal 3. Bodem, water, milieu	-145	-143	-288
---------------------------------------	-------------	-------------	-------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	80	80				
Lasten	3.896	880	3.016	4.688	3.378	5.041
Saldo	-3.816	-799	-3.017	-4.688	-3.378	-5.041

3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		1.199	-1.199		50	1.249	-1.249		456		-456

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-17	-17
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-17** **-17**

Beleidsmatige wijzigingen

Verbeteren waterkwaliteit (Lasten + € 163.000; Reserve - € 163.000)			-163	-163
---	--	--	------	------

De resterende middelen in de projectreserve Verbeteren waterkwaliteit worden onttrokken met deze voorgestelde bijstelling. Het gaat om in totaal € 163.000 die dit jaar besteed wordt aan een begrotingssubsidie aan Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en de aanpak van nieuwe stoffen.

Rietherstel Eem en Eemmeer (Lasten + € 5.000; Reserve - € 5.000)			-5	-5
--	--	--	----	----

Binnen Agenda Vitaal Platteland, in het bijzonder het project rietherstel Eem en Eemmeer, wordt € 5.000 aan lasten verwacht. Het betreft lasten voor ontwikkelingsbeheer. Dekking vindt plaats uit de reserve landelijk gebied.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen **-168** **-168**

Administratieve wijzigingen **135** **135**

Totaal 3. Bodem, water, milieu **-50** **-50**

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	1.249	456	793	1.216	1.216	1.216
Saldo	-1.249	-456	-793	-1.216	-1.216	-1.216

3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust

Beleidsdoel 3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust

Meerjarendoel 3.3.1 De bodem- en grondwaterkwaliteit is verbeterd en beter beschermd

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

We hebben in de eerste maanden minder activiteiten kunnen realiseren doordat er geen kandidaten waren voor diverse functies. Deze vertraging worden in 2023 weer ingelopen.

Meerjarendoel 3.3.4 De duurzame gebiedsgerichte aanpak van bodem en ondergrond is vaker ingezet

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

We hebben in de eerste maanden minder activiteiten kunnen realiseren doordat er geen kandidaten waren voor diverse functies. Deze vertraging worden in 2023 weer ingelopen.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	1.394	2.499	-1.105	830	2.909	2.224	5.408	-3.184	754	1.863	-1.109

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-22	-22
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-22	-22
---------------------------------------	--	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Naheffing Grondwater 2021 (Baten +€ 84.000; Lasten +€ 84.000; Voorziening +€ 84.000)

Als provincie leggen wij belastingaanslagen op m.b.t. grondwaterheffing. In het 2e kwartaal van 2022 zijn de belastingaanslagen over het jaar 2021 definitief geworden. Daaruit blijkt dat de baten € 84.000 hoger zijn dan gedacht. Conform de wet- en regelgeving wordt deze hogere opbrengst gestort in de voorziening grondwaterheffing.

Bodemsanering (Lasten + € 3.303.000; Reserve - € 2.557.000; Baten + € 746.000)			-2.557	-2.557
--	--	--	--------	--------

Hierbij wordt voorgesteld om de begrote lasten en baten te verhogen met € 746.000. De baten hangen samen met de ontvangen specifieke uitkeringen vanuit het Rijk in relatie tot de projecten "Aanpak diffuus lood de ronde venen"

en “drugslab Overberg”. Daarnaast wordt voorgesteld om € 2.557.000 te onttrekken uit de egalisatiereserve bodemsanering. Het overgrote deel van deze middelen wordt besteed aan de sanering in Cothen en inhuur. € 500.000 van deze onttrekking hangt samen met de Nedereindse Plas gerelateerd aan programma 8 Economie.

Nedereindse Plas (Lasten - € 500.000; Lasten + € 500.000)	500	500
---	-----	-----

In het Convenant over de toekomst van de Nedereindse Plas (vastgesteld door GS d.d. 20 april 2021, en besproken tijdens PS d.d. 22 september 2021) is opgenomen dat de Gemeente Utrecht en het Recreatieschap Stichtse Groenlanden zullen blijven werken aan de uitbreiding en versterking van de recreatieve functie van de Nedereindse Plas. Een bedrag van maximaal € 1,6 miljoen dat binnen de Egalisatiereserve bodemsanering voor de sanering is gereserveerd, zal worden aangewend voor het optimaliseren van de recreatieve voorzieningen in het gebied. In 2022 zal Stichtse Groenlanden hiervoor een aanvraag indienen van maximaal € 500.000.

Totaal	Beleidsmatige wijzigingen	-2.057	-2.057
Totaal	3. Bodem, water, milieu	-2.079	-2.079

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	2.224	754	1.470	1.394	1.334	1.334
Lasten	5.408	1.863	3.545	2.522	2.462	2.462
Saldo	-3.184	-1.109	-2.075	-1.128	-1.128	-1.128

3.4 De leefomgeving is gezond en veilig

Beleidsdoel 3.4 De leefomgeving is gezond en veilig

Meerjarendoel 3.4.4 Er zijn minder geluid belaste woningen en stiltegebieden zijn beter beschermd

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Uitvoering loopt conform planning. Voor wat betreft de drie projecten met de gemeenten, wordt de animo concreetiseerd. Dit is enigszins moeizaam, gemeenten hebben (daardoor) weinig capaciteit en prioriteit voor projecten met deze doelstelling. De komende maanden wordt hier nog verder aan gewerkt.

Meerjarendoel 3.4.9 Het ontwikkelen en realiseren van een versnellingsaanpak van asbestdaken in de provincie Utrecht

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Ten opzichte van de begroting hebben we voor de versnelling de activiteiten bijgesteld om alsnog een stijging van het aantal saneringen te realiseren. Deze aanpassing heeft er dus wel voor gezorgd dat de activiteiten in uitvoering zijn, maar dat het nu nog te vroeg is om iets te kunnen aangeven over het aantal saneringen.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	94	18.071	-17.977		-1.977	94	16.094	-16.000	36	6.758	-6.721

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Indexatie 2022 VTH en subsidie NMU (Lasten +€ 164.000; Stelpost -€ 164.000)		-164	-164
---	--	------	------

Hierbij wordt voorgesteld om de indexatie voor het jaar 2022 structureel in de begroting op te nemen gerelateerd aan VTH en de exploitatiesubsidie aan de stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht. Het betreft loon- en prijscompensatie.

Looncompensatie cao 2021		-58	-58
--------------------------	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen		-222	-222
---------------------------------------	--	-------------	-------------

Beleidsmatige wijzigingen

Asbestdaken (Lasten - € 280.000; Reserve + € 280.000)		280	280
---	--	-----	-----

Binnen het programma "Asbestdaken op nul in 2030" is in 2022 de bijdrage aan de aanpak van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) geïntensiveerd en de stimulering van asbest-zon-projecten verminderd (vanwege beperkingen door netcongestie). De uitgaven vanwege intensivering van de VAB-aanpak zullen echter grotendeels in 2023 plaatsvinden. We stellen dus voor om de begroting te verlagen met € 280.000 in 2022 ten gunste van de reserve Meerjarige programma's en projecten. In de Begroting 2023 zullen wij de lasten verhogen met eenzelfde bedrag via een onttrekking aan genoemde reserve.

Plattelandscoaches (Lasten - € 429.000; Reserve + € 429.000)		429	429
--	--	-----	-----

Het project Plattelandscoaches is gestart in december 2020 en loopt tot juni 2023. In totaal hebben zo'n 250 deelnemers uit 25 gemeenten zich aangemeld voor een coachtraject (peildatum 25 april 2022). De waardering van deelnemers is zeer positief. De trajecten worden gemiddeld beoordeeld met een 8,7 en 93% van de agrariërs raadt andere boeren een deelname aan.

Vanwege de latere start van het project, een lagere kostprijs per traject en het vraaggerichte karakter, zal het beschikbare budget echter niet geheel benut worden. Naar verwachting blijft er ongeveer €1,4 miljoen over. Omdat het project ook de komende jaren in een behoefte blijft voorzien, achten Gedeputeerde Staten het gerechtvaardigd om het project te verlengen tot juni 2026 en hiervoor het resterende budget beschikbaar te stellen. Provinciale Staten zijn met een Statenbrief d.d. 17 mei van dit voornemen op de hoogte gesteld. Bij de verlenging horen de onderstaande financiële wijzigingen.

Totaalbudget 2022 bedraagt nu € 1.454.000 en wordt bijgesteld tot € 596.000, een verlaging van € 858.000. De helft daarvan, een bedrag van € 429.000, landt bij programma 2 (Asbestdaken) en de helft bij programma 3 (Landbouw). De bijgestelde budgetten bij programma 2 en 3 worden daarmee € 298.000. Voorgesteld wordt om het bedrag te storten in de reserve landelijk gebied.

Het totaalbudget voor 2023 voor de oorspronkelijke looptijd van het project tot juni 2023 bedraagt nu € 848.000 waarvan € 498.000 formeel begroot en € 350.000 nog in de reserve landelijk gebied zit.

Voorgesteld wordt om het bedrag aan te passen in € 584.000 voor geheel 2023 (€ 292.000 bij programma 2 en € 292.000 bij programma 3). De voorgestelde bedragen voor 2024, 2025 en 2026 bedragen respectievelijk € 463.000, € 463.000 en € 197.000.

Omdat het programma Asbestdaken naar verwachting in 2023 zal eindigen, wordt voorgesteld om de beschikbaar gestelde middelen vanuit asbest voor dit doel te behouden en de overgebleven middelen uit de milieubegroting vanaf 2024 over te hevelen naar programma 2, meerjarendoel 2.4.1. De financiële verwerking van de meerjarige kasritmewijziging vindt plaats bij de zomernota.

Vrijval budget ondergrondse hoogspanningskabels (Lasten -€ 1.798.000)	1.798	1.798
---	-------	-------

In het jaar 2021 hebben wij voor de aanleg van ondergrondse hoogspanningskabels twee subsidiebeschikking verstrekt en als last verantwoord voor in totaal € 1.798.000. In de Slotwijziging 2021 is hiervoor budget aangevraagd bij uw Staten en ook toegekend ten laste van het begrotingssaldo. Deze middelen waren eerder door ons geraamd in 2022. Dit bedrag kan nu vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo.

Provinciaal Beleidskader Sport & Bewegen (Lasten - € 95.000)	95	95
--	----	----

Na vaststelling in 2021 van het Provinciaal Beleidskader Sport en Bewegen 2021-2025, is in februari 2022 van dit jaar het Provinciaal Sportakkoord gesloten met zo'n 60 partijen. We merken dat het tijd kost om dat netwerk uit te bouwen en te onderhouden, waardoor de uitvoering van enkele deelprojecten vertraging oploopt. Om die reden wordt voorgesteld om € 95.000 door te schuiven naar de volgende drie jaren van het Beleidskader Sport. We stellen dus voor om in 2022 € 95.000 ten gunste van het begrotingssaldo te laten vrijvallen. In de Begroting 2023 zullen wij eenzelfde bedrag als lastenbedrag opvoeren ten laste van het begrotingssaldo in 2023, 2024 en 2025.

Bestemmingsvoorstellen 2021	-500
-----------------------------	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	2.602	2.102
---	--------------	--------------

Administratieve wijzigingen	97	97
------------------------------------	-----------	-----------

Totaal 3. Bodem, water, milieu	-500	2.477	1.977
---------------------------------------	-------------	--------------	--------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	94	36	58	94	94	94

Lasten	16.094	6.758	9.336	14.555	13.066	12.812
Saldo	-16.000	-6.721	-9.279	-14.461	-12.972	-12.718

3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd

Beleidsdoel 3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd

Meerjarendoel 3.5.2 Door uitvoeren maatregelen via gebiedsprocessen is bodemdaling en broeikasgasuitstoot verminderd

Activiteit Planning

Stand van zaken

Toelichting

De programmameden zijn actief in de Veenweide gebieden en proberen zoveel mogelijk gezamenlijk met andere programma's samen te werken in de gebieden. Het doel is om de gebiedsprocessen aan te jagen en waar nodig vlot te trekken zodat de aanleg van WIS uitgevoerd kan worden. Voor dit jaar stond GWV gepland voor de subsidieaanvraag en de daarmee samenhangende uitvoering. Vanwege de stagnatie bij de subsidie aanvraag (BTW kwestie) treedt er vertraging op en zal de 310 ha niet behaald worden. Wel wordt er gestreefd naar een start van de uitvoering per 2022. Er is een reëel risico dat de uitvoering doorschuift naar 2023. Groot Wilnis Vinkeveen, Waardasakkerpolder en Oud-Kamerik zijn de voorbereidende processen gaande waar de provincie nauw bij betrokken is. Door de complexiteit van deze processen en het betrekken en meekrijgen van alle betrokkenen nemen deze processen meer tijd in beslag dan was voorzien.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		4.237	-4.237	1.082	-903	1.082	3.334	-2.252	18	379	-361

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-10	-10
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-10	-10
---------------------------------------	--	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Bodemdaling (Lasten - € 1.880.000; Baten + € 1.082.000; Reserve + € 2.900.000)			2.962	2.962
--	--	--	-------	-------

De gebiedsprocessen duren langer dan verwacht en ook de subsidie aanvraag en aanleg van de water infiltratiesystemen zijn complexer en hebben daardoor vertraging opgelopen. De verwachting is dat een subsidie aanvraag volgend jaar tot uitgaven zal leiden. Hierbij wordt dus voorgesteld om € 2,9 miljoen te storten in de projectreserve Bodemdaling Veenweidegebied. De verwachting is dat er bij de programmabegroting 2023 meer duidelijkheid bestaat over de besteding hiervan. Daarnaast wordt er voorgesteld om € 1.082.000 in de begroting op te nemen gerelateerd aan de specifieke uitkering vanuit het Rijk. Tot slot is het voorstel om de € 60.000 in mindering te brengen op de begroting ten gunste van het begrotingssaldo.

Subsidiëring Veenweiden Infiltratiesysteem (Bodemdaling) (Lasten - € 1.500.000; Reserve + € 1.500.000)	1.500	1.500
--	-------	-------

Dit betreft een voorgestelde bijstelling in verband met een subsidie aan de Gebiedscoöperatie Groot Wilnis-Vinkeveen voor het nemen van bodemdaling remmende maatregelen in de polders Groot Wilnis-Vinkeveen, Oukoop en Portengen. Het project omvat de aanleg van een peil gestuurd veenweide infiltratiesysteem (1.400 ha) en de uitvoer van diverse pilots en praktijkonderzoeken. Het project duurt naar verwachting 5 jaar en wordt deels gefinancierd uit middelen binnen het programma Agenda Vitaal Platteland (€ 2,627 mln.) en deels uit het Programma Bodemdaling (€ 2 mln.). In 2021 is er een aanvraag ingediend die is ingetrokken vanwege discussies over o.a. BTW. In 2022 wordt er naar verwachting een nieuwe aanvraag ingediend. De middelen van het programma Bodemdaling zullen eerst ingezet worden en in latere jaren de middelen vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland. Het voorstel is om € 1,5 mln. te storten in de reserve Lastneming subsidies ter dekking van de subsidielasten in 2023. Daarmee blijft € 0,5 mln. in de begroting van 2022 staan.

Bestemmingsvoorstellen 2021	-2.905
-----------------------------	--------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	4.462	1.557
Administratieve wijzigingen	438	438

Totaal 3. Bodem, water, milieu	-2.905	4.890	1.985
---------------------------------------	---------------	--------------	--------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	1.082	18	1.064			
Lasten	3.334	379	2.955	5.747	4.247	4.247
Saldo	-2.252	-361	-1.891	-5.747	-4.247	-4.247

4. Energietransitie

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie			

4.1.1	De ondersteuning van inwoners voor energiebesparing is beter (door o.a. gemeenten, woningcorporaties en Verenigingen van Eigenaren)			
4.1.2	Toezicht op de verplichte energiemaatregelen voor bedrijven wordt beter uitgevoerd			
4.1.3	Er komt meer ondersteuning bij energiebesparing voor maatschappelijke organisaties			
4.2	De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen			
4.2.1	Meer zonnepanelen op daken			
4.2.2	De groei van duurzame energie wordt ruimtelijk beter mogelijk gemaakt			
4.2.3	Meer inwoners doen mee en participeren in de energietransitie			
4.2.4	Het aandeel duurzame warmtebronnen voor de verwarming van gebouwen is groter			
4.2.5	Er zijn meer publieke laadpunten voor elektrisch vervoer			
4.3	De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief			
4.3.1	Wet- en regelgeving zijn beter afgestemd op energietransitie (lobby)			
4.3.2	Innovaties leveren een grotere bijdrage aan duurzame energievoorziening			
4.3.3	De energietransitie is beter betaalbaar voor iedereen (passende financiële instrumenten)			
4.4	De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven			
4.4.1	De provincie Utrecht is een aansprekender voorbeeld van energieneutrale bedrijfsvoering en inkoop			
4.4.2	De provincie Utrecht benut haar eigen mogelijkheden voor een duurzame energieopwekking beter			

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
4.1 Minder energiegebruik provincie Utrecht		3.372	-3.372	500	226	500	3.598	-3.098		1.056	-1.056

4.2 Duurzame energie in provincie Utrecht	3.590	-3.590	-280	3.310	-3.310	748	-748			
4.3 Energietransitie is haal- en betaalbaar	2.330	-2.330	15	-133	15	2.197	-2.182	15	430	-415
4.4 Geloofwaardige partner energietransitie	87	-87	2	89	-89	36	-36			
Totaal voor bestemming	9.379	-9.379	515	-185	515	9.194	-8.679	15	2.270	-2.255

Mutaties reserves

Res. 04. Energietransitie	100	-100	2.009	2.109	-2.109					
Totaal mutaties reserves	100	-100	2.009	2.109	-2.109					
Totaal na bestemming	9.479	-9.479	515	565	515	11.303	-10.788	15	2.270	-2.255

4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie

Beleidsdoel 4.1 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de provincie Utrecht gebruiken minder energie

Meerjarendoel 4.1.1 De ondersteuning van inwoners voor energiebesparing is beter (door o.a. gemeenten, woningcorporaties en Verenigingen van Eigenaren)

Activiteit   **Planning**

Stand van zaken

Toelichting

Wat verandert er aan het doel en/of de effecten?

Voor versnelling van de energietransitie is het van belang dat er succesvolle wijkaanpakken worden ontwikkeld zowel voor isolatie als voor de transitie naar aardgasvrij. We ondersteunen de ontwikkeling hiervan door het bieden van subsidiemogelijkheden voor project- en procesbegeleiding en onrendabele toppen, expertise en kennisdeling. Net als in 2021 zien we dat de ontwikkeling van projecten moeizaam op gang komt, met name vanwege capaciteitsgebrek bij gemeenten.

Wat verandert er aan de uitvoering (hoe sturen we bij: wat gaan we dit jaar meer, minder of anders doen)?

Medio 2022 komen middelen van het Rijk voor de uitvoering van het Klimaatakkoord beschikbaar en kunnen gemeenten hier (vaste) capaciteit voor gaan inzetten. Om de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk in te kunnen zetten, helpen we gemeenten bij het opzetten van een regionale projectleiderspool. Ook onderzoeken wat gemeenten aanvullend nog nodig hebben om de ontwikkeling van collectieve aanpakken voor verduurzaming te versnellen.

Welke financiële gevolgen heeft de verandering?

Zie toelichting bijstelling voor beleidsdoel 4.1.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		3.372	-3.372	500	226	500	3.598	-3.098		1.056	-1.056

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-26	-26
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-26	-26
---------------------------------------	--	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Maatschappelijk Ontzorgingsprogramma (Lasten + € 500.000; Baten + € 500.000)

Omdat dit jaar op het Maatschappelijk Ontzorgingsprogramma uitgaven plaatsvinden, wordt hierbij voorgesteld om de begrote lasten en baten te verhogen met € 500.000. Het betreft inhuur van duurzaamheidscoaches die maatschappelijk vastgoedeigenaren ondersteunen bij het verduurzamen van hun vastgoed.

Succesvolle wijkaanpakken (Lasten - € 300.000; Reserve + € 300.000)			300	300
---	--	--	-----	-----

We verwachten dit jaar minder subsidies te verstrekken voor collectieve aanpakken dan voorzien en stellen voor om € 300.000 te storten in de bestemmingsreserve. Zie ook de toelichting bij stand van zaken meerjarendoel 4.1.1.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen			300	300
---	--	--	------------	------------

Totaal 4. Energietransitie			274	274
-----------------------------------	--	--	------------	------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie	Budgettaire	Begroting	Begroting	Begroting
	2022	31 mei	ruimte	2023	2024	2025
Baten	500		500			
Lasten	3.598	1.056	2.542	3.705	3.915	3.687
Saldo	-3.098	-1.056	-2.042	-3.705	-3.915	-3.687

4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen

Beleidsdoel 4.2 De opwekking en beschikbaarheid van duurzame energie in de provincie Utrecht is sterk toegenomen

Meerjarendoel 4.2.2 De groei van duurzame energie wordt ruimtelijk beter mogelijk gemaakt

Activiteit Planning

Stand van zaken

Toelichting

Wat verandert er aan het doel en/of de effecten?

In de Omgevingsvisie is vastgelegd dat in 2030 minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik hernieuwbaar wordt opgewekt binnen de provincie Utrecht. Realisatie van de ambities in de Regionale Energiestrategieën (RES) van de regio's U16, Amersfoort en Food Valley is nodig om dit doel te bereiken. In afstemming met de regio's hebben we een tussenbalans opgesteld waaruit blijkt dat realisatie van de RES-ambities en de provinciale doelstelling uit zicht raken. De uitwerking van zoekgebieden in de RES' en verloopt te traag waardoor planologische procedures te laat starten gelet op de tijdslijnen van het Klimaatakkoord (uiterlijk 1 januari 2025 vergunningen verleend). Ook raakt de verhouding zon/wind verder uit balans en zijn er onvoldoende reservelocaties in beeld.

De ontwikkeling van een programmatische aanpak voor de regionale energie-infrastructuur (voorheen REIS nu P-MIEK) is later gestart dan gepland omdat de benodigde expertise vanwege krapte op de arbeidsmarkt niet tijdig geworven kon worden.

Wat verandert er aan de uitvoering (hoe sturen we bij: wat gaan we dit jaar meer, minder of anders doen)?

In het statenvoorstel bij de tussenbalans wordt een voorstel gedaan voor bijsturing van de realisatie van de RES-ambities.

Eind april is er een kwartiermaker energie-infrastructuur gestart en in september zal er een plan van aanpak gereed zijn. Conform afspraken tussen IPO en Rijk dienen provincies in het voorjaar van 2023 een eerste P-MIEK gereed te hebben. Om oplossingen te bieden voor problemen rondom acute netcongestie zijn al diverse acties in gang gezet. Hierover zijn provinciale staten eerder dit jaar via statenbrieven en een memo geïnformeerd.

Welke financiële gevolgen heeft de verandering?

De vertraging in de uitwerking van de RES-zoekgebieden is één van de oorzaken voor het achterblijven van de ontwikkeling van grootschalige projecten voor opwek van duurzame energie. Zie toelichting bijstelling voor beleidsdoel 4.2.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		3.590	-3.590		-280	3.310	-3.310		748		-748

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021	-20	-20
--------------------------	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen	-20	-20
---------------------------------------	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Grootschalige opwekking (Lasten - € 300.000; Reserve + € 300.000)	300	300
---	-----	-----

Om de energietransitie te versnellen ondersteunen we de ontwikkeling van projecten voor grootschalige opwekking van duurzame elektriciteit (zon en wind) en van warmte uit hernieuwbare bronnen zoals aquathermie, geothermie en groen gas. We doen dit onder andere door het beschikbaar stellen van subsidies voor project- en procesbegeleiding en haalbaarheidsonderzoeken. Net als bij de wijkaanpakken zien we dat de ontwikkeling van projecten minder snel gaat dan verwacht. Naast subsidie voor proceskosten is er extra subsidie nodig (in aanvulling op subsidies vanuit het Rijk) om de onrendabele top te financieren, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van solar carports en voor dak versterking bij zon op bedrijfs- en agrarische daken. Hiervoor is echter een aanpassing van de subsidieverordening (USET) waardoor subsidieaanvragen pas vanaf het najaar ingediend kunnen worden. Daarom wordt voorgesteld om € 300.000 te storten in de bestemmingsreserve.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	300	300
---	------------	------------

Totaal 4. Energietransitie	280	280
-----------------------------------	------------	------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	3.310	748	2.562	4.181	2.531	2.381
Saldo	-3.310	-748	-2.562	-4.181	-2.531	-2.381

4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief

Beleidsdoel 4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief

Meerjarendoel 4.3.3 De energietransitie is beter betaalbaar voor iedereen (passende financiële instrumenten)

Stand van zaken

Toelichting

Activiteit Planning

Wat verandert er aan het doel en/of de effecten?

Doorontwikkeling van de mogelijkheden voor gebouw-gebonden bekostiging van verduurzaming, zoals de pilot met gebouw-gebonden dienstverlening in Amersfoort en de inzet van de gemeentelijke verduurzamingsregeling (GVR) in Wijk bij Duurstede, verloopt trager dan verwacht vanwege knelpunten in landelijke en Europese wet- en regelgeving.

Wat verandert er aan de uitvoering (hoe sturen we bij: wat gaan we dit jaar meer, minder of anders doen)?

In samenwerking met IPO en VNG hebben we een actieve lobby opgezet richting het Rijk voor aangepaste wet- en regelgeving om opschaling van het instrumentarium voor gebouw-gebonden bekostiging op korte termijn mogelijk te maken.

Door de hoge energieprijzen worden huishoudens met lage inkomens hard geraakt. In samenwerking met gemeenten hebben we een aanpak ontwikkeld om op korte termijn woningen van eigenaren met een smalle beurs versneld te isoleren met behulp van vouchers voor spouwmuurisolatie. In het najaar start een pilot om de aanpak in enkele gemeenten te testen. Via een statenbrief worden provinciale staten nader geïnformeerd over deze aanpak.

Welke financiële gevolgen heeft de verandering?

Naast capaciteitsgebrek zijn ook knelpunten in wet- en regelgeving een oorzaak voor vertraging in de ontwikkeling van collectieve verduurzamingsaanpakken. Zie toelichting bijstelling voor beleidsdoel 4.3.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal voor bestemming		2.330	-2.330	15	-133	15	2.197	-2.182	15	430	-415
Totaal beleidsdoel		2.330	-2.330	15	-133	15	2.197	-2.182	15	430	-415

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-2	-2
--------------------------	--	--	----	----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-2	-2
---------------------------------------	--	--	-----------	-----------

Beleidsmatige wijzigingen

Aanpak Inclusieve Energietransitie (Lasten - € 150.000; Reserve + € 150.000)			150	150
--	--	--	-----	-----

Een belangrijk onderdeel van de Aanpak Inclusieve Energietransitie is het bieden van ondersteuning bij de ontwikkeling van succesvolle wijkaanpakken zodat iedereen in de wijk mee kan doen. In de toelichting op de

bijstelling voor beleidsdoel 4.1 is aangegeven waarom de ontwikkeling van wijkaanpakken minder snel op gang komt dan verwacht. Hierdoor ontstaat ook vertraging in de besteding van middelen binnen beleidsdoel 4.3. We stellen daarom voor om € 150.000 te storten in de bestemmingsreserve.

Bijdrage gemeente Utrecht (Lasten + € 15.000; Baten + € 15.000)

Dit betreft een bijdrage van de gemeente Utrecht die leidt tot een voorgestelde verhoging van de begrote lasten en baten met € 15.000.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen 150 150

Totaal 4. Energietransitie 148 148

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	15	15				
Lasten	2.197	430	1.767	3.212	3.792	597
Saldo	-2.182	-415	-1.767	-3.212	-3.792	-597

4.4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven

Beleidsdoel 4.4 De Provincie is een geloofwaardige partner in de energietransitie door het goede voorbeeld te geven

Meerjarendoel 4.4.1 De provincie Utrecht is een aansprekender voorbeeld van energieneutrale bedrijfsvoering en inkoop

Activiteit Planning

Stand van zaken

Toelichting

Wat verandert er aan het doel en/of de effecten?

De projecten om zonnepanelen op het dak van het provinciehuis, het steunpunt De Meern en de botenloods in Baarn te leggen, duren langer doordat er aanvullende eisen zijn gesteld op het gebied van sociaal rechtvaardig inkopen en duurzaamheid. De projecten vinden wel doorgang maar zullen later dan voorzien leiden tot meer duurzaam opgewekte energie en een lager energieverbruik in de provinciale panden. Anderzijds dragen de aanvullende eisen op het gebied van sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid bij aan het zijn van een aansprekend voorbeeld.

Wat verandert er aan de uitvoering (hoe sturen we bij: wat gaan we dit jaar meer, minder of anders doen)?

De aanvullende eisen hebben geleid tot een éénmalige extra inspanning en daarmee tot een verlengde doorlooptijd. Voor de vervoltrajecten in de verduurzaming van de bedrijfsvoering kunnen we daar gebruik van maken.

Welke financiële gevolgen heeft de verandering?

Er zijn geen gevolgen voor programma 4. De projecten worden bekostigd vanuit bedrijfsvoering (programma 10).

Stand van zaken

*Toelichting**Wat verandert er aan het doel en/of de effecten?*

De realisatie van een solar carport met laadinfrastructuur als pilot op één van de provinciale carpoolplaatsen is vertraagd door gebrek aan personele capaciteit.

Een besluit over duurzame energieopwekking bij de N233 wordt niet in 2022 genomen - zoals in de programmabegroting staat - maar in 2023, conform de planning die in november 2022 via een statenbrief met provinciale staten gedeeld is.

Wat verandert er aan de uitvoering (hoe sturen we bij: wat gaan we dit jaar meer, minder of anders doen)?

Er wordt voor de solar carports op een nieuwe manier in de markt gezocht naar een capaciteit. Zodra er een projectleider gevonden is zal het project weer opgestart worden.

Welke financiële gevolgen heeft de verandering?

Er zijn geen gevolgen voor programma 4. De realisatie van een solar carport wordt bekostigd vanuit programma 5.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		87	-87		2		89	-89		36	-36

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-2	-2
--------------------------	--	--	----	----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -2 -2

Totaal 4. Energietransitie -2 -2

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	89	36	53	89	89	89
Saldo	-89	-36	-53	-89	-89	-89

5. Bereikbaarheid I - Algemeen

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
5.1 Het provinciale netwerk is sterk	●	●	●
5.1.1 Het in stand en beschikbaar houden van de bestaande infrastructuur op een vastgesteld kwaliteitsniveau	●	●	
5.1.2 Er worden studies uitgevoerd naar trajecten en bereikbaarheidsknelpunten	●	●	
5.1.3 De voorbereiding en realisatie van infrastructurele projecten is duurzamer, effectiever en efficiënter	●	●	
5.1.4 Monitoring en evaluatie van (vaar)wegen zijn beter en vinden frequenter plaats	●	●	
5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen	●	●	●
5.2.1 De uitvoering van knooppuntontwikkeling in partnerschap gaat vaker en beter	●	●	
5.2.2 Het aantal verbetermaatregelen voor knooppunten is groter (met gerichte subsidies)	●	●	
5.2.3 De ruimtelijke programmering is beter gekoppeld aan modaliteiten	●	●	
5.2.4 Kennis delen, onderzoek en monitoring vindt meer plaats	●	●	
5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets, waarbij de rol van de fiets in modal shift toeneemt	●	●	●
5.3.1 Het regionaal fietsnetwerk is vlotter, veiliger en comfortabeler	●	●	
5.3.2 De keten is sterker	●	●	
5.3.3 Slim fietsen wordt op meer plaatsen ingevoerd	●	●	
5.3.4 Stimuleren van gezond en veilig fietsgedrag is beter	●	●	
5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag	●	●	●
5.4.1 De provinciale infrastructuur is veiliger	●	●	
5.4.2 Gemeentelijke infrastructuur wordt beter door stimuleringsbijdragen	●	●	
5.4.3 Verkeerseducatie en -voorlichting is beter	●	●	
5.4.4 De verkeershandhaving is frequenter en sterker	●	●	
5.4.5 Er wordt meer gebruik gemaakt van data en er zijn meer innovaties	●	●	
5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers	●	●	●

5.5.1	Het kwaliteitsnet goederenvervoer is verder doorontwikkeld			
5.5.2	Het monitoren van externe veiligheid is beter			
5.5.3	Het goederenvervoer is duurzamer			
5.6	Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag			
5.6.1	Het aantal geluidgehinderden langs provinciale wegen is minder			
5.6.2	De oversteekbaarheid van fauna bij provinciale wegen is beter			
5.6.3	De mobiliteit is duurzamer met o.a. minder uitstoot van broeikasgassen			
5.6.4	Het behalen van de WHO-normen voor luchtkwaliteit is dichterbij gekomen			
5.7	De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd			
5.7.1	De basis is beter op orde			
5.7.2	De techniek op straat is beter ontwikkeld			
5.7.3	De sturing vindt multimodaler plaats			
5.7.4	Het mobiliteitsmanagement is van betere kwaliteit			
5.8	Verkenningen naar en regionale programma's over een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren			
5.8.1	Het uitvoeren van verkenningen is beter afgestemd op de behoefte			
5.8.2	Regionale programma's worden beter ontwikkeld en uitgevoerd			
5.8.3	De monitoring en evaluatie van het mobiliteitsprogramma is beter			

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
5.1 Het provinciale netwerk is sterk	1.149	36.057	-34.908	2.020	693	3.169	36.750	-33.581	618	9.529	-8.911
5.2 Hoge kwaliteit, diversiteit knooppunten		3.061	-3.061		-1.512		1.549	-1.549		1.401	-1.401
5.3 Locaties per fiets veilig, comfortabel		20.947	-20.947		4.616		25.563	-25.563		6.817	-6.817
5.4 Aantal verkeersdoden en gewonden is laag		5.922	-5.922		367		6.289	-6.289		1.321	-1.321

5.5 Kwaliteitsnet goederenvervoer op orde	119	1.395	-1.276	58	68	177	1.463	-1.286	337	-337	
5.6 Effecten mobiliteit op leefomgeving		1.416	-1.416		-420		996	-996	203	-203	
5.7 Vraag - aanbod mobiliteit goed afgestemd		3.687	-3.687		-135		3.552	-3.552	12	526	-514
5.8 Verkenningen en regionale programma's		16.653	-16.653		-3.596		13.057	-13.057	1.992	-1.992	
Totaal voor bestemming	1.268	89.138	-87.870	2.078	81	3.346	89.219	-85.873	630	22.126	-21.496

Mutaties reserves

Res. 05. Bereikbaarheid I - Algemeen	45.080	500	44.580	5.668	14.038	50.748	14.538	36.210			
Totaal mutaties reserves	45.080	500	44.580	5.668	14.038	50.748	14.538	36.210			
Totaal na bestemming	46.348	89.638	-43.290	7.306	6.352	54.094	103.757	-49.663	630	22.126	-21.496

5.1 Het provinciale netwerk is sterk

Voortgang beleid per meerjarendoel

Beleidsdoel 5.1 Het provinciale netwerk is sterk

Meerjarendoel 5.1.1 Het in stand en beschikbaar houden van de bestaande infrastructuur op een vastgesteld kwaliteitsniveau

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

Vanwege de vertragingen in zowel voorbereiding en realisatie als in studie dreigt niet het gehele variabel onderhoud volgens planning uitgevoerd te worden. Dit betekent dat een aantal activiteiten mogelijk later uitgevoerd zullen moeten worden.

Meerjarendoel 5.1.2 Er worden studies uitgevoerd naar trajecten en bereikbaarheidsknelpunten

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

Op het overgrote deel van de studies is voortgang geboekt maar niet alle studies worden volgens planning afgerond. In een aantal gevallen is er ruimte om iets uit te lopen doordat de realisatietermijn nog voldoende ver weg ligt. Door de weinig capaciteit en grote moeite bij de werving hiervan blijft de studieplanning onder grote druk staan. Dit is de grootste belemmering voor een tijdige realisatie. Prioriteit gaat naar de projecten die het volgende jaar in onderhoud moeten.

Meerjarendoel 5.1.3 De voorbereiding en realisatie van infrastructurele projecten is duurzamer, effectiever en efficiënter

Stand van zaken

Toelichting

Veel projecten hebben vertraging opgelopen doordat de uitkomsten uit de studie niet direct realiseerbaar bleken en er te weinig capaciteit beschikbaar is. De werving en het behoud van medewerkers verloopt moeizaam. Ook de onduidelijkheid rondom stikstof zorgt bij een aantal projecten voor vertraging in de voortgang. In het geval van de Rijnbrug zorgt dit, in combinatie met onduidelijkheid over de bijdrage vanuit Gelderland, tot een vertraging van onbekende duur. Veel andere projecten zijn vorig jaar verder uitgewerkt waarna deze in 2022 wel kunnen worden gerealiseerd. Dit legt echter ook weer extra druk op de planning in dit jaar. Dit leidt ertoe dat in ieder geval 6 projecten, zowel investeringen als variabel onderhoud, uitgesteld zijn naar een later moment. Hierop zijn en worden zowel het Meerjarig Investeringsplan Mobiliteit (MIPM) als het Meerjarig Onderhoudsplan Mobiliteit (MOPM) bijgesteld.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	1.149	36.057	-34.908	2.020	693	3.169	36.750	-33.581	618	9.529	-8.911

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	--------------------------------------

Autonome ontwikkelingen

Vrijval kapitaallasten wegen en vaarwegen (Lasten -€434.000)		434	434
--	--	-----	-----

In 2022 worden lagere lasten voorzien na de herijking van het MIP 2023, zoals dat is opgenomen bij de Kadernota 2023-2026. Een bedrag van € 434.000 kan vrijvallen ten gunste van het saldo begroting.

Looncompensatie cao 2021		-150	-150
--------------------------	--	------	------

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen		284	284
---------------------------------------	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

UVP Kwaliteit Leefomgeving vrijval budget		-427	-427
---	--	------	------

In 2021 hebben wij een subsidie verstrekt van € 500.000 aan Metropoolregio Amsterdam Elektrisch (MRA-E). De lasten zijn conform de verslaggevingsregels in één keer ten laste van het boekjaar 2021 verantwoord. In de begroting is voor de jaren 2022 t/m 2025 hiervoor echter jaarlijks € 100.000 budget opgenomen, dat nu dus kan vrijvallen. Wij stellen voor om de vrijval van € 100.000 in 2022 te verrekenen met de verwachte 3%-stelpost voor onderbesteding, en voor de jaren 2023 t/m 2025 te laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Daarnaast wordt voor het onderdeel Geluid lagere lasten voorzien omdat er minder geluidsarm asfalt op het wegdek wordt aangebracht als gevolg van verschuivingen in de uitvoering in verband met de trajectbenadering. Ook loopt de

uitvoering van gevelsaneringen achter op schema door capaciteitsgebrek.

Wij stellen voor om de vrijval van € 327.000 in 2022 te verrekenen met de verwachte 3%-stelpost voor onderbesteding.

Herverdeling verkenningenbudget	-205	-205
---------------------------------	------	------

In het mobiliteitsprogramma 2019-2023 is er een algemeen verkenningenbudget opgenomen voor beide programma's Bereikbaarheid. In 2021 is het budget verdeeld over de beleidsdoelen Het provinciale netwerk is sterk, Verkenningen en regionale programma's en OV-reizigers zijn tevreden. In 2022 is deze verdeling geactualiseerd op basis van de verwachte uit te voeren werkzaamheden. Daarbij wordt het budget ook ingezet om de omzetting van materieel budget naar formatie uit de voorjaarsnota 2019 nu structureel te regelen.

Hierdoor vindt er een verschuiving plaats vanuit BD0508 Verkenningen en regionale programma met een bedrag van € 297.000 naar BD0501 Provinciale netwerk is sterk voor een bedrag van € 205.000 en naar BD0601 OV reizigers zijn tevreden voor een bedrag van € 92.000.

Verrekening herindeling Vijfheerenlanden (Baten +€ 2,02 miljoen; Reserve + €2,02 miljoen	2.020	2.020
--	-------	-------

In onze Statenbrief 'Provinciale verrekening herindeling Vijfheerenlanden' (2022BEM15-01) is o.a. opgenomen dat we van de provincie Zuid-Holland een bedrag ontvangen van € 3,220 miljoen voor groot onderhoud N484. Dit bedrag wordt nu als baat opgenomen in de begroting. Omdat de besteding van deze middelen pas in latere jaren zal plaatsvinden, stellen wij voor om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve Beheer- en onderhoud (vaar)wegen.

In de genoemde Statenbrief is ook aangegeven dat door het uitstel van de herijking van het provinciefonds naar 1 januari 2024, de van de provincie Zuid-Holland te ontvangen afkoopsom wordt verlaagd met € 1,2 miljoen. Via deze begrotingswijziging wordt dit als een bijstelling op de baten aangepast.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	1.388	1.388
Administratieve wijzigingen	-345	-345
Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen	1.327	1.327

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	3.169	618	2.551	1.149	1.149	1.149
Lasten	36.750	9.529	27.221	36.826	38.040	42.382
Saldo	-33.581	-8.911	-24.670	-35.677	-36.891	-41.233

5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen

Beleidsdoel 5.2 Knooppunten hebben een hoge kwaliteit en bieden een grote diversiteit van reisvoorzieningen

Meerjarendoel 5.2.2 Het aantal verbetermaatregelen voor knooppunten is groter (met gerichte subsidies)

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		
Toelichting		

Het blijft lastig voor gemeenten (wordt als een drempel gezien) om subsidies aan te vragen, vanwege eigen capaciteitsproblemen en vanwege het subsidieproces van de provincie Utrecht. Wij blijven dit wel stimuleren en in proces te ondersteunen daar waar mogelijk, maar voor 2022 verwachten wij voor € 400.000 minder aanvragen te ontvangen.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		3.061	-3.061		-1.512		1.549	-1.549		1.401	-1.401

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-14	-14
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-14** **-14**

Beleidsmatige wijzigingen

Afronding infraproject Stationsgebied Driebergen-Zeist (Lasten -€ 1.143.000)			1.143	1.143
--	--	--	-------	-------

Het infraproject Stationsgebied Driebergen-Zeist is bouwkundig en technisch afgerond en het nieuwe station is begin 2020 opgeleverd.

De P+R-voorziening (onderdeel van het station) is in 2017 opgeleverd en inmiddels financieel afgerekend en de decharge is voor dit deelproject aangevraagd. Het deelproject sluit positief af en de regiopartijen ontvangen elk het aandeel van dat positieve saldo volgens de verdeling die in het regioconvenant is afgesproken. Het aandeel van PU is € 1.143.000.

Minder subsidiebijdragen Knooppunten (Lasten -€ 400.000)			400	400
--	--	--	-----	-----

Voor het jaar 2022 hadden we verwacht om voor € 2 mln. aan subsidies te verstrekken. Waarvan € 1 mln. aan gemeente Nieuwegein voor Stationsgebied Nieuwegein City. Het blijft lastig voor gemeenten (wordt als een drempel gezien) om subsidies aan te vragen, vanwege eigen capaciteitsproblemen en vanwege het subsidieproces van de provincie Utrecht. Wij blijven dit wel stimuleren en in proces te ondersteunen daar waar mogelijk, maar voor 2022 verwachten wij voor € 400.000 minder aanvragen te ontvangen. Wij stellen voor om dit bedrag vrij te laten vallen naar de Algemene middelen. Wij steken meer effort in het stimuleren van de subsidie aanvragen bij gemeenten en verwachten dat de subsidie aanvragen in komende jaren weer zullen aantrekken.

Bestemmingsvoorstellen 2021				-17
-----------------------------	--	--	--	-----

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal	Beleidsmatige wijzigingen		1.543	1.526
Totaal	5. Bereikbaarheid I - Algemeen		-17	1.529
				1.512

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	1.549	1.401	148	2.075	4.575	3.575
Saldo	-1.549	-1.401	-148	-2.075	-4.575	-3.575

5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets, waarbij de rol van de fiets in modal shift toeneemt

Beleidsdoel 5.3 Alle belangrijke werklocaties, middelbare scholen en knooppunten zijn veilig, comfortabel en snel bereikbaar per fiets, waarbij de rol van de fiets in modal shift toeneemt

Meerjarendoel 5.3.1 Het regionaal fietsnetwerk is vlotter, veiliger en comfortabeler

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Er is al geruime tijd te weinig capaciteit beschikbaar om alle projecten goed en tijdig te realiseren. Dit uit zich in zowel studie als in realisatie. Door krapte op de arbeidsmarkt verloopt de werving moeizaam en ook het tijdelijk inhuren is steeds minder succesvol. Dit leidt ertoe dat we een aantal geplande werkzaamheden door moeten schuiven naar een later moment.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	20.947	-20.947		4.616		25.563	-25.563		6.817	-6.817	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota Tot en met Zomernota

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-31	-31
--------------------------	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit

resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-31 -31**

Beleidsmatige wijzigingen

Revisie fietsknooppuntensysteem	353	353
---------------------------------	-----	-----

De verwachte kosten voor de Revisie fietsknooppunten bedragen € 1.250.000. Hiervan is € 425.000 beschikbaar binnen het budget van recreatie en € 705.000 binnen het budget van Fiets. Deze bijdragen zijn bestemd voor het Routebureau. Het Routebureau zelf heeft € 120.000 beschikbaar. Nu het routebureau per 1-1-2023 overgaat naar de provincie moet de Revitalisering fietsknooppunten vanaf 2023 gezien worden als een investering. Uitvoering en ingebruikname vinden plaats in 2023. Daarom nu het voorstel om de voorgenoemde bijdragen van € 425.000 Recreatie in 2022 en € 705.000 Fiets in 2022 (€ 353.000) en 2023 (€ 352.000) vrij te laten vallen en om te zetten in kapitaallasten ter hoogte van €226.000 vanaf 2024 tot en met 2028. De investering zal worden opgenomen in het MIP 2023 onder Fiets en kapitaallasten vallen onder Beleidsdoel 5.1 Wegen.

Bestemmingsvoorstellen 2021		-4.938
-----------------------------	--	--------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal Beleidsmatige wijzigingen **353 -4.585**

Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen	-4.938	322 -4.616
--	---------------	-------------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	25.563	6.817	18.746	25.073	9.834	10.051
Saldo	-25.563	-6.817	-18.746	-25.073	-9.834	-10.051

5.4 Het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden is laag

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	5.922	-5.922		367		6.289		-6.289	1.321		-1.321

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
Autonome ontwikkelingen			
Looncompensatie cao 2021		-23	-23
In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.			
Totaal Autonome ontwikkelingen		-23	-23
Beleidsmatige wijzigingen			
Bestemmingsvoorstellen 2021			-494
Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).			
Totaal Beleidsmatige wijzigingen			-494
Administratieve wijzigingen		150	150
Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen		-494	127
			-367

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	6.289	1.321	4.968	4.695	4.638	4.638
Saldo	-6.289	-1.321	-4.968	-4.695	-4.638	-4.638

5.5 Het kwaliteitsnet goederenvervoer is op orde en sluit goed aan op de behoeften van gebruikers

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	119	1.395	-1.276	58	68	177	1.463	-1.286		337	-337

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-10	-10
--------------------------	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen		-10	-10
---------------------------------------	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Wijziging kasritme Life project (Lasten +€ 58.000; Baten +€ 58.000)

In de begroting van 2022 t/m 2025 is rekening gehouden met lasten en baten van € 119.000 per jaar. Het herziene kasritme laat een verhoging van lasten en baten van € 58.000 zien in 2022. In 2023 en 2024 worden de lasten en baten verlaagd, € 44.000 respectievelijk € 14.000.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen

Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen		-10	-10
--	--	------------	------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	177		177	75	119	105
Lasten	1.463	337	1.126	1.366	1.135	1.121
Saldo	-1.286	-337	-949	-1.291	-1.016	-1.016

5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag

Beleidsdoel 5.6 Negatieve effecten van mobiliteit op de kwaliteit van de leefomgeving zijn laag

Meerjarendoel 5.6.1 Het aantal geluidgehinderden langs provinciale wegen is minder

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

Er wordt minder geluid reducerend asfalt aangelegd dan begroot. Dit door verschuivingen in de uitvoering van onderhoud en reconstructie conform de trajectbenadering. Ook loopt de uitvoering van gevelsaneringen achter op schema. De planuitwerking hiervan vraagt meer tijd en capaciteit dan vooraf bedacht. Deze capaciteit is intern niet beschikbaar. Ingezet wordt op inhuur hiervan.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		1.416	-1.416		-420	996	-996		203	-203	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-7	-7
--------------------------	--	--	----	----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-7	-7
---------------------------------------	--	--	-----------	-----------

Beleidsmatige wijzigingen

UVP Kwaliteit Leefomgeving vrijval budget			427	427
---	--	--	-----	-----

In 2021 hebben wij een subsidie verstrekt van € 500.000 aan Metropoolregio Amsterdam Elektrisch (MRA-E). De lasten zijn conform de verslaggevingsregels in één keer ten laste van het boekjaar 2021 verantwoord. In de begroting is voor de jaren 2022 t/m 2025 hiervoor echter jaarlijks € 100.000 budget opgenomen, dat nu dus kan vrijvallen. Wij stellen voor om de vrijval van € 100.000 in 2022 te verrekenen met de verwachte 3%-stelpost voor onderbesteding, en voor de jaren 2023 t/m 2025 te laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Daarnaast wordt voor het onderdeel Geluid lagere lasten voorzien omdat er minder geluidsarm asfalt op het wegdek wordt aangebracht als gevolg van verschuivingen in de uitvoering in verband met de trajectbenadering. Ook loopt de uitvoering van gevelsaneringen achter op schema door capaciteitsgebrek.

Wij stellen voor om de vrijval van € 327.000 in 2022 te verrekenen met de verwachte 3%-stelpost voor onderbesteding.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen			427	427
---	--	--	------------	------------

Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen			420	420
--	--	--	------------	------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	996	203	793	1.323	1.123	2.123
Saldo	-996	-203	-793	-1.323	-1.123	-2.123

5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd

Beleidsdoel 5.7 De vraag naar en het aanbod van mobiliteit is goed op elkaar afgestemd

Meerjarendoel 5.7.2 De techniek op straat is beter ontwikkeld

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		
<i>Toelichting</i>		
Voor aanbestedingen van onze kwaliteitscentrale en beheercentrale van de verkeerslichten zijn we erg afhankelijk van de beschikbaarheid van potentiële leveranciers/opdrachtnemers. Dit is een risico voor de planning om de projecten in 2022 af te ronden.		

Meerjarendoel 5.7.4 Het mobiliteitsmanagement is van betere kwaliteit

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		
<i>Toelichting</i>		
Door de corona beperkingen zijn enkele projecten gepauzeerd of later op gang gekomen. De pilot MaaS is bijvoorbeeld verlengd tot eind 2022, waardoor de resultaten pas in 2023 bekend zijn. Een verkenning voor verbeteringen in de first en last mile van openbaar vervoer is verschoven vanwege de personele drukte tijdens alle veranderingen in de coronatijd.		

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		3.687	-3.687		-135		3.552	-3.552	12	526	-514

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
Autonome ontwikkelingen			
Looncompensatie cao 2021			-15 -15
In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.			
Totaal Autonome ontwikkelingen			-15 -15
Administratieve wijzigingen			150 150
Totaal 5. Bereikbaarheid I - Algemeen			135 135

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten		12	-12			
Lasten	3.552	526	3.026	2.832	2.717	2.717
Saldo	-3.552	-514	-3.038	-2.832	-2.717	-2.717

5.8 Verkenningen naar en regionale programma's over een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren

Beleidsdoel 5.8 Verkenningen naar en regionale programma's over een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto in een gezonde en verkeersveilige omgeving zijn uitgevoerd met daarbij monitoring van het mobiliteitsprogramma en indicatoren

Meerjarendoel 5.8.3 De monitoring en evaluatie van het mobiliteitsprogramma is beter

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

Voor het berekenen van een aantal indicatoren is het nieuwe provinciaal verkeersmodel Stravem benodigd. Ten tijde van het opstellen van de indicatoren was de ontwikkeling hiervan gestart en zou deze binnen een jaar afgerond zijn. Helaas heeft de realisatie, door personeelsgebrek en technische uitdagingen, veel langer geduurd dan verwacht. Het model is op dit moment in een eerste versie gereed maar de benodigde analyses hebben wij nog niet uit kunnen voeren. De verwachting is dat deze voor het einde van het jaar gereed zijn en dan opgenomen kunnen worden in het KPI dashboard en het eerstvolgende P&C product.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	16.653	-16.653		-3.596		13.057	-13.057		1.992	-1.992	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-18	-18
--------------------------	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Beleidsmatige wijzigingen

Budget aanpassingen regionale projecten Mobiliteit (Lasten -€ 3,14 miljoen; Reserve +€ 1,314 miljoen)	3.140	3.140
---	-------	-------

Deze begrotingswijziging is opgebouwd uit een viertal bijstellingen die per saldo leiden tot een verlaging van € 3.140.000 aan lasten en een verlaging van een eerder begrote onttrekking uit de reserve Mobiliteit.

- No regret: GS heeft in mrt 2022 (UTSP-1163 792802-89) ingestemd met toekenning van subsidies voor de aanvullende maatregel binnen No regret aan de gemeente Zeist (Lasten + € 500.000) en de gemeente Bunnik (Lasten + € 600.000). De lasten worden onttrokken uit de reserve.
- MIRT verkenning OV wonen: De uitvoering van de MIRT verkenning binnen U Ned kent vertraging door onvoldoende kwaliteit van het te hanteren verkeersmodel om OV maatregelen te valideren. Daarom zijn in 2022 minder middelen (GS 81FFE9EE) nodig, omdat activiteiten worden doorgeschoven naar 2023 (Lasten -/- € 500.000). De begrote onttrekking uit de reserve wordt verlaagd.
- Ten gevolge van de gemeenteraadsverkiezingen in 2022, de komst van een nieuwe minister en de annulering van BO MIRT in het voorjaar 2022 is er vertraging bij het vaststellen van nieuwe plannen. Daarom zijn er in 2022 minder van de door GS toegekende middelen (GS 821946CC) nodig, omdat activiteiten worden doorgeschoven naar 2023 (Lasten -/- € 500.000). De begrote onttrekking uit de reserve wordt verlaagd.
- KTA Versterken: De in mrt 2022 toegekende bijdrage PU aan de uitvoering van KTA versterken (UTSP 1204 634349-199) kent een lagere realisatie in 2022 en een langere doorlooptijd dan geraamd. Oorzaak is onder andere de vertraging in de totstandkoming van een samenwerkingsovereenkomst KTA versterken. Onze bijdrage zal in de komende jaren alsnog moeten worden betaald (Lasten -/- € 3.240.000). De begrote onttrekking uit de reserve wordt verlaagd.

Afronding projecten MOB 2014-2018 (Lasten -€ 632.000; Reserve +€ 632.000)	632	632
---	-----	-----

Vanuit het Mobiliteitsprogramma 2014-2018 lopen er nog projecten die in komende jaren worden afgerond. Bij een tweetal uitvoeringsprojecten van Goed Op Weg (KTA 1e tranche en MaaS-pilot) is vertraging opgetreden in de uitvoering van beoogde activiteiten, met name door corona. Zo is de realisatie van de plannen voor Routinematige reizigers < 15 km (woon-werkverkeer) en Publiekstrekkingen en evenementen (verkeersstromen naar evenementen) doorgeschoven, waardoor de einddatum wordt verlengd naar 2024. Als gevolg hiervan stellen wij voor om de begroting hierop bij te stellen en beoogde onttrekking aan de bestemmingsreserve Mobiliteit te verlagen voor het jaar 2022.

De lagere realisatie van € 632.000 uit 2022, als zijnde de sommatie van het gehele Mobiliteitsprogramma 2014-18, wordt besteed in de jaren 2023 en 2024.

Herverdeling verkenningenbudget	297	297
---------------------------------	-----	-----

In het mobiliteitsprogramma 2019-2023 is er een algemeen verkenningenbudget opgenomen voor beide programma's Bereikbaarheid. In 2021 is het budget verdeeld over de beleidsdoelen Het provinciale netwerk is sterk, Verkenningen en regionale programma's en OV-reizigers zijn tevreden. In 2022 is deze verdeling geactualiseerd op basis van de verwachte uit te voeren werkzaamheden. Daarbij wordt het budget ook ingezet om de omzetting van materieel budget naar formatie uit de voorjaarsnota 2019 nu structureel te regelen.

Hierdoor vindt er een verschuiving plaats vanuit BD0508 Verkenningen en regionale programma met een bedrag van € 297.000 naar BD0501 Provinciale netwerk is sterk voor een bedrag van € 205.000 en naar BD0601 OV reizigers zijn tevreden voor een bedrag van € 92.000.

Bestemmingsvoorstellen 2021	-500
-----------------------------	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal	Beleidsmatige wijzigingen		4.069	3.569
	Administratieve wijzigingen		45	45

Totaal	5. Bereikbaarheid I - Algemeen	-500	4.096	3.596
---------------	---------------------------------------	-------------	--------------	--------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	13.057	1.992	11.065	11.227	11.609	34.102
Saldo	-13.057	-1.992	-11.065	-11.227	-11.609	-34.102

6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht			
6.1.1 Lopende contracten en concessies zijn kwalitatief beter			
6.1.2 Er zijn betere bouwstenen voor een nieuw OV-netwerk			
6.1.3 Er zijn minder knelpunten in de doorstroming van het OV			
6.1.4 Het beheer en onderhoud van eigen OV infrastructuur voldoet aan gestelde kwaliteitseisen			
6.1.5 OV overkoepelende activiteiten worden beter uitgevoerd			

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
6.1 OV-reizigers zijn tevreden	27.358	166.417	-139.059	27.707	28.547	55.065	194.964	-139.899	4.289	92.425	-88.137
Totaal voor bestemming	27.358	166.417	-139.059	27.707	28.547	55.065	194.964	-139.899	4.289	92.425	-88.137

Mutaties reserves

Res. 06. Bereikbaarheid II - OV	3.778	4.149	-371	49.135	14.774	52.913	18.923	33.990			
Totaal mutaties reserves	3.778	4.149	-371	49.135	14.774	52.913	18.923	33.990			
Totaal na bestemming	31.136	170.566	-139.430	76.842	39.060	107.978	213.887	-105.909	4.289	92.425	-88.137

6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht

Beleidsdoel 6.1 OV-reizigers zijn tevreden en het openbaar vervoer is efficiënt ingericht

Meerjarendoel 6.1.3 Er zijn minder knelpunten in de doorstroming van het OV

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

De in de begrotingstekst genoemde € 3,5 miljoen die beschikbaar is voor het aanpakken van knelpunten in de OV-doorstroming is onjuist. Er is voor 2022 € 9,3 miljoen opgenomen in de begroting. De verwachting is dat er vanuit de gemeenten totaal maximaal € 6,3 mln. aan aanvragen zal worden ontvangen. Hierdoor kan er een bedrag vrijvallen van € 3 mln.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	27.358	166.417	-139.059	27.707	28.547	55.065	194.964	-139.899	4.289	55.425	-51.137

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
Autonome ontwikkelingen			
Vrijval balansafwikkelingen Openbaar Vervoer (Lasten -€ 143.000)		143	143
Diverse transitorische verplichtingen uit 2021 zijn lager uitgevallen. Het betreft vaak verplichtingen waarbij alleen daadwerkelijk geleverde prestaties worden vergoed en waarbij deze prestaties achteraf worden vastgesteld. In totaal valt er een bedrag van € 143.000 vrij ten gunste van het saldo begroting.			
Actualisatie kapitaallasten Openbaar Vervoer (Lasten -€ 1.026.000)		1.026	1.026
Naar aanleiding van de werkelijke uitgaven in de Jaarrekening 2021 zijn de kapitaallasten OV in 2022 geactualiseerd. Door de lagere uitgaven in 2021 worden de kapitaallasten in 2022 met € 1,026 mln. naar beneden bijgesteld tot € 17,889 mln. Bedrag valt vrij ten gunste van het saldo begroting.			
Looncompensatie cao 2021		-105	-105
In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.			
Totaal Autonome ontwikkelingen		1.064	1.064
Beleidsmatige wijzigingen			
Correctie doorbelasting inhuur			
Binnen beleidsdoel BD0601 OV reizigers zijn tevreden is een baat opgenomen voor het intern doorbelasten van inhuur. Conform de BBV worden deze correcties echter niet als baat geboekt, maar aan de lasten kant gecorrigeerd. Deze baat wordt dus niet gerealiseerd en de lasten vallen lager uit. Daarom wordt voorgesteld ook in de begroting zowel de lasten als de baten met € 338.000 te verlagen.			
Lastneming opleidingskosten tram- en buschauffeurs VRT (Lasten +€ 257.000)		-257	-257
Een onderdeel van de uitgaven voor het project VRT en het deelproject Vervoerkundige koppeling+ heeft betrekking op het opleiden van tram- en buschauffeurs. De totale uitgaven worden geschat op € 257.000. Deze uitgaven mogen conform de BBV niet geactiveerd worden en moeten ten laste komen van de exploitatie. Dit was binnen het project niet voorzien. In 2022 is hiervoor dus geen budget gereserveerd. Daarom nu het voorstel om dit ten laste van het saldo begroting te brengen.			
Bijdrage spitslijn 258 (Lasten +€ 45.000; Baten +€ 45.000)			
Er is een bijdrage van € 45.000 ontvangen voor het rijden van de spitslijn 258. Dit bedrag wordt ingezet als dekking voor deze spitslijn. Voorgesteld wordt zowel de lasten als de baten met € 45.000 te verhogen.			
Herverdeling verkenningenbudget		-92	-92

In het mobiliteitsprogramma 2019-2023 is er een algemeen verkenningenbudget opgenomen voor beide programma's Bereikbaarheid. In 2021 is het budget verdeeld over de beleidsdoelen Het provinciale netwerk is sterk, Verkenningen en regionale programma's en OV-reizigers zijn tevreden. In 2022 is deze verdeling geactualiseerd op basis van de verwachte uit te voeren werkzaamheden. Daarbij wordt het budget ook ingezet om de omzetting van materieel budget naar formatie uit de voorjaarsnota 2019 nu structureel te regelen.

Hierdoor vindt er een verschuiving plaats vanuit BD0508 Verkenningen en regionale programma met een bedrag van € 297.000 naar BD0501 Provinciale netwerk is sterk voor een bedrag van € 205.000 en naar BD0601 OV reizigers zijn tevreden voor een bedrag van € 92.000.

Bijdragen Doorstroming openbaar vervoer	1.486	1.486
---	-------	-------

De verwachting is dat er vanuit de gemeenten totaal maximaal 6,3 mln. aan aanvragen zal worden ontvangen. Hierdoor kan er een bedrag vrijvallen van € 3 mln. Wij stellen voor dit bedrag deels te gebruiken om de Stelpost Adaptief begroten in te lossen voor een bedrag van € 0,314 mln. (1/3 deel), deels in te zetten voor de financiering van tijdelijke formatie bij het trambedrijf in 2022. Deze tijdelijke formatie (10,9 fte) was onder andere in de Voorjaarsnota 2018 en kadernota 2019 tot en met 2021 toegekend voor gedekt om de formatie op het gewenste niveau te brengen. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de positie van het trambedrijf en daarmee nog geen definitief besluit over de benodigde formatie. Voorstel om in 2022 € 1,2 mln. in te zetten om de verlenging van de tijdelijke formatie te dekken. Het restant van € 1,486 mln. valt vrij naar de Algemene middelen.

Wij steken meer effort in het stimuleren van de subsidie aanvragen bij gemeenten en verwachten dat de subsidie aanvragen in komende jaren weer zullen aantrekken.

Bestemmingsvoorstellen 2021	-3.041
-----------------------------	--------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

BVOV 2022 (Lasten +€ 28 miljoen; Baten +€ 28 miljoen)

Ook in 2022 zal de provincie en daarmee de vervoerders in het OV gecompenseerd worden door het Rijk voor de weggevalen reizigersopbrengsten in het OV. Bij het opstellen van de Zomernota is al wel bekend dat de zogenaamde Beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies (BVOV) gaat gelden voor het gehele jaar 2022. Echter de voorwaarden zijn nog niet bekend en het is onduidelijk hoe de corona maatregelen de rest van het jaar gaan uitpakken. Uitgaande van de reizigersopbrengsten aan het begin van dit jaar zal naar verwachting de BVOV lager uitpakken dan in 2021. Een ruwe schatting voor 2022 komt uit op € 28 mln. dit leidt nu tot een bijstelling van de baten en de lasten. Via de Slotwijziging zullen wij het verschil tussen het definitieve bedrag en het nu opgenomen bedrag in deze Zomernota als bijstelling aan uw Staten voorleggen.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	1.137	-1.904
---	--------------	---------------

Totaal 6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer	-3.041	2.201	-840
---	---------------	--------------	-------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	55.065	4.289	50.776	27.020	16.636	16.636
Lasten	194.964	55.425	139.539	161.444	150.079	147.067
Saldo	-139.899	-51.137	-89.762	-134.424	-133.443	-130.431

7. Cultuur en erfgoed

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel		Activiteit	Planning	Budget
7.1	De culturele infrastructuur is sterk	●	●	●
7.1.1	Cultuureducatie (kunst, media en erfgoed) is beter, frequenter en bereikt meer scholen (BO en VO)	●	●	
7.1.2	Het bibliothekennetwerk is sterker en bibliotheken zijn beter toegankelijk voor iedereen	●	●	
7.1.3	Er nemen meer mensen deel aan kunst en cultuur doordat festivals floreren	●	●	
7.1.4	Het cultuurprofiel van Utrecht is steviger in samenwerking met gemeenten en partners	●	●	
7.2	De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog	●	●	●
7.2.1	De kwaliteit van de leefomgeving is versterkt met cultuur en erfgoed zodat mensen zich hier thuis voelen	●	●	
7.2.2	Er zijn meer monumenten duurzaam gerestaureerd en worden beter gebruikt	●	●	
7.2.3	Het beheer van Utrechts erfgoed is effectiever en efficiënter, de promotie richt zich op zo breed en divers mogelijk publiek	●	●	
7.3	De Hollandse waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit	●	●	●
7.3.1	De integrale meerwaarde van militair erfgoed bij (gebieds)ontwikkelingen is hoger	●	●	
7.3.2	Het siteholderschap van de Hollandse Waterlinies is beter ontwikkeld	●	●	

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
7.1 De culturele infrastructuur is sterk		7.514	-7.514		1.892		9.406	-9.406		6.544	-6.544
7.2 Behoud, beleving cultureel erfgoed hoog		10.134	-10.134		229		10.363	-10.363	15	3.362	-3.347

7.3 De Hollandse waterlinies zijn belangrijk	4.001	-4.001			-213	3.788	-3.788		2	1.086	-1.085
Totaal voor bestemming	21.649	-21.649			1.908	23.557	-23.557		17	10.992	-10.975

Mutaties reserves

Res. 07. Cultuur en erfgoed	1.245	1.245	45	400	1.290	400	890				
Totaal mutaties reserves	1.245	1.245	45	400	1.290	400	890				
Totaal na bestemming	1.245	21.649	-20.404	45	127	1.290	23.957	-22.667	17	10.992	-10.975

7.1 De culturele infrastructuur is sterk

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		7.514	-7.514		1.892		9.406	-9.406		6.544	-6.544

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-10	-10
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-10	-10
---------------------------------------	--	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Structurele verwerking correctie indexering 2021 (Lasten -€ 11.000)			11	11
---	--	--	----	----

In de Zomernota van 2021 zijn een beperkt aantal subsidiebudgetten geïndexeerd en ook gecorrigeerd. Die worden middels deze begrotingswijziging meerjarig verwerkt en verrekend met de stelpost loon/prijscompensatie.

Bestemmingsvoorstellen 2021				-693
-----------------------------	--	--	--	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Uitbreiding Steunpakket Cultuur en Erfgoed (Lasten + € 2.000.000, Reserve + € 2.000.000)	-1.200
--	--------

In maart 2022 hebben PS het besluit genomen extra middelen beschikbaar te stellen voor de derde tranche van het Steunpakket Cultuur & Erfgoed: voor 2022 € 1,2 miljoen en 2023 € 0,8 miljoen.

Vooralsnog zijn er geen redenen om in de zomernota een andere verdeling voor te stellen van de beschikbaar gestelde middelen.

Wel is er sprake van een aantal onzekerheden in de besteding van de middelen in 2022, waardoor het gewenst is een deel van de middelen van 2022 te kunnen reserveren voor 2023 door gebruik te maken van een projectreserve (met een maximaal bedrag à € 0,8 miljoen).

De belangrijkste twee redenen zijn:

Op dit moment weten we niet hoe Corona zich ontwikkelt. Mogelijk worden we in het najaar geconfronteerd met een nieuwe besmettingsgolf en daaraan gekoppeld een nieuwe (gedeeltelijke) lockdown. Dit zal dan een negatief effect hebben op de activiteiten die door de sector worden uitgevoerd en met middelen van het steunpakket worden ondersteund.

Daarnaast zal een groot deel van de middelen via subsidies worden weggezet. De aanvragen mogen ook betrekking hebben op activiteiten voor 2023. Als de startdatum van de aangevraagde subsidies pas in 2023 ligt, moeten we de lastenneming in 2023 laten plaatsvinden.

Pas in het najaar zullen we meer duidelijkheid hebben over de daadwerkelijk in 2022 in te zetten middelen.

Door een deel van middelen van 2022 via een projectreserve (met een maximaal bedrag à € 0,8 miljoen) te kunnen reserveren voor 2023, wordt maximale flexibiliteit gecreëerd om de middelen in te zetten op het moment dat deze het meeste nodig zijn.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen **11 -1.882**

Totaal 7. Cultuur en erfgoed **-1.893 1 -1.892**

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	9.406	6.544	2.862	7.857	7.481	7.622
Saldo	-9.406	-6.544	-2.862	-7.857	-7.481	-7.622

7.2 De mate van behoud, de benutting en de beleving cultureel erfgoed is hoog

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma	Begroting	Bijstellingen	Bijgestelde begroting	Realisatie t/m 31 mei
-----------	-----------	---------------	-----------------------	-----------------------

(bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		10.134	-10.134		229	10.363	-10.363		15	3.362	-3.347

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-25	-25
--------------------------	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen		-25	-25
---------------------------------------	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Structurele verwerking indexering 2021 (Lasten +€ 27.000)		-27	-27
---	--	-----	-----

In de Zomernota van 2021 zijn een beperkt aantal subsidiebudgetten geïndexeerd. Die worden via deze begrotingswijziging meerjarig verwerkt t.l.v. de stelpost loon/prijscompensatie.

Bestemmingsvoorstellen 2021			-177
-----------------------------	--	--	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal Beleidsmatige wijzigingen		-27	-204
---	--	------------	-------------

Totaal 7. Cultuur en erfgoed		-177	-52	-229
-------------------------------------	--	-------------	------------	-------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten		15	-15			
Lasten	10.363	3.362	7.001	9.966	9.586	9.586
Saldo	-10.363	-3.347	-7.016	-9.966	-9.586	-9.586

7.3 De Hollandse waterlinies zijn een belangrijke drager van een aantrekkelijke ruimtelijke kwaliteit

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen			Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	4.001	-4.001			-213		3.788	-3.788		2	1.086	-1.085

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-31	-31
--------------------------	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen		-31	-31
---------------------------------------	--	------------	------------

Beleidsmatige wijzigingen

Bestemmingsvoorstellen 2021			-111
-----------------------------	--	--	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

AVP Grebbelinie (Lasten +€ 45.000, Reserve -€ 45.000)		-45	-45
---	--	-----	-----

Er wordt € 45.000 aan lasten begroot voor fase 2 van het project Kwaliteitsverbetering natuur linies Grebbelinie. De kwaliteitsverbetering bestaat uit aanpak/verbeteren van de beplanting. Fase 1 is in 2021 afgerond waarbij ongeveer 60% van de Grebbelinie is aangepakt. Bij fase 2 zal de resterende ongeveer 40% worden aangepakt. De verwachte kosten voor fase 2 komen uit op € 250.000 voor de periode 2022 t/m 2023. Dekking van de € 45.000 vindt plaats uit de reserve landelijk gebied. De resterende € 205.000 wordt gedekt uit budget biodiversiteit.

Klimaatfort Ruigenhoek (Lasten -/€ 400.000; Reserve € 400.000)		400	400
--	--	-----	-----

Sinds 2020 heeft het programma Hollandse Waterlinie het project Klimaatfort Ruigenhoek op de planning staan. SBB is eigenaar en uitvoerder en zal subsidie aanvragen om tot verdere ontwikkeling van het Klimaatfort te komen. Deze ontwikkeling is echter gestagneerd doordat er een flink lekkage in het dak pakket is ontstaan. In 2021 is gestart met het opstellen van een slim plan om de lekkage te verhelpen en tegelijkertijd innovatieve installaties toe te passen die recht doen aan de ambitie van het klimaatfort en bijdragen aan de gewenste herbestemming. Door recente nieuwe inzichten blijkt het uitgewerkte plan technisch risicovol te zijn waardoor er opnieuw vertraging ontstaat. De werkgroep heeft daarom meer tijd nodig om tot een minder risicovol plan te komen. Dit om de toekomstbestendigheid te kunnen garanderen. Het fort in relatie tot het omringende landschap blijft daarbij een belangrijk icoon voor de Hollandse Waterlinie. Het voorstel is dan ook om het gereserveerde programmabudget van € 400.000 middels een begrotingswijziging door te schuiven in de planning naar 2024 via de Reserve Meerjarige programma's en projecten (onderdeel NHW).

Totaal Beleidsmatige wijzigingen		355	244
---	--	------------	------------

Totaal 7. Cultuur en erfgoed		-111	324	213
-------------------------------------	--	-------------	------------	------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten		2	-2			
Lasten	3.788	1.086	2.702	3.557	1.957	1.557
Saldo	-3.788	-1.085	-2.703	-3.557	-1.957	-1.557

8. Economie

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel		Activiteit	Planning	Budget
8.1	Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	●	●	●
8.1.1	De arbeidsmarkt functioneert beter door goede aansluiting vraag en aanbod	●	●	
8.1.2	Bedrijven en werknemers zijn beter voorbereid op digitalisering	●	●	
8.1.3	Algemene ondersteuning van het MKB is beter, o.a. bij opvolging eigenaren, internationale handel, transitie naar circulair ondernemerschap	●	●	
8.2	Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief	●	●	●
8.2.1	Innovatie is sterker doordat overheden, onderwijs/ onderzoek en ondernemers elkaar makkelijker weten te vinden	●	●	
8.2.2	Het (inter)nationaal vestigingsklimaat is beter	●	●	
8.3	Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk	●	●	●
8.3.1	Het startup klimaat is beter met meer innovatieve startups	●	●	
8.3.2	Er zijn meer scale-ups en innovatieve bedrijven gericht op gezond stedelijk leven	●	●	
8.3.3	De transitie naar een circulaire economie gaat sneller	●	●	
8.4	Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit	●	●	●
8.4.1	Werklocaties worden intensiever gebruikt en sluiten beter aan bij de marktvraag	●	●	
8.4.2	Werklocaties zijn duurzamer (circulair, klimaat, energie, gezondheid) en economisch krachtiger	●	●	
8.4.3	Er zijn meer en sterkere interactiemilieus	●	●	
8.5	De bezoekerseconomie is sterk en de toeristisch recreatieve structuur wordt beter benut	●	●	●
8.5.1	Recreatief groen is beter toegankelijk en bereikbaar	●	●	
8.5.2	Recreatievoorzieningen zijn kwalitatief sterker en worden beter gebruikt	●	●	
8.5.3	De samenwerking tussen partners in de regio is sterker	●	●	
8.5.4	Het bestemmingsmanagement is efficiënter en effectiever	●	●	
8.5.5	Verblijfsrecreatie is vitaler	●	●	
8.5.6	Het zakelijk toerisme is groter en verder versterkt	●	●	

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
8.1 Toekomst bedrijfsleven en werknemers		2.351	-2.351	25	420	25	2.771	-2.746		344	-344

8.2 Economische profiel sterk en competitief	1.421	-1.421		-37	1.384	-1.384		484	-484		
8.3 Bedrijven zijn innovatief sterk	5.785	-5.785	1.458	3.125	1.458	8.910	-7.452	5.706	-5.706		
8.4 Voldoende vestigingsmogelijkheden	36	486	-450	1.441	36	1.927	-1.891	1.625	-1.625		
8.5 De bezoekerseconomie is sterk	5.827	-5.827	1.668	1.362	1.668	7.189	-5.521	1.374	2.674	-1.301	
Totaal voor bestemming	36	15.870	-15.834	3.151	6.311	3.187	22.181	-18.994	1.374	10.833	-9.460

Mutaties reserves

Res. 08. Economie	3.042	-3.042	265	1.161	265	4.203	-3.938				
Totaal mutaties reserves	3.042	-3.042	265	1.161	265	4.203	-3.938				
Totaal na bestemming	36	18.912	-18.876	3.416	4.672	3.452	26.384	-22.932	1.374	10.833	-9.460

8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst

Beleidsdoel 8.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst

Meerjarendoel 8.1.2 Bedrijven en werknemers zijn beter voorbereid op digitalisering

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Mede door de uiteenlopende ambities van de betrokken partijen duurt het traject om te komen tot een Digitaliseringsagenda langer dan eerder gedacht. Ook het karakter van de doelgroep speelt hierbij een rol; het brede MKB is sterk versnipperd, en kent verschillende behoeften per sector.

Op dit moment is de werkgroep nog in gesprek met de betrokken partijen over de potentiële ambities van de regio op dit beleidsdossier. Zodra deze kennis is opgehaald wordt alle input omgezet naar een concreet document, waarbij ook het regionale MKB wordt betrokken en wordt gekeken welke rol de provincie daarin kan spelen. Naar verwachting sturen we de Agenda voor Digitalisering in het vierde kwartaal naar PS. Mooi nieuws is dat de Europese subsidie voor de European Digital Innovation Hub (EDIH) is toegekend.

Meerjarendoel 8.1.3 Algemene ondersteuning van het MKB is beter, o.a. bij opvolging eigenaren, internationale handel, transitie naar circulair ondernemerschap

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Het duurt langer dan vooraf gedacht om samen met alle betrokken partners in de regio de dienstverlening voor ondernemers te versterken. Dit resulteert uiteindelijk in een goede achterliggende infrastructuur waarin de verschillende partijen naar elkaar doorverwijzen en hun dienstverlening waar nodig afstemmen. We werken hierbij nauw samen met de Kamer van Koophandel. Door verschillen in insteek, maar ook doordat partijen ervoor klaar gemaakt moeten worden om hun dienstverlening onderling af te stemmen kost het meer tijd; de verwachting is dat het dit najaar operationeel is.

Voor opvolging familiebedrijven is het operationeel management inmiddels geselecteerd en kijken we samen met hen hoe de concrete activiteiten vorm te geven, zoals de inzet van coaches en een voucherregeling. De huidige inschatting is dat het bedrag hiervoor dit jaar wordt besteed.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		2.351	-2.351	25	420	25	2.771	-2.746		344	-344

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-10	-10
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-10** **-10**

Beleidsmatige wijzigingen

Verschuiving naar beleidsdoel 8.4: Campus ontwikkeling (Lasten - € 100.000)			100	100
---	--	--	-----	-----

In de primaire begroting 2022 is het budget voor campus ontwikkeling opgenomen onder beleidsdoel 8.2 (€ 50.000) en beleidsdoel 8.1 (€ 100.000). Via deze bijstelling worden de lasten daar begroot waar ook de lasten worden verantwoord, namelijk beleidsdoel 8.3.

Bijdrage Smart Industry Hub (SIH) (Baten +€ 15.000)			15	15
---	--	--	----	----

Dit betreft een verrekening voor Smart Industry Hub (SIH) van provincie Flevoland. De bijdrage wordt hiermee in de begroting opgenomen.

Bestemmingsvoorstellen 2021				-500
-----------------------------	--	--	--	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

MKB-deal: bijdrage van het Rijk (Lasten + € 10.000, Baten + € 10.000)

In 2020 heeft het rijk een specifieke uitkering van € 370.000 beschikbaar gesteld in het kader van de MKB-deal voor het project Maakindustrie Utrecht-West. Tot en met 2021 is van deze bijdrage € 360.000 besteed. De verwachting is dat in 2022 het restant van € 10.000 besteed zal worden. De bijdrage wordt zowel bij de baten als bij de lasten in de begroting verwerkt.

Totaal	Beleidsmatige wijzigingen		115	-385
Totaal	8. Economie		-500	105
				-395

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	25		25			
Lasten	2.771	344	2.427	2.552	3.058	3.144
Saldo	-2.746	-344	-2.402	-2.552	-3.058	-3.144

8.2 Het economische profiel (Gezond Stedelijk Leven) is sterk en zichtbaar competitief

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	1.421	-1.421			-37	1.384	-1.384		484		-484

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-13	-13
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -13 -13

Beleidsmatige wijzigingen

Verschuiving naar beleidsdoel 8.4: Campus ontwikkeling (Lasten - € 50.000) 50 50

In de primaire begroting 2022 is het budget voor campus ontwikkeling opgenomen onder beleidsdoel 8.2 (€ 50.000) en beleidsdoel 8.1 (€ 100.000). Via deze bijstelling worden de lasten daar begroot waar ook de lasten worden verantwoord, namelijk beleidsdoel 8.3.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen 50 50

Totaal 8. Economie 37 37

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	1.384	484	900	1.434	1.434	1.434
Saldo	-1.384	-484	-900	-1.434	-1.434	-1.434

8.3 Bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	5.785	-5.785		1.458	3.125	1.458	8.910	-7.452		5.706	-5.706

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	--------------------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021 -17 -17

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -17 -17

Beleidsmatige wijzigingen

Verschuiving naar beleidsdoel 8.4: Campus ontwikkeling (Lasten +€ 150.000)	-150	-150
--	------	------

In de primaire begroting 2022 is het budget voor campus ontwikkeling opgenomen onder beleidsdoel 8.2 (€ 50.000) en beleidsdoel 8.1 (€ 100.000). Via deze bijstelling worden de lasten daar begroot waar ook de lasten worden verantwoord, namelijk beleidsdoel 8.3.

Innovatie MIT regeling (Lasten +€ 1.458.000; Baten +€ 1.458.000)

In 2022 wordt uitvoering gegeven aan de MIT-regeling in de vorm van subsidies. In totaliteit gaat het om een bedrag van € 2.916.000. De dekking voor de subsidies wordt in een verdeling van 50% Rijk / 50% Provincie bijeen gebracht. Voor het provinciaal aandeel in de subsidies die op basis van de MIT-regeling in 2022 worden versterkt, wordt geput uit de Cofinancieringsreserve. Vanuit het rijk vindt er een matching plaats van € 1.458.000 over de subsidies in het kader van de MIT-regeling. Dit bedrag wordt zowel in de baten als in de lasten in de begroting 2022 opgenomen.

Vroegefasefinanciering (VFF) innovatieve bedrijven (Lasten +€ 750.000)	-750
--	------

Op 11 mei 2022 is door uw Staten het Statenvoorstel 'Vroegefasefinanciering (VFF) innovatieve bedrijven' vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de aanvullende € 750.000 vanuit het jaarrekeningresultaat (=saldireserve) wordt gedekt. Dat wordt via deze begrotingswijziging verwerkt.

Bestemmingsvoorstellen 2021	-750
-----------------------------	------

Bij vaststelling van de jaarstukken 2021 door Provinciale Staten is ook ingestemd met de overheveling van budget uit 2021 naar toekomstige jaren (bestemmingsvoorstellen). Daarbij is ook ingestemd met de gedeeltelijke vrijval vanuit reserves (vrijval reserves).

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	-150	-1.650
Totaal 8. Economie	-1.500	-167 -1.667

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	1.458		1.458			
Lasten	8.910	5.706	3.204	4.230	4.030	4.030
Saldo	-7.452	-5.706	-1.746	-4.230	-4.030	-4.030

8.4 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	36	486	-450		1.441	36	1.927	-1.891		1.625	-1.625

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
Autonome ontwikkelingen			
Looncompensatie cao 2021		-7	-7
<p>In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.</p>			
Totaal Autonome ontwikkelingen		-7	-7
Beleidsmatige wijzigingen			
Uitvoeringsverordening subsidie versterking vitaliteit binnensteden, dorpskernen en winkelcentra (Lasten + € 1.434.000)		-1.434	-1.434
<p>In de Slotwijziging 2021 hebben wij het beschikbare budget voor de subsidieregeling voor de versterking van de vitaliteit van binnensteden en dorpskernen en winkelcentra à € 1.840.000 laten vrijvallen ten gunste van de saldireserve. Daarbij hebben wij toen al aangegeven dat de te verstrekken subsidies worden verantwoord in het boekjaar 2022 conform de verslaggevingsregels. In 2022 blijkt dit te gaan om een bedrag van € 1.434.000 dat wij nu als subsidiebudget opvoeren ten laste van het begrotingssaldo.</p>			
Totaal Beleidsmatige wijzigingen		-1.434	-1.434
Totaal 8. Economie		-1.441	-1.441

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	36		36	36	36	36
Lasten	1.927	1.625	302	493	493	493
Saldo	-1.891	-1.625	-266	-457	-457	-457

8.5 De bezoekerseconomie is sterk en de toeristisch recreatieve structuur wordt beter benut

Beleidsdoel 8.5 De bezoekerseconomie is sterk en de toeristisch recreatieve structuur wordt beter benut

Meerjarendoel 8.5.1 Recreatief groen is beter toegankelijk en bereikbaar

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

De daadwerkelijke uitvoering van het wandelnetwerk zal naar verwachting pas begin 2023 starten; verkenning en voorbereiding daarvan zijn dit jaar wel volop gaande.

Stand van zaken

Toelichting

Het is op dit moment nog onduidelijk of de onderzoeksresultaten uit de 8 pilots voldoende basis bieden om nog dit jaar tot een Uitvoeringsprogramma te komen. Mogelijk is nog een tussenstap nodig.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		5.827	-5.827	1.668	1.362	1.668	7.189	-5.521	1.374	2.674	-1.301

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-22	-22
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen **-22** **-22**

Beleidsmatige wijzigingen

Revisie fietsknooppuntensysteem			425	425
---------------------------------	--	--	-----	-----

De verwachte kosten voor de Revisie fietsknooppunten bedragen € 1.250.000. Hiervan is € 425.000 beschikbaar binnen het budget van recreatie en € 705.000 binnen het budget van Fiets. Deze bijdragen zijn bestemd voor het Routebureau. Het Routebureau zelf heeft € 120.000 beschikbaar. Nu het routebureau per 1-1-2023 overgaat naar de provincie moet de Revitalisering fietsknooppunten vanaf 2023 gezien worden als een investering. Uitvoering en ingebruikname vinden plaats in 2023. Daarom nu het voorstel om de voorgenomen bijdragen van € 425.000 Recreatie in 2022 en € 705.000 Fiets in 2022 (€ 353.000) en 2023 (€ 352.000) vrij te laten vallen en om te zetten in kapitaallasten ter hoogte van €226.000 vanaf 2024 tot en met 2028. De investering zal worden opgenomen in het MIP 2023 onder Fiets en kapitaallasten vallen onder Beleidsdoel 5.1 Wegen.

Recreatie om de Stad (RodS) (Lasten + € 1.300.000, Baten + € 1.361.000, Reserve + € 61.000)			61	61
---	--	--	----	----

In 2022 vinden afrondende werkzaamheden voor het voormalige RODS-programma. Het gaat om werkzaamheden voor Hampoort, IJsselbos West, Verlengde Meerlopad en parkeervoorziening Wulven. De lasten worden geraamd op € 1.300.000. De lasten worden gedekt uit de verkoopopbrengsten van een bouwblok en een woning. Deze opbrengsten bedragen voor 2022 € 1.361.000 (zijn ontvangen). De resterende verkoopopbrengsten worden gestort in de reserve landelijk gebied. Er zijn nog 4 bouwblokken verkocht, echter de transacties daarvan vinden naar

verwachting plaats in het 1e kwartaal van 2023. Deze opbrengsten zijn nodig om in de komende jaren lasten te dekken van de fietspaden Reijerscop en IJsselwetering (fietspaden voormalig RODS-programma). De lasten voor deze fietspaden worden op dit moment verwacht in 2023, in 2022 worden er nog geen lasten verwacht voor deze fietspaden.

AVP Recreatie (Lasten +€ 265.000; Reserve -€ 265.000)	-265	-265
---	------	------

In 2022 wordt er voor AVP recreatie € 265.000 aan lasten begroot. Dit conform programmaplan AVP 2022 inclusief enkele actualisaties. Het betreft lasten voor wandelroutenetwerk Utrecht Oost (€ 165.000), optimaliseren TOP's en routenetwerken (€ 100.000), recreatiebanken (in eerste instantie wordt € 10.000 begroot, beschikbaar budget € 70.000), recreatieve voorzieningen in Groot Wilnis Vinkeveen (€ 60.000) en daarnaast vrijgevallen verplichtingen uit voorgaande jaren (€ -70.000). Dekking vindt plaats uit de reserve landelijk gebied.

Bijdrage beheer en onderhoud van LAW infrastructuur routes en streekpaden (Baten +€ 12.000)	12	12
---	----	----

St. Wandelnet krijgt van ons een subsidie van € 30.561,- per jaar voor de uitvoering van hun programma 2020 t/m 2023 'De wandelaar in beeld'. Binnen dit bedrag van € 30.561 zit een bedrag van € 12.000 per jaar voor het onderhoud van de infrastructuur routes LAW/Streekpaden van Wandelnet. Aangezien het Routebureau jaarlijks van gemeenten budget ontvangt voor het onderhoud van de infrastructuur routes LAW/Streekpaden, zijn wij met het Routebureau overeengekomen dat Routebureau van de provincie Utrecht jaarlijks een factuur ontvangt voor het onderhoud van de infrastructuur routes LAW/Streekpaden van Wandelnet. Deze bijdrage van het Routebureau wordt nu in de begroting verwerkt.

Onderhoud recreatiegebieden (Baten + € 295.000)	295	295
--	-----	-----

Voor het beheer en onderhoud van een aantal recreatiegebieden dragen betrokken gemeenten jaarlijks € 295.000 bij. Een afspraak die in ieder geval staat tot en met 2023. Via deze begrotingsmutatie wordt deze baat geraamd.

Ontwikkeling recreatiegebieden (Lasten - € 300.000)	300	300
---	-----	-----

Voor het beheer en onderhoud van nieuw ontwikkelde recreatiegebieden (RodS) is in de begroting een bedrag opgenomen van € 584.000. Tevens worden op deze post inkomsten ontvangen ter grootte van € 300.000. Het verder ontwikkelen van recreatiegebieden koste meer tijd en is in de planning verschoven naar 2023 waardoor een deel van het budget moet worden doorgeschoven naar 2023. We stellen daarom voor om € 300.000 van het beschikbare budget van 2022 door te schuiven naar 2023 via de reserve Programma Landelijk Gebied, onderdeel RODS.

Nedereindse Plas (Lasten - € 500.000; Lasten + € 500.000)	-500	-500
---	------	------

In het Convenant over de toekomst van de Nedereindse Plas (vastgesteld door GS d.d. 20 april 2021, en besproken tijdens PS d.d. 22 september 2021) is opgenomen dat de Gemeente Utrecht en het Recreatieschap Stichtse Groenlanden zullen blijven werken aan de uitbreiding en versterking van de recreatieve functie van de Nedereindse Plas. Een bedrag van maximaal € 1,6 miljoen dat binnen de Egalisatiereserve bodemsanering voor de sanering is gereserveerd, zal worden aangewend voor het optimaliseren van de recreatieve voorzieningen in het gebied. In 2022 zal Stichtse Groenlanden hiervoor een aanvraag indienen van maximaal € 500.000.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	328	328
---	------------	------------

Totaal 8. Economie	306	306
---------------------------	------------	------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	1.668	1.374	294	295		
Lasten	7.189	2.674	4.515	5.886	5.556	4.622
Saldo	-5.521	-1.301	-4.220	-5.591	-5.556	-4.622

9. Bestuur

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk	●	●	●
9.1.1 De positie van PS is sterker en duidelijker	●	●	
9.1.2 De uitvoering van de rijkstaken (CvdK) is van betere kwaliteit	●	●	
9.1.3 De uitvoering van het dagelijks bestuur (GS) is van betere kwaliteit	●	●	
9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces	●	●	●
9.2.1 Integriteit is beter geborgd en het beleid is verder ontwikkeld	●	●	
9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	●	●	●
9.3.1 De ondermijning wordt tegengegaan, de weerbaarheid wordt gestimuleerd en de aandacht voor de wet BIBOB wordt vergroot	●	●	
9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot	●	●	●
9.4.1 Partners worden intensiever bij beleid, programma's en projecten betrokken	●	●	
9.4.2 De dialoog met inwoners en samenwerkingspartners is innovatiever, transparant en overzichtelijk	●	●	
9.4.3 De afstemming met stakeholders en inwoners is frequenter	●	●	
9.4.4 De regionale en lokale journalistiek heeft duurzaam een sterkere positie	●	●	
9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen))	●	●	●
9.5.1 Er ligt een (gezamenlijke) visie op regiovorming en er wordt conform die visie gehandeld	●	●	
9.5.2 Het beleid voor verbonden partijen is beter en wordt conform uitgevoerd	●	●	
9.5.3 De relatie met de Europese Unie draagt meer bij aan de realisatie van provinciale beleidsdoelstellingen	●	●	
9.5.4 De Staat van Utrecht is van niveau en beter afgestemd op de gebruikers	●	●	
9.5.5 Het strategisch vermogen van de organisatie en lobbykracht is sterker	●	●	
9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet	●	●	●
9.6.1 De wettelijke toezichtstaak is beter en efficiënter uitgevoerd	●	●	

9.6.2	Verticaal toezicht en horizontale controle zijn aangepast aan de landelijke Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht			
9.7	Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief			
9.7.1	De Sociale Agenda is beter zichtbaar en uitvoerbaar binnen de Provinciale programma's en op een aantal sociale thema's aanvullend op gemeenten en andere organisaties			
9.7.2	Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal			
9.7.3	De transitie naar een klimaatneutrale samenleving wordt concernbreed beter verankerd en gemonitord			
9.7.4	Het beleid is beter met data onderbouwd			
9.8	Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde			
9.8.1	Provinciale informatie is beter en duurzamer beschikbaar, toegankelijk en we publiceren actief openbaar			

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
9.1 Provinciebestuur is sterk en duidelijk	284	7.867	-7.583	300	215	584	8.082	-7.498	321	2.919	-2.599
9.2 Integriteit is een vast onderdeel		147	-147		2		149	-149		49	-49
9.3 Intensievere aanpak van ondermijning		538	-538		7		545	-545		159	-159
9.4 Strategisch vermogen is groot	70	2.772	-2.702	60	-25	130	2.747	-2.617		1.608	-1.608
9.5 Regionale slagkracht sterk		2.607	-2.607		28		2.635	-2.635		816	-816
9.6 Gemeenten, waterschap functioneren goed		919	-919		19		938	-938		366	-366
9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's		2.210	-2.210		380		2.590	-2.590		438	-438
9.8 Archiefplaats toezicht informatiebeheer		769	-769		2		771	-771		372	-372
Totaal voor bestemming	354	17.828	-17.474	360	628	714	18.456	-17.742	321	6.729	-6.408

Mutaties reserves

Totaal mutaties reserves												
Totaal na bestemming	354	17.828	-17.474	360	628	714	18.456	-17.742	321	6.729	-6.408	

9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk

Voortgang beleid per meerjarendoel

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteiten	Planning
9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk		
9.1.1 De positie van PS is sterker en duidelijker		
9.1.2 De uitvoering van de rijkstaken (CvdK) is van betere kwaliteit		
9.1.3 De uitvoering van het dagelijks bestuur (GS) is van betere kwaliteit		

Beleidsdoel 9.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk

Meerjarendoel 9.1.1 De positie van PS is sterker en duidelijker

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Vanwege het tijdelijk uitvallen van de griffier zijn een aantal ontwikkelprocessen van de Griffie vertraagd.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	284	7.867	-7.583	300	215	584	8.082	-7.498	321	2.919	-2.599

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-49	-49
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit

resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -49 -49

Beleidsmatige wijzigingen

Accountantskosten (Lasten +€ 40.000) -40 -40

De kosten van de controle van de jaarrekening zullen naar verwachting € 380.000 bedragen. Er was in de jaarrekening 2021 rekening gehouden met € 340.000. Voorgesteld wordt om de hogere kosten ad € 40.000 ten laste te brengen van de post onvoorzien

Nagekomen lasten Randstedelijke Rekenkamer (Lasten +€ 71.000) -71 -71

De kosten van het in 2021 gedane onderzoek naar de vernieuwde regionale tramlijn bedroegen € 71.000(inclusief btw). In 2021 is dit bedrag niet alsnog te betalen opgenomen, daarom komen de kosten ten laste van 2022. Voorgesteld wordt om dit bedrag ten laste van het begrotingsaldo te brengen.

Programma kansenmakersteam (Lasten +€ 300.000; Baten +€ 300.000)

Van het Rijk is een bijdrage ontvangen van € 300.000 voor intensivering van het kansenmakersteam in het kader van het vinden van locaties voor vergunninghouders. Hierdoor nemen zowel de lasten als de baten met dit bedrag toe.

Extra tijdelijke formatie kansenmakersteam (Lasten +€ 50.000) -50 -50

De Provinciale Regietafel (PRT) Utrecht is een overlegorgaan waarin alle Utrechtse gemeenten en de provincie onder voorzitterschap van de cvdK drie complexe en gerelateerde vraagstukken bespreken:

Op korte termijn asielopvang realiseren om de drukke opvangcentra te ontlasten;

De Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen, waarin de toekomst van de asielopvang wordt vormgegeven;

De huisvestingsopgave, waar wordt gezocht naar oplossingen om invulling te kunnen geven aan de sterk verhoogde taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders door deze te versnellen (en hiermee de druk op de asielopvang te verlichten).

Deze drie opgaven werken als communicerende vaten: versnelling van huisvesting ontlast de asielopvang en zorgt voor minder hoge nood bij de korte termijn opvang. Voor een duurzame oplossing van het asielprobleem en om een einde te maken aan de voortdurend schrijnende situatie bij het aanmeldcentrum in Ter Apel en op andere sobere asiel opvanglocaties is planvorming voor de toekomst van de asielopvang en versnelling van de huisvestingsopgave essentieel.

Eind november is er vanuit de PRT aan alle gemeenten gevraagd een inventarisatie te doen naar potentiële locaties en kansen voor de Uitvoeringsagenda en de huisvestingsopgave. Uit deze inventarisatie werd duidelijk dat gemeenten hulp nodig hadden (en hebben) bij de planvorming en ontwikkeling van potentiële initiatieven. Hierop stelde de Utrechtse PRT in het voorjaar van 2021 een 'kansenmaker' aan. Deze gezamenlijke projectleider werkt provincie breed en onderzoekt mogelijkheden en belemmeringen. Het ministerie van BZK heeft eind 2021 € 300.000 beschikbaar gesteld waarmee werd de rol van kansenmaker in 2022 kan worden bekostigd en kan worden uitgebreid tot een 'kansenmakersteam'. Dit team is nodig gezien de hoeveelheid en complexiteit van de vraagstukken die spelen rond de realisatie van extra plekken voor asielopvang en huisvesting van statushouders. Inmiddels is het team uitgebreid. Door de verhoogde instroom van de asielzoekers en de ontstane situatie in Ter Apel, is een verdere uitbreiding van het team nodig. Om het kansenmakersteam optimaal te laten functioneren is er een gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever nodig. Daarnaast is er een junioradviseur nodig, die het team kan ondersteunen in onder andere het creëren van overzicht.

De gedelegeerd ambtelijk opdrachtgever zal naar verwachting in het begin 30-40 uren per week inzetbaar zijn. Na een paar maanden zal deze opdrachtgever ongeveer 20 uur in de week werkzaam moeten zijn

Voorgesteld wordt om de tijdelijke uitbreiding ad € 50.000 ten laste te brengen van de algemene middelen

Vereenvoudigen budgetten I&A	196	196
------------------------------	-----	-----

Binnen Team ICT heeft een herziening plaatsgevonden van de budgetten. Hierdoor heeft een saldo neutrale verschuiving plaatsgevonden binnen meerjarendoelen 10.1 en 10.2. Daarnaast heeft een correctie plaatsgevonden van beheer en onderhoud AV middelen €196.000 vanuit 9.1 naar 10.1 en 10.3.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	35	35
Administratieve wijzigingen	99	99
Totaal 9. Bestuur	85	85

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	584	321	263	284	252	252
Lasten	8.082	2.919	5.162	7.916	7.720	7.720
Saldo	-7.498	-2.599	-4.899	-7.632	-7.468	-7.468

9.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	147	-147		2		149	-149		49	-49	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-2	-2
--------------------------	--	----	----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen		-2	-2
Totaal 9. Bestuur		-2	-2

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	149	49	100	149	149	149
Saldo	-149	-49	-100	-149	-149	-149

9.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		538	-538		7	545	-545		159	-159	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-7	-7
--------------------------	--	--	----	----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen			-7	-7
Totaal 9. Bestuur			-7	-7

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	545	159	386	531	531	531
Saldo	-545	-159	-386	-531	-531	-531

9.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot

Beleidsdoel

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	70	2.772	-2.702	60	-25	130	2.747	-2.617	1.608	-1.608	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-21	-21
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -21 -21

Beleidsmatige wijzigingen

Bijdrage IPO (Lasten + € 60.000; Baten + € 60.000)

Hogere afdracht aan het IPO wordt gecompenseerd door de hogere BTW inkomsten, in verband met de verleggingsregeling van het IPO.

Voordelige jaarafrekening 2021 IPO (Lasten -€ 205.000)			205	205
--	--	--	-----	-----

Het jaarverslag van het IPO Den Haag 2021 laat een voordelig saldo zien van de baten en lasten van € 6,2 miljoen. Hiervan wordt € 3,8 doorgeschoven naar 2022. Het aandeel van de provincie Utrecht van het resterende saldo ad € 2,8 miljoen bedraagt € 205.000. Dit bedrag wordt gerestitueerd aan de provincie ten gunste van het begrotingssaldo. Via onze statenbrief (PS2022BEM47) van 24 mei 2022 hebben wij u hier eerder over geïnformeerd.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen 205 205

Administratieve wijzigingen -99 -99

Totaal 9. Bestuur 85 85

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	130		130	70	70	70
Lasten	2.747	1.608	1.138	2.772	2.775	2.862

Saldo	-2.617	-1.608	-1.008	-2.702	-2.705	-2.792
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

9.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		2.607	-2.607		28	2.635	-2.635		816		-816

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-28	-28
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal	Autonome ontwikkelingen		-28	-28
Totaal	9. Bestuur		-28	-28

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	2.635	816	1.819	2.040	2.040	2.040
Saldo	-2.635	-816	-1.819	-2.040	-2.040	-2.040

9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet

Beleidsdoel 9.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet

Meerjarendoel 9.6.1 De wettelijke toezichtstaak is beter en efficiënter uitgevoerd

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		
Toelichting		

Oranje bij onderdeel planning:

Alle geplande activiteiten worden uitgevoerd, waarbij de planning van de uitgevoerde toezichtstaak op het domein Informatiebeheer een vertraging laat zien i.v.m. meer inzet op het domein IBT huisvesting vergunninghouders. Deze extra inzet is nodig gezien de crisis bij de opgaven opvang vluchtelingen Oekraïne/asielzoekers en huisvesting vergunninghouders. In de tweede helft van 2022 zal extra capaciteit worden ingezet voor huisvesting vergunninghouders, zodat IBT informatiebeheer uitgevoerd kan worden zoals is vastgelegd in Uitvoeringsagenda IBT 2022. We sturen bij door voor IBT informatiebeheer sneller dan gepland maatwerkafspraken te maken met gemeenten en archiefdiensten voor het uitvoeren van efficiëntere beoordelingen (risicogerichter (waar het kan meerjarige beoordeling), quickscans, strakker aansluiten bij interne verantwoordingsrapportages binnen gemeenten). Dit heeft verder geen financiële gevolgen. Wel vergt het de komende maanden een zorgvuldige communicatie met de toezichtontvangers.

Meerjarendoel 9.6.2 Verticaal toezicht en horizontale controle zijn aangepast aan de landelijke Agenda Toekomst van het (interbestuurlijk) Toezicht

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Oranje bij activiteiten

Geplande resultaten zijn gewijzigd. De beoogde nieuwe IBT taak digitale toegankelijkheid is on hold gezet. De Wet digitale overheid (Wdo) die op zijn vroegst per 1 juli 2022 in werking treedt, bevat in het wetsvoorstel een expliciete toezichtopdracht voor Gedeputeerde Staten. Samen met andere provincies en IPO worden gesprekken gevoerd met BZK over de gevolgen van deze Wdo voor onze rol bij het toezicht. Daarbij heeft het ministerie van BZK begin dit jaar aangegeven alsnog te overwegen dit toezichtartikel niet in werking te laten treden. Gezien deze ontwikkelingen is de inrichting van deze nieuwe IBT-taak niet opgepakt en wordt gewacht op meer duidelijkheid vanuit het Rijk.

Daarnaast worden de geplande financiële scans bij gemeenten niet uitgevoerd. Bij een financiële scan krijgt één gemeente de mogelijkheid om zichzelf te vergelijken met andere vergelijkbare gemeenten en om haar beleid te laten onderzoeken. We willen gaan kijken naar de mogelijkheden om een hulpmiddel te ontwikkelen waarbij alle Utrechtse gemeenten zichzelf kunnen vergelijken met andere Utrechtse gemeenten.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		919	-919		19	938	-938		366		-366

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-19	-19
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit

resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -19 -19

Totaal 9. Bestuur -19 -19

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	938	366	572	938	938	938
Saldo	-938	-366	-572	-938	-938	-938

9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief

Beleidsdoel 9.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief

Meerjarendoel 9.7.2 Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

Planning Oranje: Met het CMT en GS is afgesproken dat we de komende periode de focus leggen op organisatie brede kennisontwikkeling en bewustwording. Dit dient als fase 1 om te komen tot de circulaire middellangetermijnstrategie die voor december 2022 / januari 2023 is aangekondigd bij Provinciale Staten.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	2.210	-2.210		380		2.590	-2.590		438		-438

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	--------------------------------------

Autonome ontwikkelingen

Meircirculaire provinciefonds 2022		-363 -363
------------------------------------	--	-----------

Via de Statenbrief 'Uitkomsten meicirculaire provinciefonds 2022' hebben wij u geïnformeerd over de voordelige effecten vanuit de meicirculaire. De compensatie van de derving van opcenten van elektrische auto's van € 13,554 miljoen wordt via programma 6. Bereikbaarheid II – OV gestort in de reserve OV-concessie. Dit is in lijn met hetgeen we hierover hebben toegelicht in de provinciale Kadernota 2023-2026. De decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten klimaatakkoord wordt, conform de verslaggevingsregels, als baat verantwoord bij de algemene middelen. De hiermee samenhangende lasten worden begroot in programma 9. Bestuur onder het meerjarendoel 9.7.3 'De transitie naar een klimaat neutrale samenleving wordt concern breed beter verankerd en gemonitord'. De overige voordelige bijstelling, met name als gevolg van het accres, komt ten gunste van het begrotingsaldo.

Looncompensatie cao 2021	-17	-17
--------------------------	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijsc compensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen	-380	-380
---------------------------------------	-------------	-------------

Totaal 9. Bestuur	-380	-380
--------------------------	-------------	-------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	2.590	438	2.152	1.599	930	333
Saldo	-2.590	-438	-2.152	-1.599	-930	-333

9.8 Archiefbewaarplaats en toezicht op informatiebeheer is op orde

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	769	-769		2		771	-771		372	-372	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota Tot en met Zomernota
Autonome ontwikkelingen		
Looncompensatie cao 2021	-2	-2

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal	Autonome ontwikkelingen								-2	-2
Totaal	9. Bestuur								-2	-2

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	771	372	399	771	771	771
Saldo	-771	-372	-399	-771	-771	-771

10. Overzicht overhead

Voortgang in een oogopslag

Beleidsdoel - meerjarendoel	Activiteit	Planning	Budget
10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust	●	●	●
10.1.1 Versterken en blijvend ontwikkelen van de financiële functie	●	●	
10.1.2 Versterken van de juridische functie	●	●	
10.1.3 Opstellen en daarna uitvoeren van programma 'Versterken subsidieloket'	●	●	
10.1.4 Versterken van de inkoopfunctie en organiseren van centraal contractmanagement	●	●	
10.1.5 Versterken informatiebeveiliging en privacybescherming	●	●	
10.1.6 De provincie is digitaal goed toegerust en flexibel	●	●	
10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam	●	●	●
10.2.1 Tijdig starten en afronden P&C-producten; zijnde de Jaarrekening, de Zomernota, de Kadernota en de Begroting. Versterken rol PS bij totstandkoming en verbeteren communicatie rondom deze producten	●	●	
10.2.2 Versterken HRM-functie en blijvend ontwikkelen inclusieve organisatie en medewerkers.	●	●	
10.2.3 Versterken en versnellen digitalisering bedrijfsprocessen	●	●	
10.2.4 Goede huisvesting en verduurzamen eigen vastgoed	●	●	
10.3 De communicatie is goed en modern	●	●	●
10.3.1 Inwoners en bedrijven zijn beter geïnformeerd over beleidsvoornemens, concrete plannen en projecten en hebben meer mogelijkheid tot beïnvloeding van beleid en projecten.	●	●	
10.3.2. Door ontwikkelen communicatiemiddelen op basis van nieuwe technieken	●	●	
10.3.3. De jaarrekening en begroting beter toegankelijk maken voor het Utrechtse publiek en actiever communiceren over de financiële positie en ontwikkelingen binnen de provincie.	●	●	
10.3.4 Vergroten van de zichtbaarheid van het werk van de provincie (corporate communicatie), zodat inwoners weten aan welke opgaven de provincie werkt en wat ze wil bereiken.	●	●	
10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal	●	●	●
10.4.1 Uitvoeren van concerncontrol waaronder het adviseurschap van de Financiële Auditcommissie.	●	●	
10.4.2 Versterken van Verbijzonderde Interne Controle (VIC)	●	●	

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
10.1 Financiën en bedrijfsvoering is sterk	526	13.720	-13.194	-526	-791		12.929	-12.929	42	5.823	-5.781
10.2 Organisatie daadkrachtig, wendbaar	3.542	40.318	-36.776	-350	1.827	3.192	42.145	-38.953	82	16.404	-16.322
10.3 De communicatie is goed en modern		2.938	-2.938		116		3.054	-3.054		1.178	-1.178
10.4 De beheersing van de organisatie		1.959	-1.959		-68		1.891	-1.891		675	-675
Totaal voor bestemming	4.068	58.935	-54.867	-876	1.084	3.192	60.019	-56.827	124	24.080	-23.956
Mutaties reserves											
Res. 10. Overzicht Overhead					328		328	-328			
Totaal mutaties reserves											
Totaal na bestemming	4.068	58.935	-54.867	-876	1.412	3.192	60.347	-57.155	124	24.080	-23.956

10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust

Beleidsdoel 10.1 De basisorganisatie voor financiën en bedrijfsvoering is sterk en goed toegerust

Meerjarendoel 10.1.3 Opstellen en daarna uitvoeren van programma 'Versterken subsidieloket'

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

Binnen dit beleidsdoel vindt geen verandering plaats. De planning loopt echter uit vanwege de complexiteit van de realisatie van de koppelingen, waar een grote afhankelijkheid met externe leveranciers is. Het project kent hogere kosten dan initieel voorzien door genoemde grotere complexiteit aan koppelingen bij de implementatie. Daarnaast is het nieuwe aanvraagportaal in scope opgenomen. Dit portaal gaat de subsidie-aanvrager helpen het aanvraagproces te vereenvoudigen, inzicht te krijgen in de doorlooptijd en zal zorgen voor een geautomatiseerde verwerking van de aanvraag in het subsidiesysteem.

Meerjarendoel 10.1.4 Versterken van de inkoopfunctie en organiseren van centraal contractmanagement

Stand van zaken Activiteit Planning

Toelichting

Voor dit moment verandert er niets binnen dit beleidsdoel. Voor wat betreft de planning: de herijking van het inkoopbeleid is vertraagd in het besluitvormingsproces door de uitwerking van maatschappelijk verantwoord inkoop (MVI). Decharge kwartiermaker Centraal Contractmanager is in april afgerond. Per 1 juli is de functie van Centraal Contractmanager ingevuld en zal een vervolg gegeven worden aan de verdere implementatie van centraal contractmanagement binnen de organisatie. Een en ander heeft geen financiële gevolgen; dekking vindt plaats uit eigen middelen.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	526	13.720	-13.194	-526	-791	12.929	-12.929		42	5.823	-5.781

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021		-148	-148
--------------------------	--	------	------

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen		-148	-148
---------------------------------------	--	-------------	-------------

Beleidsmatige wijzigingen

Administratieve wijziging (Lasten - € 526.000; Baten -€ 526.000)

Bij het actualiseren van de budgetten in het Overzicht Overhead is ons gebleken dat er zowel een administratieve stelpost aan de lastenkant als aan de batenkant in de begroting waren opgenomen. Deze zijn per abuis ontstaan door eerdere actualisaties in de begroting. Omdat dit per saldo tegen elkaar kan worden weggestreept wordt voorgesteld om zowel het lastenbudget als batenbudget met eenzelfde bedrag te verlagen.

Vereenvoudigen budgetten I&A		513	513
------------------------------	--	-----	-----

Binnen Team ICT heeft een herziening plaatsgevonden van de budgetten. Hierdoor heeft een saldo neutrale verschuiving plaatsgevonden binnen meerjarendoelen 10.1 en 10.2. Daarnaast heeft een correctie plaatsgevonden van beheer en onderhoud AV middelen €196.000 vanuit 9.1 naar 10.1 en 10.3.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen		513	513
---	--	------------	------------

Administratieve wijzigingen		-100	-100
------------------------------------	--	-------------	-------------

Totaal 10. Overzicht overhead		265	265
--------------------------------------	--	------------	------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten		42	-42			
Lasten	12.929	5.823	7.107	13.451	13.582	13.509
Saldo	-12.929	-5.781	-7.149	-13.451	-13.582	-13.509

10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam

Beleidsdoel 10.2 De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam

Meerjarendoel 10.2.3 Versterken en versnellen digitalisering bedrijfsprocessen

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		

Toelichting

Binnen dit beleidsdoel vindt geen verandering plaats. Wel zullen we voor de uitvoering meer de synergie zoeken met de programma's en opgaves. Dit draagt bij aan een efficiëntere uitvoering waarbij met uitzondering van de nieuwe ontwikkelingen, dekking plaatsvindt uit eigen middelen.

Ook zijn wij in 2022 van start gegaan met het project Wet Openbare Overheid (Woo). Inmiddels is er een programmamanager aangenomen en wordt het programma verder uitgewerkt. Voor de Woo maken wij uit de bestaande budget geld vrij om voor dit project beschikbaar te stellen. Indien nodig kunnen we in de Slotwijziging bijstellen om de middelen, zoals beschikbaar gesteld door het rijk, in te zetten hiervoor.

Wet Openbare Overheid (Woo)

Per 1 mei treedt de Woo in werking. Het gaat hier om een wettelijke verplichting voor alle overheidsorganen. De invoering van deze wet en de daaraan verbonden kosten zijn daarmee onontkoombaar en noodzakelijk.

De initiatiefnemer van de wet en de op deze wet toezichthoudende regeringscommissaris verwachten dat, voor de invoering van deze wet, een zeer forse inspanning noodzakelijk zal zijn met een verwachte looptijd van 5-8 jaren. Het betreft incidentele inspanningen en investeringen die betrekking hebben op organisatiewijzigingen (gedrag en werkwijze) en de informatiehuishouding. Vanuit het Rijk zijn hier middelen voor vrijgemaakt welke gedeeltelijk de lasten van deze wetsinvoering zullen gaan dekken. De vanuit het Rijk ter beschikking gestelde middelen zijn in de meerjarenbegroting opgenomen onder "algemene middelen". De GS zijn hierover nader geïnformeerd met een C- stuk ("invoering Wet open overheid"; d.d. 30-11-2021) en een BBOT-bespreking d.d. 01-02-2022.

Uitwerking van het programma Woo met daarbij een meerjarenbegroting (MJB 2023-2027) zal plaatsvinden in de maanden april tot en met juli 2022 onder leiding van een intern benoemde programmamanager. De werkzaamheden zelf zijn al gestart per 1 januari 2022.

Meerjarendoel 10.2.4 Goede huisvesting en verduurzamen eigen vastgoed

	Activiteit	Planning
Stand van zaken		
Toelichting		

Door de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne, treedt er vertraging op binnen de planning om de etages 2, 5 en 6 te verbouwen en in te richten. Onderstaand een toelichting en de stand van zaken over het project opvang vluchtelingen uit Oekraïne, waarbij wij vragen om het budget voor de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne uit de post onvoorzien over te hevelen naar de exploitatie ter dekking van de kosten voor deze opvang.

Oorlog in Oekraïne

De oorlog in Oekraïne heeft een grote impact op de provincie Utrecht. Enerzijds is er een vluchtelingenstroom op gang gekomen die veel vraagt van de gemeenten en waar ook de provinciale organisatie een rol heeft gepakt. Daarnaast hebben de Europese sancties die zijn ingesteld tegen Rusland, als gevolg van de agressie, een impact. Los daarvan heeft de oorlog, met de daaraan gekoppelde impact op vervoersstromen, onzekerheid en productieverstoringen, een duidelijke bijdrage aan de inflatie. Dit alles heeft een grote impact op de provincie die momenteel in kaart wordt gebracht.

Financiële risico opvang vluchtelingen

Voor het opvangen van vluchtelingen heeft de provincie, op verzoek van de provinciale regietafel (PRT) en de gemeente Utrecht, ruimte beschikbaar gesteld. Om de verdiepingen 2,5 en 6 van het provinciehuis te kunnen aanpassen en benodigde inventaris aan te schaffen, hebben de Staten de financiële middelen beschikbaar gesteld (8245757F d.d. 22-03-2011 en UTSP-1947916227-79 d.d. 19-04-2022) uit de post onvoorzien.

De investeringskosten voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen in het Provinciehuis zijn vooralsnog berekend op € 1.156.345 (ex BTW). Volgens de brief "Handreiking Nederlandse gemeenten" van het VNG, worden kosten die samenhangen aan het geschikt maken van de locatie, als de kosten voor opvang- en begeleiding, door de Rijksoverheid aan gemeenten vergoed. De Gemeente Utrecht draagt in ons geval de van het Rijk ontvangen middelen aan ons over (tot aan het kostenniveau). Er blijft echter een kans bestaan dat niet alle gemaakte kosten worden terugbetaald.

Impactanalyse en financiële verwachting JEV 2022

Door de provincie wordt een impactanalyse opgesteld om inzicht te krijgen in financiële- en maatschappelijke risico's die direct of indirect het gevolg zijn van de oorlog in Oekraïne. Denk daarbij bijvoorbeeld aan prijsontwikkelingen van productiemiddelen, grondstoffen, arbeid, transport en energie. Bouwmaterialen stijgen momenteel bijvoorbeeld met 10 tot 15% per maand, de inflatie is in maart op 9,7% uitgekomen en brandstofprijzen zijn met meer dan 100% gestegen. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe dit zijn effect krijgt in de tweede helft van het jaar.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	3.542	40.318	-36.776	-350	1.827	3.192	42.145	-38.953	82	16.404	-16.322

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021	-377	-377
--------------------------	------	------

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -377 -377

Beleidsmatige wijzigingen

Administratieve wijziging (Lasten -€ 350.000 Baten -€ 350.000)

Middels deze administratieve begrotingswijziging worden zowel de lasten als de baten met betrekking tot de Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO) verlaagd met € 350.000. Bij een nadere analyse van de begroting is ons gebleken dat eerder opgevoerde begrotingsbedragen niet in overeenstemming zijn met de wijze waarop dit volgens de verslaggevingsregels administratief wordt verwerkt.

Vereenvoudigen budgetten I&A -644 -644

Binnen Team ICT heeft een herziening plaatsgevonden van de budgetten. Hierdoor heeft een saldo neutrale verschuiving plaatsgevonden binnen meerjarendoelen 10.1 en 10.2. Daarnaast heeft een correctie plaatsgevonden van beheer en onderhoud AV middelen € 196.000 vanuit 9.1 naar 10.1 en 10.3.

Vluchtelingen Oekraïne -1.156 -1.156

Voor het opvangen van vluchtelingen heeft de provincie, op verzoek van de provinciale regietafel (PRT) en de gemeente Utrecht, ruimte beschikbaar gesteld. Om de verdiepingen 2,5 en 6 van het provinciehuis te kunnen aanpassen en benodigde inventaris aan te schaffen, hebben de Staten de financiële middelen beschikbaar gesteld (8245757F d.d. 22-03-2011 en UTSP-1947916227-79 d.d. 19-04-2022) uit de post onvoorzien.

De investeringskosten voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen in het Provinciehuis zijn voornamelijk berekend op € 1.156.000 (ex BTW). Volgens de brief "Handreiking Nederlandse gemeenten" van het VNG, worden kosten die samenhangen aan het geschikt maken van de locatie, als de kosten voor opvang- en begeleiding, door de Rijksoverheid aan gemeenten vergoed. De Gemeente Utrecht draagt in ons geval de van het Rijk ontvangen middelen aan ons over (tot aan het kostenniveau). Er blijft echter een kans bestaan dat niet alle gemaakte kosten worden terugbetaald. Bij de Slotwijziging zal hier op teruggekomen worden met een eventuele bijdrage vanuit het Rijk.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen -1.800 -1.800

Totaal 10. Overzicht overhead -2.177 -2.177

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	3.192	82	3.110	4.133	4.133	4.133
Lasten	42.145	16.404	25.741	38.131	36.469	36.583
Saldo	-38.953	-16.322	-22.631	-33.998	-32.336	-32.450

10.3 De communicatie is goed en modern

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		2.938	-2.938		116	3.054	-3.054		1.178	-1.178	

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	------------------	-----------	-------------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-51	-51
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -51 -51

Beleidsmatige wijzigingen

Vereenvoudigen budgetten I&A			-65	-65
------------------------------	--	--	-----	-----

Binnen Team ICT heeft een herziening plaatsgevonden van de budgetten. Hierdoor heeft een saldo neutrale verschuiving plaatsgevonden binnen meerjarendoelen 10.1 en 10.2. Daarnaast heeft een correctie plaatsgevonden van beheer en onderhoud AV middelen € 196.000 vanuit 9.1 naar 10.1 en 10.3.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen -65 -65

Totaal 10. Overzicht overhead -116 -116

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten						
Lasten	3.054	1.178	1.876	2.795	2.795	2.795
Saldo	-3.054	-1.178	-1.876	-2.795	-2.795	-2.795

10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal

Beleidsdoel 10.4 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal

Meerjarendoel 10.4.1 Uitvoeren van concerncontrol waaronder het adviseurschap van de Financiële Auditcommissie.

Activiteit **Planning**

Stand van zaken

Toelichting

Bij de jaarafsluiting is gebleken dat de onderuitputting van de organisatie aanzienlijk is. Provinciale Staten zijn hierover, vooruitlopend op de jaarrekening van de provincie, geïnformeerd. Er worden maatregelen getroffen om de prognosekracht te versterken en de P&C cyclus verder te verbeteren.

Bij de budgetten advies GRC (€ 75.000) is er waarschijnlijk onderbesteding. Voorgesteld wordt om ze dit jaar in te zetten voor de stelpost van de 3% vertragsfactor bij het Overzicht Overhead.

Meerjarendoel 10.4.2 Versterken van Verbijzonderde Interne Controle (VIC)

Activiteit **Planning**

Stand van zaken

Toelichting

Bij de jaarafsluiting is gebleken dat de onderuitputting van de organisatie aanzienlijk is. Provinciale Staten zijn hierover, vooruitlopend op de jaarrekening van de provincie, geïnformeerd. Er worden maatregelen getroffen om de prognosekracht te versterken en de P&C cyclus verder te verbeteren.

Bij de budgetten Verbijzonderde Interne Controle (€ 25.000) is er waarschijnlijk onderbesteding. Voorgesteld wordt om ze dit jaar in te zetten voor de stelpost van de 3% vertragsfactor bij het Overzicht Overhead.

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel		1.959	-1.959		-68	1.891	-1.891		675		-675

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Looncompensatie cao 2021			-32	-32
--------------------------	--	--	-----	-----

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen -32 -32

Administratieve wijzigingen		100	100
Totaal 10. Overzicht overhead		68	68

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten	1.891	675	1.216	1.991	1.991	1.991
Saldo	-1.891	-675	-1.216	-1.991	-1.991	-1.991

Algemene middelen

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Stelposten	-	4.295	-4.295	-	-2.051	-	2.244	-2.244	-	-	-
Onvoorzien	-	1.800	-1.800	-	-1.196	-	604	-604	-	-	-
Algemene middelen	375.994	-584	376.578	26.514	-	402.508	-584	403.092	152.178	5	152.173
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voor bestemming	375.994	5.511	370.483	26.514	-3.247	402.508	2.264	400.244	152.178	5	152.173

Mutaties reserves

Res. Alg. middelen	36.254		36.254	26.151	51.197	62.405	51.197	11.208			
Totaal na bestemming	412.248	5.511	406.737	52.665	45.888	464.913	53.461	411.452	152.178	5	152.173

Financiële stand van zaken

In deze paragraaf presenteren wij het overzicht van baten en lasten voor dit beleidsdoel en lichten wij de wijzigingen van de begroting toe.

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m 31 mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal beleidsdoel	375.994	5.511	370.483	26.514	-3.247	402.508	2.264	400.244	152.178	5	152.173

Toelichting bijstellingen (saldo)

Soort bijstelling	Tot Zomernota	Zomernota	Tot en met Zomernota
-------------------	---------------	-----------	----------------------

Autonome ontwikkelingen

Indexatie 2022 VTH en subsidie NMU (Lasten +€ 164.000; Stelpost -€ 164.000)			164	164
---	--	--	-----	-----

Hierbij wordt voorgesteld om de indexatie voor het jaar 2022 structureel in de begroting op te nemen gerelateerd aan VTH en de exploitatiesubsidie aan de stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht. Het betreft loon- en prijscompensatie.

Meicirculaire provinciefonds 2022 (Baten + € 26,514 miljoen)			26.514	26.514
--	--	--	--------	--------

Via de Statenbrief 'Uitkomsten meicirculaire provinciefonds 2022' hebben wij u geïnformeerd over de voordelige effecten vanuit de meicirculaire. De compensatie van de derving van opcenten van elektrische auto's van € 13,554 miljoen wordt via programma 6. Bereikbaarheid II – OV gestort in de reserve OV-concessie. Dit is in lijn met hetgeen we hierover hebben toegelicht in de provinciale Kadernota 2023-2026. De decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten klimaatakkoord wordt, conform de verslaggevingsregels, als baat verantwoord bij de algemene middelen. De hiermee samenhangende lasten worden begroot in programma 9. Bestuur onder het meerjarendoel 9.7.3 'De transitie naar een klimaat neutrale samenleving wordt concern breed beter verankerd en gemonitord'. De overige voordelige bijstelling, met name als gevolg van het accres, komt ten gunste van het begrotingsaldo.

Looncompensatie cao 2021 (Stelpost -€ 1,871 miljoen)	1.871	1.871
--	-------	-------

In het najaar van 2021 is, met terugwerkende kracht, een cao afgesloten met een looptijd tot 1 januari 2022. De structurele effecten vanuit die cao worden via deze begrotingswijziging meerjarig in de begroting verwerkt. Dit resulteert in een verhoging van de toegerekende urenlasten in de beleidsprogramma's en het overzicht overhead, en een verlaging van de stelpost loon/prijscompensatie.

Totaal Autonome ontwikkelingen	28.549	28.549
---------------------------------------	---------------	---------------

Beleidsmatige wijzigingen

Accountantskosten (Lasten +€ 40.000; Stelpost -€ 40.000))	40	40
---	----	----

De kosten van de controle van de jaarrekening zullen naar verwachting € 380.000 bedragen. Er was in de jaarrekening 2021 rekening gehouden met € 340.000. Voorgesteld wordt om de hogere kosten ad € 40.000 ten laste te brengen van de post onvoorzien.

Structurele verwerking indexering 2021 (Lasten +€ 27.000; Stelpost -€ 40.000)	27	27
---	----	----

In de Zomernota van 2021 zijn een beperkt aantal subsidiebudgetten geïndexeerd. Die worden via deze begrotingswijziging meerjarig verwerkt t.l.v. de stelpost loon/prijscompensatie.

Structurele verwerking correctie indexering 2021 (Lasten -€ 11.000; Stelpost +€ 11.000)	-11	-11
---	-----	-----

In de Zomernota van 2021 zijn een beperkt aantal subsidiebudgetten geïndexeerd en ook gecorrigeerd. Die worden middels deze begrotingswijziging meerjarig verwerkt en verrekend met de stelpost loon/prijscompensatie.

Vluchtelingen Oekraïne (Post onvoorzien -€ 1,156 miljoen)	1.156	1.156
---	-------	-------

Voor het opvangen van vluchtelingen heeft de provincie, op verzoek van de provinciale regietafel (PRT) en de gemeente Utrecht, ruimte beschikbaar gesteld. Om de verdiepingen 2,5 en 6 van het provinciehuis te kunnen aanpassen en benodigde inventaris aan te schaffen, hebben de Staten de financiële middelen beschikbaar gesteld (8245757F d.d. 22-03-2011 en UTSP-1947916227-79 d.d. 19-04-2022) uit de post onvoorzien.

De investeringskosten voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen in het Provinciehuis zijn vooralsnog berekend op € 1.156.000 (ex BTW). Volgens de brief "Handreiking Nederlandse gemeenten" van het VNG, worden kosten die samenhangen aan het geschikt maken van de locatie, als de kosten voor opvang- en begeleiding, door de Rijksoverheid aan gemeenten vergoed. De Gemeente Utrecht draagt in ons geval de van het Rijk ontvangen middelen aan ons over (tot aan het kostenniveau). Er blijft echter een kans bestaan dat niet alle gemaakte kosten worden terugbetaald. Bij de Slotwijziging zal hier op teruggekomen worden met een eventuele bijdrage vanuit het Rijk.

Totaal Beleidsmatige wijzigingen	1.212	1.212
---	--------------	--------------

Totaal Algemene middelen	29.761	29.761
---------------------------------	---------------	---------------

Financieel meerjarenoverzicht

Beleidsdoel (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 31 mei 2022	Budgettaire ruimte 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	402.508	152.178	250.330	391.276	404.231	421.895
Lasten	2.264	5	2.260	6.470	10.393	14.641
Saldo	400.244	152.173	248.071	384.806	393.838	407.254

Hoofdstuk 4 - Overige informatie

4.1 Financiering

4.1.1 Financieringsinstrumenten

Inleiding

De inzet van financiële beleidsinstrumenten, zoals geborgde leningen en verstrekte leningen, past bij de tijdsgeest waarin de provincie en andere lokale overheden in toenemende mate kiezen voor een faciliterende rol. Dit betekent dat zij realisatie van publieke doelstellingen steeds vaker geheel of gedeeltelijk onderbrengen bij (private) partijen.

Vanuit het beleid wordt als eerste beoordeeld of een financieringsinstrument geschikt is om bij te dragen aan de te realiseren doelen. In de nota Financieringsbeleid zijn de kaders van de financieringsinstrumenten vastgesteld. Provinciale Staten worden in de Zomernota geïnformeerd over de huidige en te verwachte geborgde en de verstrekte leningen in 2022.

Garantstellingen

Borg- en garantstelling (gebaseerd op artikel 7:850 e.v. van het Burgerlijk wetboek) zijn beide middelen om wederpartijen een extra vorm van zekerheid te bieden dat een geldvordering voldaan zal worden. Een borgstelling kan pas worden ingeroepen als de schuldenaar niet aan zijn verplichtingen voldoet. Een garantstelling wordt afgesloten in een overeenkomst en daarin worden de condities opgenomen wanneer de garantstelling door de schuldeiser wordt ingeroepen en de voorwaarden die op de garantstelling van toepassing zijn. Voor een garantstelling wordt gekozen wanneer financiers niet bereid zijn (volledige) financiering te verstrekken onder voorwaarde passend bij het maatschappelijk gewenste resultaat, zonder een garantstelling.

In de nota Financieringsbeleid is de grens van het garantieplafond bepaald op € 40 miljoen. Provincie Utrecht staat nu garant voor ongeveer € 20 miljoen en bevindt zich hiermee ruim onder het garantieplafond.

Verstrekte leningen

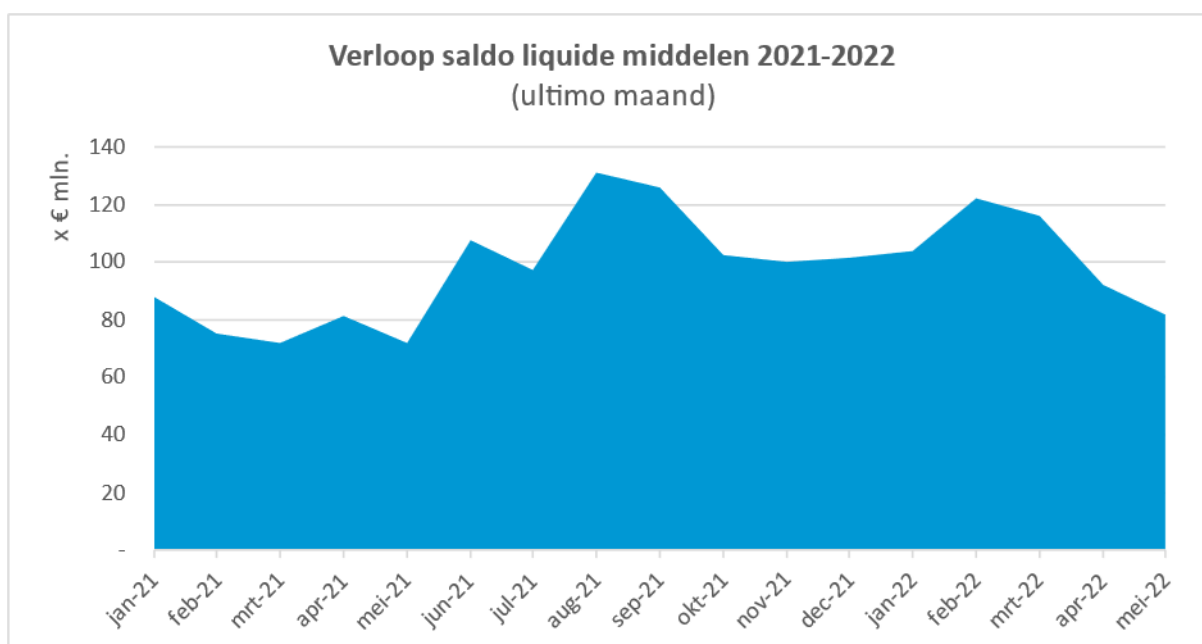
In de nota Financieringen is opgenomen dat PS in de P&C producten geïnformeerd wordt over het verloop van de verstrekte leningen. Een voorwaarde hiervan is dat onder meer de omvang van de verstrekte leningen onder het plafond van € 20 mln. blijft. De omvang van de verstrekte leningen zit ruim onder € 10 mln. De verwachting is niet dat het plafond in 2022 overschreden wordt.

4.1.2 Financieringsbehoefte

Elk jaar is, als onderdeel van de begroting, een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van de liquide middelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de geprognoseerde balans, waarin wordt samengevat hoe de bezittingen en schulden zich gaan ontwikkelen op basis van de cijfers die in de begroting zijn opgenomen. In de tussentijdse rapportages, zoals de Voorjaarsrapportage of Zomernota, wordt geen geprognoseerde balans opgenomen.

In de Begroting 2022 die op 29 september 2021 aan Provinciale Staten is opgestuurd is de meest recente inschatting opgenomen van de ontwikkeling van de liquiditeiten over de jaren 2021 en 2022. Destijds is ingeschat dat er een financieringsbehoefte zou ontstaan van € 20,9 mln. per ultimo 2021 en vervolgens in 2022 zal stijgen met € 145,3 mln. naar € 166,2 mln. per ultimo 2022.

In de Jaarrekening 2021 is echter vastgesteld dat er per saldo ongeveer € 93 mln. minder aan liquide middelen is uitgestroomd dan verwacht. Het verschil, wat op hoofdlijnen in de jaarrekening is verklaard, resulteerde in een positief saldo aan liquide middelen van ongeveer € 101,6 mln. per ultimo 2021 in plaats van de ingeschatte financieringsbehoefte. Op basis van de Begroting 2022 zal de stand liquide middelen met € 145,3 mln. dalen waardoor, ook op basis van de stand liquide middelen opgenomen in de Jaarrekening 2021, er in 2022 een financieringsbehoefte zou ontstaan. Tot en met mei zien we echter dat de gelden die zijn uitgezet bij de schatkist ruim boven de € 80 mln. blijven.

Vooralsnog zien wij niet de verwachte daling van het saldo liquide middelen zoals opgenomen in de begroting. Wekelijks wordt het saldo liquide middelen geraadpleegd en wordt er geïnventariseerd of het aantrekken van financiering op korte termijn nodig blijkt. Wanneer het saldo onder € 30 mln. dreigt te komen zal er financiering aangetrokken worden zodat het saldo daarna maximaal € 50 mln. bedraagt en een optimale liquiditeitsbuffer beschikbaar blijft.

4.2 Staat van begrotingssubsidies

Begrotingssubsidies zijn subsidies waarbij de subsidieontvanger en het bedrag wat maximaal als subsidie verleend kan worden expliciet in de begroting van de Provincie Utrecht staan vermeld. Met het vaststellen van deze staat van begrotingssubsidies wordt een grondslag verkregen voor subsidies die worden verstrekt op grond van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht (AsvpU). De in onderstaande tabel opgenomen begrotingssubsidies zijn nieuw toegevoegd ten opzichte van de tabel welke in de Slotwijziging 2021 is gepresenteerd.

STAAT VAN BEGROTINGSSUBSIDIES 2022							
Prog.	Omschrijving	2022	wijzigingen	Bijgestelde begrotings-subsidies	2023	2024	2025
1	Ruimtelijke ontwikkeling	213	-	213	213	213	-
	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)	213	-	213	213	213	
2	Landelijk gebied	1.336	2.284	3.620	1.336	1.336	365
	Stichting IVN	192	-	192	192	192	
	Faunabeheer	415	-	415	415	415	
	Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug	350	-	350	350	350	350
	Gemeente Wijk bij Duurstede, Groen doet Goed	15	-	15	15	15	15
	Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht	364	-	364	364	364	
	Stichting Gebiedsontwikkeling Utrecht-West	-	729	729	-	-	-
	Eemlandhoeve B.V.	-	15	15	-	-	-
	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	-	1.500	1.500	-	-	-
	Gemeente Stichtse Vecht	-	10	10	-	-	-
	Stichting Groentjessoep	-	30	30	-	-	-

(vervolg tabel op volgende pagina)

STAAT VAN BEGROTINGSUBSIDIES 2022							
Prog.	Omschrijving	2022	wijzigingen	Bijgestelde begrotings-subsidies	2023	2024	2025
3	Bodem, water en milieu	366	457	823	95	15	-
	Stichting Het Utrechts Landschap	286	-	286	-	-	-
	Omgevingsdienst regio Utrecht	80	-	80	80	-	-
	Stichting Veenweiden Innovatiecentrum	-	60	60	-	-	-
	Natuur en Milieufederatie Utrecht	-	30	30	15	15	-
	Stichting Veenweiden Innovatiecentrum	-	30	30	-	-	-
	Waterschap HDSR	-	157	157	-	-	-
	Basisschool CBS oud Zandbergen	-	50	50	-	-	-
	Stichting Fluid	-	10	10	-	-	-
	Stichting Veenweiden Innovatiecentrum	-	120	120	-	-	-
4	Energietransitie		150	150	-	-	-
	Gemeente Houten	-	150	150	-	-	-
5	Bereikbaarheid I - Algemeen	-	9.425	9.425	4.151	4.014	2.107
	Gemeente Bunnik	-	720	720	-	-	-
	Regio Foodvalley	-	98	98	-	-	-
	Gemeente De Bilt	-	237	237	237	237	-
	Gemeente Utrecht	-	257	257	257	257	257
	Gemeente Utrecht	-	273	273	137	-	-
	Stichting Hub Utrecht Oost	-	40	40	20	20	-
	Gemeente Altena	-	10	10	-	-	-
	Gemeente Utrecht	-	351	351	-	-	-
	Gemeente Amersfoort	-	144	144	-	-	-
	Rijkswaterstaat	-	595	595	-	-	-
	Gemeente Utrecht	-	1.850	1.850	1.850	1.850	1.850
	Gemeente Utrecht	-	1.650	1.650	1.650	1.650	-
	Gemeente Zeist	-	500	500	-	-	-
	Gemeente Zeist	-	500	500	-	-	-
	Gemeente Bunnik	-	2.200	2.200	-	-	-
6	Bereikbaarheid II - Openbaar vervoer	37	-	37	38	39	40
	Gemeente Nieuwegein voet- en fietsveer VREVI	37	-	37	38	39	40
7	Cultuur en erfgoed	2.737	3.195	5.932	3.158	3.027	2.737
	Stichting theaterfestival Woerden	10	-	10	10	10	10
	Stichting Arteganza	15	-	15	15	15	15
	Stichting Het Literatuurhuis	90	-	90	90	90	90
	Stichting weeshuis van de Kunst	15	-	15	15	15	15
	Stichting Internationaal Kamermuziek Festival Utrecht	30	-	30	30	30	30
	Stichting Nacht van de Literatuur Amersfoort	5	-	5	5	5	5
	Stichting vogelopvang Utrecht	11	-	11	11	11	11
	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht STAMU	136	-	136	136	136	136
	Stichting Het Utrechtse Landschap	817	-	817	817	817	817
	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht	1.512	-	1.512	1.512	1.512	1.512
	Gemeente Woerden Groen is Goed	20	-	20	20	20	20
	Stichting Dierenlot	40	-	40	40	40	40
	Stichting KunstBende Regio Utrecht	36	-	36	36	36	36
	K.F. Hein Fonds	-	159	159	-	-	-
	Weeshuis van de Kunst	-	3	3	-	-	-
	Stichting Nederlands Film Festival	-	13	13	7	7	-
	Stichting Theaterie 't Open Doekje	-	20	20	-	-	-
	Stichting Europa Cantat Utrecht	-	200	200	-	-	-
	Nationaal Glasmuseum Leerdam	-	64	64	-	-	-

(vervolg tabel op volgende pagina)

STAAT VAN BEGROTINGSSUBSIDIES 2022							
Prog.	Omschrijving	2022	wijzigingen	Bijgestelde begrotings-subsidies	2023	2024	2025
	Stichting Amersfoort in C	-	160	160	-	-	-
	K.F. Hein Fonds	-	412	412	-	-	-
	Stichting DOMunder	-	33	33	17	-	-
	Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht	-	36	36	36	36	-
	Stichting REDDEVLOOT	-	16	16	-	-	-
	Stichting NTR	-	25	25	-	-	-
	Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland	-	114	114	114	-	-
	Stichting Exploitatie Slot Zuylen	-	135	135	135	135	-
	Stichting Kasteel Amerongen	-	112	112	112	112	-
	Rom Regio Utrecht B.V.	-	1.643	1.643	-	-	-
	Stichting Landhuis Oud Amelisweerd	-	50	50	-	-	-
8	Economie	525	1.143	1.668	768	641	475
	Nationaal Groenfonds	250	-	250	250	250	250
	Economic Board Utrecht (EBU)	225	-	225	225	225	225
	European Federation of Critical Care Nursing	10	-	10	-	-	-
	Technische Universiteit Eindhoven	10	-	10	-	-	-
	European Chiropractors Union	10	-	10	-	-	-
	Universiteit Utrecht	10	-	10	-	-	-
	Association of Embryo Technologies in Europe	10	-	10	-	-	-
	Opleidingsbedrijf Metaal Midden Nederland B.V.	-	38	38	19	19	-
	Gemeente Utrecht	-	50	50	25	25	-
	Gemeente Utrecht	-	25	25	13	13	-
	Stichting ICT Valley	-	39	39	19	-	-
	Stichting Nationaal Instituut voor Middelbaar	-	219	219	109	109	-
	Stichting Utrecht Tech Community	-	60	60	-	-	-
	Stichting The Young Digitals Impact	-	75	75	-	-	-
	TechnoHUB BV	-	167	167	83	-	-
	St.Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug &	-	50	50	25	-	-
	Stichting Utrecht Marketing	-	300	300	-	-	-
	Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug	-	120	120	-	-	-
9	Bestuur	-	43	43	-	-	-
	Omroepvereniging BNN-VARA	-	8	8	-	-	-
	Gemeente Lopik	-	15	15	-	-	-
	Stichting WIJ 3.0	-	20	20	-	-	-
Totaal		5.214	16.697	21.911	9.759	9.285	5.724
<u>Toelichting:</u>							
- Saldi in de kolom '2022' komt overeen met de gepresenteerde Staat van begrotingssubsidies in de Slotwijziging 2021.							

Toelichting op de voorgestelde wijzigingen in de Staat van begrotingssubsidies

2. Landelijk gebied

- Stichting Gebiedsontwikkeling Utrecht-West. Vergoeding van de exploitatiekosten van de Stichting Gebiedsontwikkeling Utrecht- West voor het jaar 2022. Deze Stichting streeft een maatschappelijk belang na, dat past binnen de beleidsdoelstellingen van de provincie Utrecht zoals vastgelegd in de Natuurvisie van de provincie Utrecht en de Beleidsuitwerking Natuur en Samenleving.
- Eemlandhoeve B.V. Opstart Mansholtacademie Dutch Foodweek Month, Organisatie van een serie van 7 activiteiten over lokaal, gezond, lekker en duurzaam voedsel en de relatie met omgeving landbouw en gezondheid.
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug. Project Opruim en herstel valwind.
- Gemeente Stichtse Vecht. Project JOGG, aanpak eetomgeving.
- Stichting Groentjessoep. Borging gezonde leefstijl in het speciaal (basis)onderwijs provincie Utrecht.

3. Bodem, water en milieu

- Stichting Veenweiden Innovatiecentrum. Proeftuin Veenweiden 2.0, o.a. opleveren beschrijving van de huidige situatie qua emissies stikstof en broeikasgassen.

- Natuur en Milieufederatie Utrecht. Aanvullende exploitatiesubsidie t.b.v. de uitvoering van het ingediende meerjarenuitvoeringsplan betreffende AVP-werkzaamheden € 60.000.
- Stichting Veenweiden Innovatiecentrum. Proeftuin Veenweiden 2.0, Proeftuin Veenweiden anticipeert op ontwikkelingen die van invloed zijn op het agrarisch ondernemersklimaat.
- Waterschap HDSR. Project Salmsteke voor het versterken van dijken.
- Basisschool CBS oud Zandberger. Schoolplein is klimaatbestendig en biedt veel voordelen voor de spelende jeugd.
- Stichting Fluid Future. Met een andere bril te kijken naar water, onderzoek aan te jagen en resultaten te implementeren in stad en regio en zo een breed publiek te betrekken in de transitieprocessen.
- Stichting Veenweiden Innovatiecentrum. Boeren bij Hoog Water richt zich op de ontwikkeling van een veenweidenbedrijf met minimale klimaatimpact.

4. Energietransitie

- Gemeente Houten. Opstellen milieunormen t.b.v. vergunning windpark Goyenbrug.

5. Bereikbaarheid I - Algemeen

- Gemeente Bunnik. Fietsverbinding tussen Bunnik - USP, totaal € 720.000
- Regio Food Valley. Uitvoeringsprogramma slimme mobiliteit, o.a. de convenantpartners zijn ondersteund o.a. door inzet van de voucherregeling en 1-op-1 gesprekken.
- Gemeente De Bilt. Fietsverbinding USP – station Bilthoven, het verbeteren van de fietsverbinding van het USP naar station Bilthoven € 710.000
- Gemeente Utrecht. No Regret Fietsroute "Om de zuid". Het verbeteren van de fietsverbinding Fiets om de Zuid € 1.027.379
- Gemeente Utrecht. Fietsverbinding tussen USP- Bunnik deel Bolognalaan-Zandlaan € 410.000.
- Stichting Hub Utrecht Oost. Zero emissie gebundeld goederenvervoer Utrecht Oost. Hub Utrecht Oost is operationeel wat inhoudt dat er een fysieke hub locatie is met een hub manager en er aantoonbare goederenvervoerdienstverlening plaatsvindt € 80.000
- Gemeente Altena. Onderzoek naar sluipverkeer ten gevolge van reconstructie A27 Houten-Hoipolder.
- Gemeente Utrecht. Multimodaal Regionaal Verkeersmanagement 2021-2022
- Gemeente Amersfoort. Multimodaal Regionaal Verkeersmanagement 2021-2022
- Rijkswaterstaat. Multimodaal Regionaal Verkeersmanagement 2021-2022
- Gemeente Utrecht. Busbaan MWKZ (busbaan Europalaan-Zuid), o.a. aanpassing Europaplein, aansluiting op de aan te leggen busbaan Europalaan zuid, aanpassen VRI op de rotonde.
- Gemeente Utrecht. OV-verbinding tussen Overvecht station en USP, o.a. capaciteitsuitbreiding van de bus infra op de Kardinaal de Jongweg en Sartreweg tussen de Mr. Tripkade en de Pythagoraslaan, waarbij de reistijd wordt verkort en de betrouwbaarheid verhoogd.
- Gemeente Zeist. Overstap fiets&ride 1ste aanvraag bushalte/fietsparkeerplek te upgraden tot een toekomstbestendige, hoogwaardige hub die de overstap van fiets op OV (en vice versa) voor multimodale reizigers faciliteert € 500.000.
- Gemeente Zeist. Overstap fiets&ride restbudget de huidige bushalte/fietsparkeerplek te upgraden tot een toekomstbestendige, hoogwaardige hub die de overstap van fiets op OV (en vice versa) voor multimodale reizigers faciliteert, 2de gedeelte aanvraag subsidie € 500.000.
- Gemeente Bunnik. Rotonde Zijldreef, ombouwen van een kruispunt met verkeersregelinstallatie (VRI) naar een enkelstrooks rotonde met vrij liggende fietspaden in de voorrang € 2.200.000.

7. Cultuur en erfgoed

- K.F. Hein Fonds. Cultuur Innovatiefonds Provincie Utrecht (CIPU), aanjagen en ondersteunen van innovatieve, experimentele en grensverleggende projecten of producten in de cultuursector.
- Weeshuis van de Kunst. Muziektheaterfestival HiStories
- Stichting Nederlands Film Festival. Utrechts Festival Overleg, bijdrage in de bekostiging van het Utrechts Festival Overleg € 26.000.
- Stichting Theaterie 't Open Doekje. Vuurol 2021, realiseren festival
- Stichting Europa Cantat Utrecht. Utrecht Zingt festival Leading Voices
- Nationaal Glasmuseum Leerdam. VN Internationaal Jaar van het Glas, gespreid over vier themaweken
- Stichting Amersfoort in C. Piet Mondriaan 150, ten behoeve van het project Piet Mondriaan volgens activiteitenplan.

- K.F. Hein Fonds. Cultuur Innovatiefonds Provincie Utrecht, in het kader van de tweede tranche van het Steunpakket C&E COVID-19. In het kader van de tweede tranche van het Steunpakket Covid.
- Stichting DOMunder. Realisatie Paleis Lofen Experience, realiseert een participatief ontwikkeld belevingsconcept.
- Jeugdfonds Sport & Cultuur Utrecht. Verhoging cultuurparticipatie in de provincie Utrecht exploitatiesubsidie 2022-2024. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur helpt in 2022 ten minste 850 kinderen met een financiële bijdrage voor contributie of lesgeld om zo aan cultuur te kunnen participeren. In 2023 ontvangen 890 kinderen een financiële bijdrage, in 2024 zijn er 940 kinderen die financiële bijdrage ontvangen. € 109.235,28.
- Stichting REDDEVLOOT. Fonds Varend Erfgoed, opstellen bedrijfsplan
- Stichting NTR. Het Klokhuis: Neder-Germaanse Limes, o.a. productie en uitzending van een Klokhuisaflevering geweid aan het Werelderfgoed de Neder-Germaanse Limes waarin de bijzondere waarde van dit erfgoed wordt uitgelegd, ook het belang van goed beheer en bescherming van archeologisch waardevolle gebieden.
- Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland. Romeinse Limes Nederland 2022-2023, versterking van het netwerk door de Romeinse Limes door samen met de erfgoedhuizen als aanspreekpunt te fungeren voor erfgoedpartners die betrokken zijn bij de Limes.
- Stichting Exploitatie Slot Zuylen. Exploitatiesubsidie 2022-2024 € 406.023.
- Stichting Kasteel Amerongen. Exploitatiesubsidie 2022-2024 € 334.572.
- ROM Regio Utrecht B.V. Exploitatiesubsidie 2022 € 1.642.826.
- Stichting Landhuis Oud Amelisweerd. Tentoonstellingen 2022

8. Economie

- Opleidingsbedrijf Metaal Midden Nederland B.V. MAKE Center Ambassadeur Digitalisering Maakindustrie, o.a. het MAKE Center is in 2022 volledig ingericht met machines en apparatuur voor Smart Industry € 75.000.
- Gemeente Utrecht. Inzet regisseur internationalisering onderwijs, o.a. zorgen voor verbinding en regie internationalisering onderwijs in Utrechtse Regio € 100.000.
- Gemeente Utrecht. Aansluiting Regiogemeenten bij IWCUR, o.a. de eerste stappen om de regiogemeenten over te halen te kiezen voor een uniforme dienstverlening aan internationals, een dienstverlening die wordt geleverd door het IWCUR € 50.000.
- Stichting ICT Valley. Pilot versterking match werkgevers, werknemers en onderwijs voor ICT beroepen € 57.896.
- Stichting Nationaal Instituut voor Middelbaar Economisch en Technisch Onderwijs. Impulsaanvraag Utrecht CC, o.a. duurzame infrastructuur bouwen, cultuur opbouwen en herontwikkelen € 437.095.
- Stichting Utrecht Tech Community. U-Tech Talent en U-Tech mkb loket.
- Stichting The Young Digitals Impact. The Young Digitals & Utrecht, Gooi en Vechtstreek.
- TechnoHUB BV. Opbouw TechnoHUB tot levensvatbare en duurzame faciliteit, Methodische aanpak continue ontwikkeling LLO-programma € 250.000.
- Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug & Vallei. Herstelimpuls zakelijk toerisme Utrecht Region - project 3 (Nederlandse Markt), o.a. voor het uitvoeren Opzet en organisatie van een regionaal netwerk van zakelijke locaties.
- Stichting Utrecht Marketing: Herstelimpuls zakelijk toerisme Utrecht Region - project 4, o.a. uitwerken van een collectie digitale aanpak voor zakelijk toerisme in de regio Utrecht
- Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Duurzaam ruiternetwerk op de Utrechtse Heuvelrug. O.a. paardenpaden beschikken over een basisniveau van onderhoud en veiligheid.

9. Bestuur

- Omroepvereniging BNN-VARA. Het Lagerhuis seizoen 2021-2022, o.a. het werven van middelbare scholen in de provincie Utrecht. Ook werving van Statenleden en andere juryleden en het houden van schaduwverkiezingen van de Provinciale staten.
- Gemeente Lopik. Ten behoeve van het project Waardevol Lopik, inzicht verkrijgen in de identiteit van de gemeenschap en kernen.
- Stichting WIJ3.0. De FUIF is een combinatie van een theatervoorstelling van anderhalf uur en een divers workshop aanbod voor bezoekers met een verslavingsachtergrond en/of beperking.

4.3 Voortgang complexe (investerings)projecten

4.3.1 Hart van de Heuvelrug/ Vliegbasis Soesterberg

Doelstelling

Hart van de Heuvelrug/ Vliegbasis Soesterberg is een unieke integrale gebiedsontwikkeling gericht op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en belevingswaarde van de Utrechtse Heuvelrug. Het programma gaat uit van de ontwikkeling en versterking van de natuur in dit gebied. Er wordt een robuust groen netwerk gemaakt en versnippering van de natuur tegengegaan. Het investeren in de natuur is mogelijk door in het gerealiseerd groene netwerk op ruimte te bieden om te wonen, werken en recreëren, het zogenaamde “schaakbordmodel”. Met de opbrengsten vanuit gronduitgifte voor wonen en werken investeren de gebiedspartners in de ontwikkeling van natuur.

Kenmerken

Besluit PS	2015- vaststellen Samenwerkingsovereenkomst Hart van de Heuvelrug en Samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis Soesterberg
Projectfase	Ontwikkeling en uitvoering
Startjaar	2004
Verwacht jaar afronding	2025

Het totale programma beslaat twee aparte samenwerkingsovereenkomsten/exploitaties: Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg. Deze worden hieronder apart toegelicht.

Voortgang activiteiten

Hart van de Heuvelrug

De provincie Utrecht is binnen het programma HvdH nog verantwoordelijk voor de volgende projecten: Kamp van Zeist, Woonwijk Sortie 16, Harlanterrein, Oostelijke Corridor en Bedrijventerrein Richelleweg. De laatste drie projecten zijn gerealiseerd en moeten alleen nog administratief afgerond worden. Naast de provinciale projecten zijn er ook projecten die onder leiding van de gemeenten Zeist en Soest worden uitgevoerd. Dit zijn voor de gemeente Zeist de projecten Willem Arntzhoeve en Huis ter Heide West. Voor de gemeente Soest gaat het om Apollo Noord- Kontakt der Continenten (met deelprojecten Groene Hoogte, Sauna Soesterberg en Oude Tempel).

De financiële eindverantwoordelijkheid voor deze gemeentelijke projecten ligt bij de provincie. Omdat deze projecten niet drukken op de jaarlijkse begroting zijn ze niet in deze zomernota opgenomen.

Er zijn nog 2 provinciale projecten in Hart van de Heuvelrug die uitgevoerd worden. Het gaat dan om:

Sortie 16:

Dit is een woningbouwontwikkeling van 150-200 woningen. Door het specifieke, bosachtige karakter en de ligging op de Heuvelrug, heeft de Sortie 16 de potentie om een aantrekkelijke en onderscheidende woningbouwlocatie te worden. In het woningbouwprogramma is veel ruimte opgenomen voor woningen in het sociale en middeldure segment. We hebben een ontwerp bestemmingsplan laten opstellen en deze is door de gemeente Zeist ter inzage gelegd. Planning is dat het bestemmingsplan eind 2022 / begin 2023 door de gemeenteraad van Zeist wordt vastgesteld. Voor de ontheffing wet natuurbescherming is een activiteitenplan opgesteld. Deze ligt nog bij het bevoegd gezag van de provincie voor beoordeling.

Kamp van Zeist:

Wij hebben overeenstemming bereikt met Defensie / Rijksvastgoedbedrijf over de aankoop van het terrein Kamp van Zeist. Bestuurlijke vaststelling van de bijbehorende overeenkomsten staat gepland op eind juni/begin juli 2022.

Wij verwijderen de opstallen en verharding en richten het gebied in als natuurgebied. Uitvoering start naar verwachting in het najaar van 2023. Na de herinrichting wordt het terrein “om niet” doorgeleverd aan Het Utrechts Landschap.

Wij hebben ingestemd met het tijdelijk in gebruik geven van een deel van het terrein voor de opvang van vluchtelingen door het COA. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft hiervoor een huurovereenkomst opgesteld,

die wij met de aankoop van het terrein hebben overgenomen. De opvang zal tot uiterlijk oktober 2027 op het terrein plaatsvinden. Vooruitlopend daarop starten wij daar waar mogelijk op het terrein wel met de vergroeningsopgave.

Er zijn nog drie projecten die al gerealiseerd zijn, maar waarvan de administratieve afhandeling nog loopt:

- Bedrijventerrein Richelleweg: Het notarieel transport van de openbare ruimte van het bedrijventerrein moet nog plaatsvinden.
- Oostelijke corridor: Het natuurterrein op het Ecoduct Boele Staal zou via een openbare aanbesteding verkocht worden aan een natuur beherende partij. Op basis van een advies van een taxateur is de inschatting dat hiervoor geen animo vanuit de markt zal zijn. We overleggen met de aangrenzende grondeigenaar (Defensie) en natuurbeherende organisaties waaronder Het Utrechts Landschap over de mogelijkheden van overdracht ten behoeve van beheer.
- Harlanterrein: dit terrein is ingericht en via een openbare aanbesteding verkocht aan Het Utrechts Landschap. Notarieel transport moet nog plaatsvinden.

Duurzaamheid woningbouwlocaties Vliegbasis Soesterberg en Sortie16: Van begin af aan is voor deze woningbouwlocaties op provinciale grond uitgegaan van duurzame en natuur inclusieve woonwijken. Er wordt nu verkend en uitgewerkt hoe duurzaamheid geborgd kan worden in de diverse verkoopprocedures van de grond. Het gaat hierbij om de thema's Energie, Klimaatadaptatie, Natuur inclusief bouwen, Circulariteit, Gezonde Leefomgeving en Mobiliteit. Hier ligt een directe link met de diverse programma's en het Convenant Duurzame woningbouw. Dit zal resulteren in een bestuurlijk vast te stellen integraal ambitiedocument voor de woonwijk Vliegbasis en Sortie 16.

Vliegbasis Soesterberg

Het 'rode' gedeelte van het plan Vliegbasis Soesterberg bestaat uit drie woningbouwlocaties: Een nieuwe woonwijk aan de zuidzijde van de vliegbasis, de kavels Westflank aan de Dolderseweg en een bouwkaavel aan de Amersfoortsestraat. De ambitie is een duurzame en kwalitatief hoogwaardige woonwijk (max 400 woningen) te realiseren, die zich voegt in de omgeving met hoge natuur en landschappelijke waarde. Daarnaast bestaat het programma Vliegbasis Soesterberg uit de projecten Park Vliegbasis Soesterberg en de ecologische corridor Camp New Amsterdam.

De ontwikkelingen en voortgang van de projecten onder provinciale regie zijn als volgt:

Woonwijk Vliegbasis Soesterberg:

Er zijn flinke stappen gezet om de condities op orde te brengen om het gebied te ontwikkelen naar een natuur inclusieve woonwijk.

- Verkoopstrategie: Provinciale Staten hebben in november 2021 een besluit genomen over de verkoopstrategie (verkoop van de gronden van de woonwijk vliegbasis in delen en de grond van Sortie 16 in zijn geheel). Daarnaast hebben de provinciale staten randvoorwaarden meegegeven voor de uitvoeringsorganisatie. In 2022 werken we de varianten uit hoe we de uitvoering van de vastgoed ontwikkelprojecten kunnen realiseren.
- Ontheffing Wet Natuurbescherming: in maart 2021 is de ontheffing voor de Wet natuurbescherming voor de woonwijk verleend. Hiervoor is een maatregelenpakket gemaakt dat is gericht op de duurzame instandhouding van de veldleeuwerik. Dit pakket aan maatregelen is randvoorwaardelijk voor het verkrijgen van de benodigde ontheffing wet Natuurbescherming. De uitvoering van de mitigerende maatregelen ten behoeve van Wet Natuurbescherming zijn al gestart. Op dit besluit van de provinciale vergunningverleners is bezwaar gemaakt door de Stichting Milieuzorg Zeist bij de rechtbank. Naar verwachting is in het derde of vierde kwartaal 2022 de zitting.
- Wijzigingsplan: Om de in het bestemmingsplan opgenomen geluidscontouren van het bedrijventerrein Soesterberg Noord weg te nemen is één van de twee wijzigingsplannen (uitwerking van het vigerende bestemmingsplan Vliegbasis Soesterberg) ingediend bij gemeente Soest, het tweede wijzigingsplan binnen de gemeente Soest en het wijzigingsplan binnen de gemeente Zeist volgt voor de zomer 2022.
- Saneringsonderzoek PFOS: de saneringsmogelijkheden worden in samenwerking met Defensie onderzocht. Met het Rijk wordt in deze goed samengewerkt, maar er is sprake van een onderhandelings situatie over de kosten als gevolg van de bodemverontreiniging met PFAS. Daarnaast is de Provincie belast met bescherming van de strategische grondwaterreserve en heeft ze ook een bevoegd gezag-rol in zake de normstelling in grond en grondwater. In lijn hiermee heeft de provincie in 2021 eigen beleid vastgesteld over de omgang en normering van

PFAS/PFOS bij het uitblijven van rijksbeleid. Uit bodemonderzoek is inmiddels helder hoe groot de verontreiniging van de in de woonwijk gelegen grond en ondergelegen grondwater is. De provincie hanteert bij de onderhandelingen over kostenverhaal het uitgangspunt dat de partij verantwoordelijk voor de vervuiling ook de partij is die de saneringskosten draagt binnen de gemaakte privaatrechtelijke afspraken en het publiekrechtelijke spoor van kostenverhaal binnen de Wet bodembescherming. Bij deze laatste is in januari 2021 door een uitspraak van de Raad van State de beschikking van ernst en spoed van de verontreiniging van de woonwijk in stand gebleven en onherroepelijk.

- Niet gesprongen explosieven: het bestaande bosdeel van de woonwijk is vrij gemaakt van niet gesprongen explosieven. Hierbij zijn geen bijzonderheden aangetroffen.

Kavels Westflank:

Wij hebben vanuit een integrale overweging (kwaliteit, financiën en de uitkomst van de participatie) besloten om vijf kavels te gaan verkopen en de ruimtelijke uitgangspunten publiekrechtelijk te borgen. De herziening van het bestemmingsplan is op dit moment in voorbereiding. De verwachting is dat het bestemmingsplan in 2022 door de gemeente Zeist wordt vastgesteld. Afhankelijk van eventuele zienswijzen en/of bezwaar- en beroepsprocedure zal het bestemmingsplan in 2023/2024 onherroepelijk worden. De verkoopprocedure wordt gestart nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is.

Bij het gekraakte pand aan de Dolderseweg zijn vervolgonderzoeken gedaan naar de bouwkundige staat en de veiligheid/onveiligheid van het pand en is een juridische analyse gemaakt naar aanleiding van de onderzoeken. Aan de hand hiervan is geconcludeerd dat er geen juridische mogelijkheden zijn om te komen tot een succesvolle ontruiming van het pand.

Park Vliegbasis Soesterberg:

In het park voert de provincie diverse recreatieve verbeteringen uit. Het gaat hier om wandel- en fietspaden, entrees, bebording, routes, hekwerk, uitkijkpunten, vogelkijkhut, meubilair en informatievoorziening. Het overgrote deel is inmiddels uitgevoerd. De juridische planologische procedures zijn doorlopen voor de laatste maatregelen. Verwachting is dat de uitvoering in het najaar 2022 wordt afgerond.

Ecologische corridor Camp New Amsterdam:

Dit is de laatste ontbrekende schakel in de westelijke corridor. Het is een essentiële schakel en de enige die in fysiek opzicht nog gerealiseerd moet worden. Provincie Utrecht en RVB/Defensie hebben afspraken gemaakt over het vervolg. De essentie daarbij is dat het RVB de uitvoering op zich zal nemen in opdracht van Defensie en in nauwe samenwerking met de provincie. Het terrein is en blijft immers eigendom van het Rijk en is sterk beveiligd. Praktische oplossingen in de uitvoering zijn daarom nodig. Het is de bedoeling dat de kaders voor deze samenwerking voor start van de daadwerkelijke uitvoering worden vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst tussen Provincie, Defensie en RVB.

Welke financiële gevolgen heeft de verandering?

De grondexploitaties (grexen) van het programma HvdH en VBS zijn een gesloten systeem: investeringen worden bekostigd door de toekomstige opbrengsten binnen het programma HvdH en project VBS. Het programma en project komen niet ten laste van de algemene middelen.

In het beleidsprogramma 1. Ruimtelijke ontwikkeling begroten en verantwoorden we een deel van de geraamde uitgaven, namelijk de lasten en baten met betrekking tot de rode projecten waarvan de uitvoering bij de provincie ligt. Omdat we deze onder 'Voorraden' opnemen op de balans, is het saldo van Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg op programma 1 € 0. Verder begroten en verantwoorden we zowel de verplichte afschrijvingslast van de afgesloten projecten (immateriële vaste activa), als de in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen verplichte winstneming op grondexploitaties. Ook de hieraan gekoppelde afwikkeling van het saldo van deze twee bedragen naar de bestemmingsreserve nemen we op in de begroting en verantwoording.

De bullit voor financiën staat hier op oranje omdat in de oorspronkelijke begroting 2022 geen raming voor de bovenstaande onderdelen is opgenomen. Inmiddels zijn de GREX-en 2022 vastgesteld en worden de ramingen uit deze GREX-en nu in de provinciale begroting verwerkt.

Voor dit jaar zijn voor de provinciale projecten onderstaande bedragen in de GREX-en 2022 opgenomen:

GREX-en Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg 2022		
	bedragen x € 1.000	
Project	Lasten	Baten
Hart van de Heuvelrug 2022		
Oostelijke Corridor	200	100
Richelleweg *	52	
Sortie 16*	447	
Kamp van Zeist	687	
Harlan terrein	15	140
Vliegbasis Soesterberg		
Park, incl Camp New Amsterdam	1.402	50
Woonwijk, incl Kavels Westflank*	2.971	
Totaal	5.774	290

* deze projecten zijn opgenomen in de raming op programma 1.

Risico's

Onderstaand de top risico's voor een aantal deelprojecten.

Risico	Beheersmaatregel
HvdH - Sortie 16	
De flora en fauna bescherming in het plangebied vormen een mogelijk risico in planontwikkeling.	Dit wordt momenteel nader onderzocht. Er zullen maatregelen genomen moeten worden om de aanwezige dassenburcht in het gebied te beschermen. Verder is in het gebied de Japanse Duizendknoop aangetroffen. Er moet rekening worden gehouden met extra kosten voor het verwijderen van deze invasieve exoot.
In de financiële uitgangspunten is geen rekening gehouden met de compensatie/ herplant-plicht van te verwijderen bomen.	Er wordt voor het gehele programma HvdH/ VBS onderzocht óf en welke bomen compensatieplichtig zijn en wat de consequenties van gewijzigd provinciaal beleid hiervoor zijn.
HvdH - Kamp van Zeist	
Als de aankoop van het terrein van Kamp van Zeist (door externe factoren bv bezwaar bij openbare publicatie) niet tot stand komt, dan staat de vergroening van het programma onder druk.	In het kader van het arrest van Didam worden de gekoppelde grondtransacties gelijktijdig gepubliceerd. Mocht tegen een van de transacties bezwaar worden geuit dan weten we dat in vroegtijdig stadium
VBS - Woonwijk	
De uitwerking van de noodzakelijke mitigatiemaatregelen voor de Veldleeuwerik in Park VBS is essentieel voor het verkrijgen van een ontheffing Wet Natuurbescherming, welke rand- voorwaardelijk is voor de gronduitgifte en verdere projectuitwerking.	De maatregelen zijn uitgewerkt en hiervoor is in een ontheffing Wet natuurbescherming verleend. Momenteel lopen juridische procedures tegen deze verlening.
Bodemverontreiniging als gevolg van blusschuim (PFOS) ter hoogte van de voormalige brandweeroefenplaats en brandweerkazerne.	Uitgangspunt is "de vervuiler betaalt". Het risico dat de provincie toch een bijdrage moet leveren is als PM post opgenomen in de risicoparagraaf.
De woningmarkt in de regio Utrecht is krap. Dit is een kans voor de afzetbaarheid van bouwgronden, waaronder ook de gronden voor woningbouw op de Vliegbasis.	Mocht het opbrengstenniveau onder druk komen van de wijzigingen op de woningmarkt, dan kan nog gedifferentieerd worden in de beoogde woningprogrammering. Deze ruimte zit al in het bestemmingsplan. De GREX is per 1-1-2022

	licht naar boven bijgesteld op basis van gestegen VON prijzen.
De woonwijk wordt tegen het bedrijventerrein Soesterberg Noord aan ontwikkeld waardoor er op dit moment nog teveel geluidsbelasting is. Een deel van het woningbouwprogramma dat is opgenomen in de exploitatie zou daardoor eventueel niet gerealiseerd kunnen worden.	Er is een wijzigingsplan opgesteld om de ontwikkeling mogelijk te maken. In de GREX zijn gelden opgenomen om een geluidsscherm te bouwen. Er is een risico op lagere grondopbrengst omdat er minder woningen kunnen worden gebouwd / minder opbrengst per woning kan worden gegenereerd.
Stijging civiele en bouwkosten: In de grondexploitatie zijn kosten opgenomen voor het bouw- en woonrijp maken en de grondopbrengsten hangen deels af van de bouwkosten van de woningen.	Monitoring van de kostenontwikkeling
VBS – Park	
Voor de mitigerende maatregelen wordt schraal grasland gerealiseerd. Hiervoor worden bomen gekapt	Er wordt voor het gehele programma HvdH/VBS onderzocht óf en welke bomen compensatieplichtig zijn en wat de consequenties van gewijzigd provinciaal beleid hiervoor zijn.
In het park is een locatie bekend die sterk verontreinigd is met PFOS. Daarnaast zijn er enkele locaties in meer of minder mate verdacht op het voorkomen van bodemverontreiniging met PFAS	Onderzocht wordt of deze locatie daadwerkelijk ernstig verontreinigd zijn en of saneren nodig is.
Uitstel van uitvoering van ecologische verbinding Camp New Amsterdam. De plankosten zullen hierdoor verder oplopen en mogelijk ook de kosten van uitvoering (inflatie/ bouwkostenstijging).	Om dit te voorkomen is de provincie in overleg met Defensie en RVB. Er wordt toegewerkt naar een gezamenlijke Overeenkomst van Opdracht waarin kaders worden vastgelegd voor deze samenwerking.

4.3.2 De Vernieuwde Regionale Tramlijn Regio Utrecht (VRT)

Doelstelling

Het project Vernieuwde Regionale Tramlijn draagt middels aanpassing van de bestaande SUNIJ-lijn en aanschaf van nieuw materieel bij aan een goed functionerend en modern tramsysteem met meer directe verbindingen zonder overstap, met als doel een goede bereikbaarheid van woon- en werkgebieden met tevreden reizigers en reizigersgroei binnen de provincie.

Het project is opgebouwd uit vijf deelprojecten: Materieel, VK-sporen, Tracé X, Nieuwegein City en Ombouw SUNIJ.

Kenmerken

Besluiten PS	15 december 2016 (819A9D0B) 24 september 2018 (81D56AA3) 5 november 2018 (81DBE6B2) 8 juli 2020 (2020MM81) 27 januari 2021 (821 C0D4E) 29 juni 2022 Kadernota 2023
Projectfase	Uitvoeringsfase
Startjaar	2016
Verwacht jaar afronding	2022

Voortgang

Het deelproject VK sporen is gerealiseerd en de sporen zijn aan Trambeheer en Onderhoud (TBO) opgeleverd.

Het nieuwe tram materieel (tweeëntwintig 41 meter trams) is eveneens geleverd en in gebruik genomen. De financiële afronding van het contract heeft plaats gevonden in 2021. Het contract voor de Ombouw SUNIJ-lijn is op 1 mei 2019 definitief gegund aan BAM. De uitvoering van de werkzaamheden is afgerond en het spoor is in beheer genomen door TBO. Hierin zijn opgenomen de werkzaamheden aan baanstabieleit en spleetbreedte. In 2022 wordt nog gewerkt aan de afronding van de laatste restpunten, het opleverdossier en de financiële afronding met de aannemer.

Op 26 april 2021 heeft gunning voor de spooromlegging Nieuwegein City plaatsgevonden aan Dura Vermeer. De rest van 2021 heeft in het teken gestaan van de verdere uitwerking van de ontwerpen. In 2022 heeft de focus gelegen op de afronding van de ontwerpfasen en de uitvoering van de werkzaamheden. Op 26 februari 2022 is de tramvrije periode gestart. Eind april zijn de meeste fysieke realisatiewerkzaamheden afgerond en is het testbedrijf uitgevoerd. In mei is alle documentatie gedeeld voor de aanvraag van de voorlopige indienststellingsvergunning ter voorbereiding op het geplande proefbedrijf in juni 2022. Aansluitend op de afronding van het proefbedrijf kan een definitieve indienststellingsvergunning verkregen worden en de exploitatie starten. Het project werkt nauw samen met de gemeente Nieuwegein: hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Om de Uithoflijn en SUNIJ lijn vervoerskundig te kunnen koppelen, wordt het deelproject Vervoerskundige Koppeling + (voorheen Tracé X) uitgevoerd. Het project is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen op en rondom het Jaarbeursplein en houdt rekening met de voortschrijdende inzichten t.a.v. de veiligheid en de bewijsvoering hierover. In 2020/2021 heeft het deelprojectteam VK+ deze ontwikkelingen in beeld gebracht en de benodigde aanpak en maatregelen uitgewerkt. In 2022 zijn de benodigde maatregelen uitgevoerd. Zo is een VRI op kruising Westplein geplaatst, en extra attentielichten op halte UCC waarschuwen bussen voor de hier aanwezige trams. De laatste restpunten worden in de aankomende maanden afgerond, welke zich richten op het aanbrengen van extra CheckIn-CheckOut (CICO)-paaltjes, het aanbrengen van camera's, het realiseren van de laatste bebording en het aanpassen van het wisselbeveiligingssysteem. Het proefbedrijf is op zaterdag 19 maart 2022 zonder problemen gestart. Daarnaast is in 2022 een groot deel van de benodigde documentatie t.b.v. het veiligheidsdossier verzameld. Op basis van deze documentatie is aan het begin van Q2 2022 een conceptversie van het veiligheidsdossier gedeeld met de Independent Safety Assessor (ISA). In mei is een positief statement ontvangen van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), waarmee het project de vergunning aan kan vragen bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD).

Financiën

Totaal Krediet bruto (incl. indexering)	Gerealiseerd t/m 2021	Budget 2022	Realisatie 2022 (t/m 30 april)	Prognose eindstand	Resultaat
183,7 mln.	158,6 mln	25,1 mln	1,8 mln	177,4 mln	6,3 mln.

Toelichting op financiën

Het oorspronkelijke budget gebaseerd op de PS-besluiten was €186,1 mln. Na de indexatie over 2021 (+ €2,6 mln) en teruggave van €5 mln bij de Kadernota 2023 is het budget nu €183,7 mln.

Op programmaniveau wordt een positief resultaat verwacht. In de kwartaalrapportage over Q1 (30 maart 2022) is het positieve resultaat geschat op € 8,6 mln, waarin reeds rekening gehouden is met kosten en risico's van de spooromlegging van Nieuwegein Centrum en VK+. Bij het opstellen van dit voortgangsbericht waren de getallen over Q2 2022 nog niet beschikbaar.

Daarnaast is na afronding van Q1 middels de kadernota het programmabudget verlaagd met €5 mln.

Door de voortgang van het programma is het de verwachting dat niet alle ruimte om het programmabudget nog nodig is. Door het programmabudget met een deel van de ruimte te verlagen, houdt het programma het budget niet onnodig lang vast. Tegelijkertijd is in de kadernota nog €2,6 mln indexatie toegevoegd aan het programmabudget. Daarmee is het verwachte positieve resultaat op moment van schrijven afgerond €6,3 mln. Dit resultaat blijft beschikbaar voor onzekerheden binnen het programma. Daarmee zijn er naar verwachting voldoende financiële middelen om het VRT programma af te ronden.

Risico's

Risico's NGC	Beheersmaatregel
Nieuwegein City	
Vergunning voor indienststelling NG city niet tijdig beschikbaar Voor de indienststellingsvergunning dienen de safetycases, inclusief die van raakvlakprojecten tijdig beschikbaar te zijn en voldoende kwaliteit te hebben voor advies van IL&T	- Tweewekelijks overleg met alle betrokken partijen (o.a. TBO, Qbuzz en EOV) o alle stappen en verantwoordelijkheden in detail af te stemmen en vast te leggen.
Hinder omgeving door werkzaamheden In het centrum van Nieuwegein wordt tegelijk gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe woningen en het tramproject in een relatief klein gebied. Hierdoor vinden veel werkzaamheden tegelijk plaats, inclusief bijkomende hinder voor omwonenden en ondernemers. Ook tijdens en na het testbedrijf zullen nog realisatiewerkzaamheden plaats vinden die tot hinder kunnen leiden. Daarnaast kan de inzet van trams tijdens de testnachten en het proefbedrijf zorgen voor geluidshinder langs de trambaan.	- Regulier BLVC en V&G overleg met alle partijen op initiatief van Gemeente Nieuwegein - Monitoren klachten omgeving voor tijdig nemen van maatregelen - Gezamenlijk omgevingsmanagementfonds met Gemeente Nieuwegein voor nemen hinderbeperkende maatregelen
De interactie tussen VRI en trambeveiligingsinstallatie functioneert niet naar behoren Beide onderdelen dienen zowel los als geïntegreerd goed te functioneren om een veilige tramexploitatie mogelijk te maken. Met name het functioneren van de VRI's van Gemeente Nieuwegein in samenwerking met het tramsysteem en de trambeveiligingsinstallatie vormt een complex raakvlak.	- Tijd opnemen in planning voor analyse testbedrijf en eventuele fouten in de interactie.
Risico's VK+	
Aanpassing van de tramtafels OCC nodig	Dit risico is onlangs geconstateerd tijdens het proefbedrijf en beheersing is wenselijk voor

In de huidige situatie zijn er twee bedienplekken beschikbaar op het Operationeel Controle Centrum (OCC). Echter is het voor de avond-en weekendsituatie wenselijk om alles te kunnen bedienen vanuit één bedienplek. Dit omdat het project VK+ ervoor zorgt er tijdens de avond-en weekendsituatie trams op zowel het SUNIJ-lijn tracé als Uithoflijn tracé zullen rijden. Dit risico heeft hiermee geen invloed op de mijlpaal Start exploitatie VK+.

toekomstige operatie. Risico is bespreekbaar gemaakt binnen de organisaties van het OCC en beheerder TBO.

4.3.3 N226 Spooronderdoorgang Maarsbergen

Doelstelling

Het doel van het project is de huidige en te verwachten knelpunten op het gebied van veiligheid, doorstroming en leefbaarheid voor zowel het wegverkeer als het spoorverkeer op te lossen door het realiseren van twee spooronderdoorgangen, één voor gemotoriseerd verkeer en één voor niet-gemotoriseerd verkeer, ter hoogte van km 56,6 van de spoorweg Utrecht-Arnhem.

Kenmerken

Besluit PS	13-03-2017, besluitnummer PS2017MME02
Projectfase	Vorbereiding
Startjaar	Uitvoering start in 2021
Verwachte oplevering	2027

Voortgang

Het project bevindt zich in de voorbereidingsfase.

Eind 2020 is het Provinciaal Inpassingsplan door Provinciale Staten vastgesteld en in 2021 vastgesteld na een korte procedure bij Raad van State. De omgevingsparticipatie wordt vormgegeven door proactieve participatie en communicatie met bewoners en belangbehartigers te Maarsbergen.

In 2020 zijn de benodigde gronden verworven.

Eind 2021/begin 2022 zijn de bomen gekapt en is begonnen met de verlegging van de kabels en leidingen. Deze verlegging zal in oktober 2022 gereed zijn.

Tevens is het overdrachtdossier door de provincie opgesteld en in december 2021 opgeleverd aan ProRail. Dit alles onder de projectleiding van de provincie.

De ondertekening van de realisatieovereenkomst wordt verwacht in het 4de kwartaal 2022, waarna de projectleiding van het project overgedragen wordt van de provincie naar ProRail.

Prorail is verantwoordelijk voor het opstellen van het aanbestedingscontract, het definitieve ontwerp en het uitvoeringsontwerp en de uiteindelijke realisatie van het project.

Realisatie is gepland in 2023-2027.

Financiën

Totaal krediet bruto (incl. indexering)	Gerealiseerd t/m 2021	Budget 2022	Realisatie 2022 (t/m april 2022)	Prognose eindstand	Resultaat
€ 23,8 mln.	€ 5,9 mln.	€ 0,6 mln.	€ 0,1 mln.	€ 23,8 mln.	€ 0

Toelichting op financiën

Het krediet (bruto) bedraagt € 23,8 mln. Het bruto krediet is inclusief een indexatie van € 0,6 mln. Via de provinciale administratie worden alleen de lasten verantwoord die we als provincie dragen. Het aandeel van ProRail bedraagt € 28,3 mln. en van de gemeente Utrechtse Heuvelrug € 2,5 mln.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
De scope van het project wijzigt met een significant effect op de voortgang van het projectprocedures of significante extra kosten.	Scope beheersen richting uitvoering.
Aanbesteding door ProRail mislukt.	Zorgvuldige voorbereiding overdrachtdossier. Marktontwikkelingen volgen.
Optreden van technische risico's tijdens de uitvoering.	Zorgvuldige voorbereiding overdrachtdossier.

4.3.4 Aanpassing N233 Rondweg-Oost te Veenendaal

Doelstelling

Het betreft de realisatie van de wegverbreding N233 naar 2x2, tussen Wageningse laan en A12, met ongelijkvloerse kruising bij de Prins Clauslaan / Van Essenlaan en aanpassing van de kruispunten van de N233 met Wageningse laan en De Smalle Zijde. Vanaf de Grift tot aan de A12 wordt een snelheidsregime ingesteld van 70 km/u.

Met de uitvoering van dit project wordt een substantiële bijdrage geleverd aan de afname van het totaal aantal voertuigverliesuren op de N233. Hierdoor vermindert het oponthoud gedurende de dag en vooral gedurende de spitsperiodes op werkdagen. Tevens verbetert de voorspelbaarheid van de reistijd en de bereikbaarheid van belangrijke woon-, werk- en winkellocaties.

Kenmerken

Besluit PS	18 februari 2019
Projectfase	Vorbereiding
Startjaar	2019
Verwacht jaar afronding	2027

Voortgang

De gemeenteraad van Veenendaal heeft op 24 januari 2019 geadviseerd om over te gaan tot verbreding van de N233 inclusief een ongelijkvloerse kruising ter hoogte van de Prins Clauslaan/Van Essenlaan en hiervoor een bijdrage beschikbaar gesteld. Provinciale Staten hebben op 18 februari 2019 eveneens daarmee ingestemd. Dit is bekrachtigd met de ondertekening van de bestuursovereenkomst d.d. 10 april 2019 tussen de provincie Utrecht en de gemeente Veenendaal. Zoals nu is voorzien duurt de voorbereiding van het project tot 2024. De realisatie duurt tot 2027. In verband met de voortgang van de ruimtelijke procedures van het project is het noodzakelijk dat er spoedig een oplossing is voor het stikstofprobleem. Indien deze oplossing niet spoedig komt, dan zullen delen van het project vertragen. Met de gemeente Veenendaal worden afspraken gemaakt om de aansluiting op de nieuwe woonwijk Groenpoort (inclusief verbreding tot de A12) in ieder geval wel volgens planning uit te voeren. Dit vanwege het feit dat hier de stikstofoplossing al in het bestemmingsplan van Groenpoort is opgenomen.

Financiën

Totaal krediet bruto (incl. indexering)	Gerealiseerd t/m 2021	Budget 2022	Realisatie 2022 (t/m april)	Prognose eindstand	Resultaat
€ 65,0 mln.	€ 0,8 mln.	€ 1,0 mln.	€ 0,2 mln.	€ 65,0 mln.	€ 0

Toelichting op financiën

Het project kent een totaal krediet (bruto) van € 65,0 mln. Het bruto krediet is inclusief een indexatie van € 8,5 mln. De bijdrage van de gemeente Veenendaal bedraagt € 6,25 mln. Het project bevindt zich momenteel in de voorbereidingsfase, waarbij de aanbesteding in de zomer van 2022 zal worden gestart. Door de keuze voor bouwteam wordt pas na aanbesteding het ontwerp verder uitgewerkt en ontstaat er meer zekerheid over de kosten. Door de turbulente markt zijn er veel onzekerheden over toekomstige beschikbaarheid van materialen en prijsniveaus.

Partij	Maatregel		Totaal
	Aanleg wegverbreding	Ongelijkvloerse kruising Pr. Clauslaan / Van Essenlaan	
Provincie Utrecht	€ 40,4	€ 18,40	€ 58,25
Gemeente Veenendaal		€ 6,25 *	€ 6,25
Totaal	€ 40,4	€ 24,6	€ 65,0**

Bedragen x 1,0 mln.

* is inclusief de reeds toegezegde € 2 miljoen voor leefbaarheidsmaatregelen (raadbesluit gemeente Veenendaal 18 december 2017) en een bijdrage van FoodValley van € 1 miljoen, welke in 2025 beschikbaar komt. Het betreft een vast bedrag.

** onzekerheidsmarge van 25%. Bedrag is gebaseerd op een gemiddeld bedrag in de probabilistische kostenraming.

Risico's

Top-risico's N233	
Risico	Beheersmaatregel
Oplossing stikstof.	Vanuit provincie volgen van landelijke ontwikkelingen en juridische bijstand.
Fasering verdiepte ligging.	Uitwerking in bouwteam (nauwe samenwerking tussen OG en ON).
Bezwaar in planologische procedure(s).	Integrale aanpak planologie met Veenendaal incl. omgevingsbenadering.

4.3.5 N233 Rijnbrug Rhenen

Doelstelling

De provincie wil de Rijnbrug tussen Rhenen en Kesteren in 2025-2026 voorzien van een nieuw bovendeck met 2 x 2 rijstroken en een fietspad van 3 meter breed aan beide zijden. Op dit moment heeft de brug één rijstrook in elke richting. Op de Utrechtse oever worden de aansluitingen met de Geertsesteeg en de Achterbergsestraatweg ook aangepast.

Kenmerken

Besluiten PS	10-12-2018, 81DCB1FE, 09-02-2022 PS2022MM01
Projectfase	Vorbereiding
Startjaar	2016
Verwachte oplevering	N.v.t.

Voortgang

In 2019 is de Nota Reikwijdte en Detailniveau opgesteld voor de Rijnbrug. Hierop is de Plan-MER opgesteld van het door Provinciale Staten vastgestelde 2 x 2 ontwerp. Vanaf 2020 is gewerkt aan de stikstofproblematiek op het project. Een ingeschakeld ingenieursbureau heeft de benodigde (technische) onderzoeken uitgevoerd een conceptversie van het realisatiecontract opgeleverd. Uit de onderzoeken is gebleken dat de steunpunten van de huidige brug constructief zullen moeten worden verstevigd. De hiermee gepaard gaande kostenstijging is inclusief andere actuele uitgangspunten en indexatie tot een nieuwe raming verwerkt.

De extra kosten zijn aan Provinciale Staten van Utrecht en Gelderland voorgelegd. Waar Provinciale Staten van Utrecht aanvullend krediet heeft toegekend, heeft Provinciale Staten van Gelderland het budget niet geactualiseerd. Hiermee is het project dan ook on-hold gezet en wordt er in principe niet langer aan het project gewerkt, behoudens enkele acties inzake bijv. de projectfinanciën. Op voorstel van Gelderland wordt er een taskforce gevormd om te onderzoeken hoe de in 2018 toegekende middelen alsnog zouden kunnen worden besteed.

Financiën

Totaal krediet bruto (incl. indexering)	Gerealiseerd t/m 2021	Budget 2022	Realisatie 2022 (t/m april 2022)	Prognose eindstand	Resultaat
€ 112,4 mln.	€ 3,9 mln.	€ 0,9 mln.	€ 0,2 mln.	€ 142,8 mln.	€ 30,4 mln.* tekort

*Betreft bijdrage Provincie Gelderland.

Toelichting op financiën

Het project Rijnbrug kent een totaal krediet (bruto) van € 112,4 mln. Bijdragen van derden bedraagt € 46,75 mln. Er is kritisch gekeken naar mogelijkheden om het project te versoberen, het Rijk nogmaals te vragen een bijdrage te leveren aan het aanpakken van de brug, de effecten van de P-85 waarde voor de overschrijdingskans goed in beeld te brengen en een second opinion op de actualisatie van de kostenramingen en de risico's uit laten voeren. De resultaten hiervan hebben geleid tot een aanscherping van de raming met een aanvullende kredietbehoefte van totaal € 60 mln. om het project Rijnbrug Rhenen N233 te kunnen aanbesteden. Waarvan € 29,6 mln. ten laste komt voor de provincie Utrecht en € 30,4 mln. voor de provincie Gelderland. Provinciale Staten heeft het aanvullende investeringskrediet van € 29,6 mln. ter beschikking gesteld (vergadering 9 februari 2022, PS2022MM01). Dit aanvullende krediet is verwerkt in het bovenstaande totale krediet.

Risico	Beheermaatregel
Er komt geen extra krediet beschikbaar.	Geen.
Onderbouw voldoet niet aan uitgangspunten nieuwe richtlijnen Rijkswaterstaat.	<ul style="list-style-type: none"> > Belastingsberekening nieuw brugdek bestaande pijlers. > Aanvullend onderzoek aan de pijlers.
Oplossen stikstof.	<ul style="list-style-type: none"> > Vanuit de Provincie volgen van landelijke ontwikkelingen en juridische bijstand.